

ŽEMĖS ŪKIO
MOKSLAMS
LIETUVOS MOKSLŲ
AKADEMIJOJE 75

LIETUVOS
MOKSLŲ
AKADEMIJAI 80

25
LIETUVOS MOKSLŲ
AKADEMIJOS ŽEMĖS
ŪKIO IR MIŠKŲ
MOKSLŲ SKYRIUI

ŽEMĖS ŪKIO MOKSLAI
LIETUVOS MOKSLŲ
AKADEMIJOJE

ZÜMMS

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA

ŽEMĖS ŪKIO MOKSLAI LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJE

SUDARYTOJAI

ZENONAS DABKEVIČIUS, REDA DAUKŠIENĖ

VILNIUS | 2021

ISBN 978-9986-08-081-7

ISBN 978-9986-08-082-4 (internetinio elektroninio leidinio PDF formatui)

PADĖKA

Dėkojame LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus buvusiems pirmininkams akad. Veronikai Vasiliauskienei ir akad. Albinui Kustai bei mokslinėms sekretorėms dr. Danutei Lukianienei ir Elenai Narušytei už nuoširdų darbą plėtojant skyriaus veiklą bei parengtas veiklos ataskaitas, kuriomis buvo remtasi sudarant šį leidinį. Dėkojame visiems akademikams, pateikusiems išsamią medžiagą leidiniui.

Nuoširdžiai ačiū leidinio redaktorei Aurikai Bagdonavičienei už kruopštų teksto redagavimą, patikslinimus ir papildymus, fotografei Virginijai Valuckienei už atrinktas ir pateiktas skyriaus nuotraukas, dailininkei Miglei Datkūnaitei už puikų ir kūrybišką leidinio dizainą.

SUDARYTOJAI

Turinys

Įvadas | 9

Žemės ūkio mokslai Lietuvos mokslų akademijoje | 13

Lietuvos žemės ūkio mokslo įstaigų raida | 16

Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius: įkūrimas ir raida | 19

Žemės ūkio srities akademikų ir LMAJA narių mokslinė veikla | 55

Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus veiklos akimirkos | 125

Sutrumpinimai | 197

Naudota literatūra | 199

Summary | 203

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJAI 80 | ŽEMĖS ŪKIO MOKSLAMS
LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJE 75 | LIETUVOS MOKSLŲ
AKADEMIJOS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ MOKSLŲ SKYRIUI 25

Įvadas

Lietuvos mokslų akademija (LMA) 2021-uosius pažymi minėdama savo veiklos 80-metį. Mokslų akademija (MA) buvo įkurta 1941 m. sausio 16 d. Pradžioje vyravo humanitariniai mokslai, pokario metais atkurtoje Mokslų akademijoje įsteigta nemažai mokslo įstaigų, išugdytas mokslinis potencialas. Žemės ūkio srities mokslų veikla MA prasidėjo 1945 m., kai MA buvo įkurtas Žemės ūkio institutas (ŽŪI). 1950 m. MA buvo įsteigti Melioracijos ir Miškų ūkio institutai, kurie davė pradžią valstybiniam Lietuvos vandens ūkio ir Lietuvos miškų institutams. 1952 m. MA ŽŪI buvo reorganizuotas į du atskirus institutus – Žemdirbystės ir dirvožemio institutą bei Gyvulininkystės ir veterinarijos institutą.

1956 m. įvyko MA reorganizacija ir žemės ūkio srities mokslo institutai buvo perduoti Žemės ūkio ministerijai (ŽŪM), o Melioracijos institutas – Vyriausiajai melioracijos valdybai.

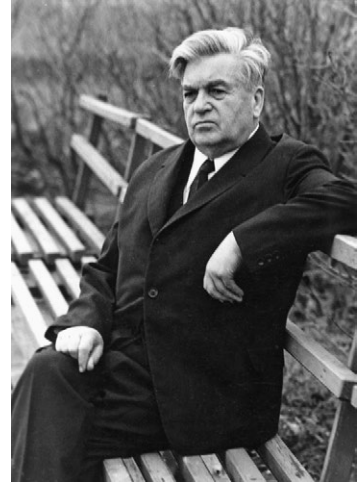
1956–1991 m. MA nebuvo žemės ūkio srities struktūrinio padalinio, o šiems mokslams skirtingu laiku atstovavo MA nariais išrinkti įžymūs mokslininkai: narys korespondentas (n. k.) Viktoras Ruokis (išr. 1946), akademikas (akad.) Jonas Kriščiūnas (išr. 1946), nariai korespondentai Jonas Bulavas, Juozas Tonkūnas, Petras Vasinauskas (išr. 1956). Bendradarbiauta su kitomis to meto mokslo ir studijų institucijomis. Pirmą kartą MA struktūroje atsirado žemės ūkio ir miškų mokslams skirtas poskyris 1991 m., kai Biologijos, medicinos ir žemės ūkio mokslų skyriuje buvo įsteigta Žemės ūkio mokslų sekcija.

1995 m., reorganizavus Biologijos, medicinos ir žemės ūkio mokslų skyrių, įkurtas savarankiškas MA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius. Įkurtojo skyriaus pirmininkais po dvi kadencijas buvo akad. Veronika Vasiliauskienė (1995–2005), akad. Albinas Kusta (2005–2013) ir akad. Zenonas Dabkevičius (2013–2021). Skyriuje 2021 m. buvo 18 LMA tikrųjų narių, 9 nariai emeritai ir 9 užsienio nariai, kurie dirbo šešiose mokslų sekcijose: Agronomijos (pirm. akad. Vidmantas Stanys), Miškininkystės (pirm. akad. Darius Danusevičius), Veterinarinės medicinos ir gyvūnų mokslų (pirm. akad. Henrikas Žilinskas), Žemės ūkio ir aplinkos inžinerijos (pirm. akad. Algirdas Jonas Raila), Maisto mokslų (pirm. akad. Pranas Viškelis), Agrarinės ekonomikos ir sociologijos (pirm. prof. Vlada Vitunskienė). Prie skyriaus veikia Lietuvos dirvožemininkų draugija (pirm. doc. Jonas Volungevičius), skyrius kuruoja LMA Vandens tarybos (pirm. akad. Arvydas Povilaitis) veiklą.

Skyriaus veikla yra sutelkta aktualiausių žemės ūkio ir miškų, maisto, gyvulininkystės ir veterinarijos, aplinkos inžinerijos, augalų ir gyvūnų biologijos bei gretutinių sričių ir kryptinių mokslo problemoms spręsti, skatinti mokslo rezultatų

J. Tonkūnas (dešinėje) ir L. Kadžiulis LŽI bandymų laukuose Dotnuvoje, 1964 m.

J. Bulavas Kaune, 1975 m.

sklaidą, eksperimentinę plėtrą ir inovacijas. Daug dėmesio skiriama tarpinstituciniams, tarpdalykiniams ir tarptautiniams ryšiams, agrarinių mokslų prestižui kelti. Rengiamos tarptautinės ir šalies mokslinės konferencijos, diskusijos, seminarai. Skatinama jaunųjų mokslininkų veikla.

Skyriaus nariai atliko daug reikšmingų mokslinių darbų: Stasys Karazija – miškų tipologijos kūrėjas; Algirdas Sliesaravičius – augalų biotechnologinių tyrimų pradininkas šalyje. V. Vasiliauskienė yra pašarinės žolininkystės mokyklos viena kūrėjų, A. Kusta – mokslo, studijų ir verslo centro – Slėnio „Nemunas“ vienas iniciatorių, Z. Dabkevičius – augalų patologijos mokyklos puoselėtojas. V. Stanys yra sodo augalų, Vytautas Ruzgas – žieminių kviečių, D. Danusevičius – miško augalų genetikos ir selekcijos mokslininkai bei veislių kūrėjai, Alfas Pliūra – miško augalų genetinės įvairovės tyrėjas. Česlovas Jukna yra gyvulių, o Vytautas Konstantinas Sirvydis – paukščių mitybos modernių technologijų kūrėjai; H. Žilinskas – gyvulių reprodukcinių savybių gerinimo, Vidmantas Bižokas – veterinarinės chirurgijos ir limfologijos; Antanas Sederevičius – galvijų virškinamojo trakto ligų diagnostikos tyrėjai ir mokslo organizatoriai. Pavelas Duchovskis yra augalų ontogenezės, fitofiziologijos, ekofiziologijos mokyklos puoselėtojas; Algirdas Juozas Motuzas – Lietuvos dirvožemių tyrėjas ir jų klasifikacijos sudarytojas; A. Povilaitis yra vandens išteklių ir jų naudojimo, o A. J. Raila – termoenergetinių procesų biotechnologijose tyrėjai; P. Viškelis – inovatyvių biologiškai vertingų augalinės kilmės maisto perdirbimo technologijų ir produktų kūrėjas; Žydrė Kadžiulienė yra pievininkystės,

Konferencijoje aptariant medynų ugdymo ir atrankinių kirtimų klausimus. Iš kairės: Miškų ūkio ministras A. Matulionis ir L. Kairiūkštis. Biržų giria, Latvelių girininkija. 1966 07 15

agroekologijos ir aplinkotyros, Gediminas Staugaitis – agrochemijos ir dirvotyros, Egidijus Šarauskis – žemės dirbimo technologijų inžinerijos tyrėjai ir ekspertai; Giedrė Samuolienė – augalų produktyvumo fiziologijos, fotofiziologijos ir ekofiziologijos, morfogenezės ir žydėjimo iniciacijų, Elena Bartkienė – pirminės žemės ūkio maisto žaliavų gamybos, maisto produktų (bio)technologijų kūrimo ir veiksmų, lemiančių vartotojų maisto pasirinkimą, tyrėjos; Kęstutis Armolaitis – miškotyros, ekologijos ir aplinkotyros tyrėjas; Mindaugas Malakauskas – gyvūnams patogeninių bakterijų epidemiologijos ir atsparumo antibiotikams tyrėjas ir jų plitimo prevencijos ekspertas.

Skyriaus nariai dalyvauja daugelyje tarptautinių ir šalies mokslo programų bei projektų, vykdo kvalifikuotas ekspertizes, kasmet paskelbia po 50–60 mokslo straipsnių, išleidžia keletą monografijų, knygų ar vadovėlių. Nariai aktyviai bendradarbiauja su verslo atstovais kurdami biologiškai vertingus maisto produktus, funkcionaliojo maisto prototipus, vykdydami mokslo ir inovacijų projektus, teikdami konsultacijas.

2020 m. sukako 75-eri metai, kai LMA buvo įkurta pirmoji žemės ūkio mokslų įstaiga ir 25-eri, kai įkurtas Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius. 2021 m. LMA sukako 80 metų ir 30 metų, kai Biologijos, medicinos ir žemės ūkio mokslų skyriuje įsteigta savarankiška Žemės ūkio mokslų sekcija. Šio leidinio tikslas – apžvelgti žemės ūkio mokslų raidą ir žemės ūkio mokslų srities akademikų veiklą Lietuvos mokslų akademijoje nuo jos įkūrimo.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJAI 80 | ŽEMĖS ŪKIO MOKSLAMS
LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJE 75 | LIETUVOS MOKSLŲ
AKADEMIJOS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ MOKSLŲ SKYRIUI 25

Žemės ūkio mokslai

Lietuvos mokslų akademijoje

Po Antrojo pasaulinio karo, siekiant greičiau atstatyti sugriautą ūkį, reikėjo daugiau konkrečių žinių apie šalies gamtos turtus, jų išteklius ir naudojimą, todėl pokario metais MA buvo kuriami eksperimentiniai institutai, vykdomi fundamentiniai ir taikomieji tyrimai.

Žemės ūkio srities mokslų veikla MA prasidėjo 1945 m. balandžio 12 d. įkūrus ŽŪI. Instituto mokslo darbuotojai negalėjo daug ko nuveikti, nes buvo tik 12 etatų, tai prilygo nedideliam sektoriui ar laboratorijai. Tačiau tuo metu nepaprastai trūkstant mokslininkų jie pradėjo spręsti aktualias žemės ūkio problemas. 1946 m. balandžio 20 d. ŽŪI direktoriumi paskirtas Vytautas Vazalinskas, spalio 29 d. buvo patvirtinta ŽŪI struktūra, ją sudarė šeši skyriai: Dirvožemio-agrochemijos, Augalininkystės, Gyvulininkystės, Žemės ūkio mechanizacijos, Žemės ūkio ekonomikos ir organizacijos, Miškininkystės ir administracija. Institutas veikė Vilniuje, jo eksperimentinė bazė nuo 1950 m. įsikūrė Trakų Vokėje. Nuo 1948 m. institutui taip pat priklausė Gyvulininkystės mokslinio tyrimo stotis su eksperimentine baze Baisogaloje (Radviliškio r.). Be to, nuo 1950 m. šis institutas kuravo Agrochemijos stoties Vilniuje ir Pelkių bandymų stoties Radviliškyje darbą. Nuo 1946 m. instituto veiklą kuravo MA Gamtos, matematikos ir taikomųjų mokslų skyrius, o nuo 1952 m. – Biologijos mokslų skyrius.

Tuo metu Žemės ūkio ministerija mokslinius tyrimus organizuodavo bandymų stotyse. Mokslinis darbas vyko ir Lietuvos žemės ūkio akademijoje, kuri buvo įkurta 1924 m. Dotnuvoje, o per karą susprogdinus centrinę pastatą, 1947 m. perkelta į Kauną, vėliau į Noreikiškės Kauno rajone. Taip pat aktyvus mokslinis darbas vyko 1936 m. Kaune įsteigtoje Veterinarijos akademijoje. Žemės ūkio srities mokslininkai, nepaisydami jų institucijų priklausomybės, bendrai sprendavo aktualiausias žemės ūkio mokslo ir gamybos problemas.

Po Antrojo pasaulinio karo Lietuvoje buvo būtina išplėsti žemių melioracijos darbus, kurie nuo 1939 m. nebuvo vykdomi. Daugelio prieškarinio sausinimo sistemų būklė buvo labai prasta, stigo projektavimo normatyvų, žemėlapių, planų, rekomendacijų. Šioms mokslinėms ir praktinėms problemoms spręsti 1950 m. MA buvo įsteigtas Melioracijos institutas (dir. Jonas Čeičys). Instituto pagrindinė tyrimų ir veiklos sritis buvo žemių melioracija. Tai molinių drenažo vamzdžių ir jų tiesimo gylio, kurminio drenažo ir gilaus dirvožemio purenimo bei sausinimo sistemų eksploatavimo tyrimai. Daug dėmesio skirta hidrologinių sausinimo sistemų normatyvams rengti ir hidrotechnikos įrenginiams projektuoti.

Bendradarbiaujant su Miškų fakultetu, kuris 1949 m. buvo perkeltas iš Vilniaus universiteto (VU) į Lietuvos žemės ūkio akademiją, 1950 m. įsteigtas MA Miškų ūkio institutas Kaune (dir. Antanas Kvedaras), davęs pradžią valstybiniam Lietuvos miškų institutui. Miškų institute pradžioje nagrinėtos keturios svarbiausios problemos: laiko, reikalingo miškams auginti, sutrumpinimas; miškų ūkio intensyvinimas ir miško našumo kėlimas; miško fondo ploto didinimas; medienos naudojimo būdų racionalizavimas. Šioms problemoms spręsti mokslininkai buvo suburti į keturis poskyrius: Miško biologijos ir miškininkystės, Miškų ūkio organizacijos, Miško kultūrų ir miško agromelioracijos bei Miško eksploatacijos.

1952 m. LMA ŽŪI buvo reorganizuotas į du atskirus institutus: Žemdirbystės ir dirvožemio institutą (dir. Vytautas Vazalinskas) bei Gyvulininkystės ir veterinarijos institutą (dir. Romanas Žebenka). Žemdirbystės ir dirvožemio institute buvo nagrinėjami dirvos derlingumo, dirvožemio kalkinimo, augalų trešimo ir priežiūros klausimai siekiant žemės ūkio augalų didesnio derlingumo. Plačiai tirti dirvožemiai, tyrimo rezultatų pagrindu sudarytas apžvalginis Lietuvos ir atskirų zonų dirvožemių žemėlapiai. Gyvulininkystės ir veterinarijos institute, kuris savo veiklą pradėjo Vilniuje, buvo veterinarinės laboratorijos, Gyvulių veisimo, Smulkių gyvulių ir paukščių, Šėrimo ir Zoohigienos sektoriai ir Fiziologijos laboratorija. Institute buvo vykdoma gyvūnų selekcija ir veislininkystė, tiriami ir rekomenduojami gyvūnų racionalai, tiriamos infekcinės ir invazinės ligos.

1953 m. Žemdirbystės ir dirvožemio institutas iš Vilniaus buvo perkeltas į Trakų Vokę, jo direktoriumi tapo Kostas Bėčius. Čia pradėti augalų agrotechnikos lauko bandymai, įsteigtas Sėjomainų ir daugiamečių žolių sektorius, atlikta daug eksperimentų parenkant derlingiausias augalus, tinkamus augti lengvoje dirvoje.

1952 m. MA Fizikos ir technikos institute buvo įkurtas Žemės ūkio mechanizacijos ir elektrifikacijos sektorius, kuriame dirbo penki devyni moksliniai bendradarbiai. Darbo kryptys: gyvulininkystės ir augalininkystės darbų mechanizacija bei elektrifikacija, mašinų ir traktorių parko eksploatacija ir remontas. Šis sektorius davė pradžią 1956 m. Raudondvaryje, Kauno rajone įkurtam Lietuvos žemės ūkio mechanizacijos ir elektrifikacijos mokslinio tyrimo institutui.

1954–1955 m. MA buvo svarstoma, kaip efektyvinti taikomuosius mokslinius tyrimus, ir nuspręsta, kad MA negali aprėpti visų ūkio šakų keliamų reikalavimų, todėl buvo nutarta Akademijoje dėmesį sutelkti teoriniams gamtos ir visuomenės moksliniams tyrimams, o taikomuosius tyrimus nuosekliai perduoti atitinkamoms žinyboms steigiant šakinius mokslinio tyrimo institutus.

1956 m. įvyko MA reorganizacija ir žemės ūkio srities mokslo institutai perduoti Žemės ūkio ministerijai. Po šios reorganizacijos susidarė šakinis žemės ūkio mokslinių įstaigų tinklas iš šių grandžių:

1. Lietuvos žemdirbystės mokslinio tyrimo institutas su eksperimentiniu ūkiu Dotnuvoje, organizuotas Dotnuvos bandymų stoties ir Lietuvos selekcijos stoties bazėje. Šiam institutui priskirtas Vokės filialas, Vytėnų, Elmininkų, Joniškėlio, Rumokų, Samališkės, Radviliškio ir Savitiškio bandymų stotys. Pirmuoju vadovu buvo išrinktas MA n. k. Petras Vasinauskas.
2. Lietuvos Gyvulininkystės ir veterinarijos institutas su eksperimentiniu ūkiu Baisogaloje (dir. R. Žebenka).
3. Lietuvos žemės ūkio mechanizacijos ir elektrifikacijos mokslinio tyrimo institutas, organizuotas Raudondvaryje Fizikos-technikos instituto Žemės ūkio mechanizavimo ir elektrifikavimo sektoriaus ir Radviliškio mašinų ir traktorių stoties bazėje (dir. Alfonsas Saukevičius).
4. Lietuvos miškų ūkio institutas (dir. A. Kvedaras), pradžioje priklausęs ŽŪM, vėliau perduotas Vyriausiajai žemės ūkio valdybai prie Lietuvos ministrų tarybos.
5. Melioracijos institutas, perduotas ŽŪM, vėliau reorganizuotas į Lietuvos hidrotechnikos ir melioracijos mokslinio tyrimo institutą (dir. J. Čeičys) ir 1958 m. perduotas Vyriausiajai melioracijos valdybai.

ŽŪM sprendimu visos žemės ūkio mokslinio tyrimo įstaigos buvo perkeltos į kaimo vietas – arčiau žemės ūkio gamybos. Koncentruojant ir plėtojant žemės ūkio ekonominius tyrimus 1959 m. prie ŽŪM buvo įsteigtas Žemės ūkio ekonomikos mokslinio tyrimo institutas.

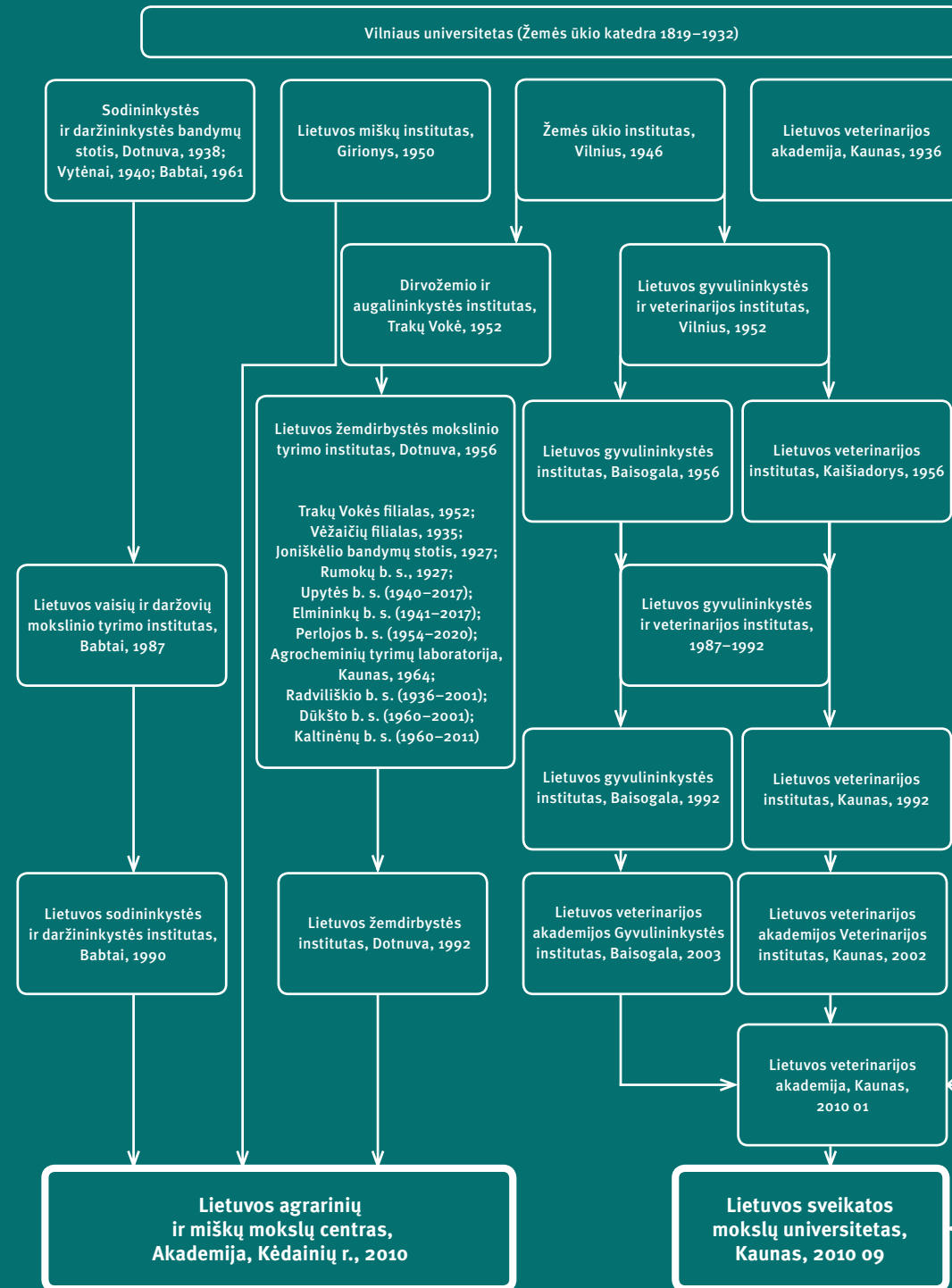
Žemės ūkio mokslų plėtotei buvo svarbūs ir teoriniai tyrimai, ypač MA sudėtyje veikusių mokslo institutų ir jų specialistų – botanikų, biologų, zoologų, biochemikų – darbai. MA institutai vykdė mokslinio tyrimo darbus ir pagal sutartis su ŽŪM, gamybinėmis organizacijomis, šakiniais institutais, organizavo mokslines konferencijas, rengė rekomendacijas gamybai.

Žemės ūkio akademijos (ŽŪA), įkurtos 1924 m., ir Veterinarijos akademijos (VA), įkurtos 1936 m., veiklą iki Antrojo pasaulinio karo kuravo Žemės ūkio ministerijos, tačiau pokariu jos veiklą kuravo Aukštojo mokslo ministerija, o nepriklausomoje Lietuvoje – Švietimo ir mokslo ministerija. Nors ŽŪA, VA ir kiti po 1958 m. įkurti žemės ūkio mokslo institutai nepriklausė MA, šių institucijų mokslininkai ir dėstytojai visuomet aktyviai bendradarbiavo su MA, jos mokslų skyriais ir akademikais, buvo renkami Akademijos nariais, laimėdavo MA premijų konkursus, rengdavo bendras konferencijas ir diskusijas, leisdavo bendrus mokslo žurnalus, knygas ir monografijas.

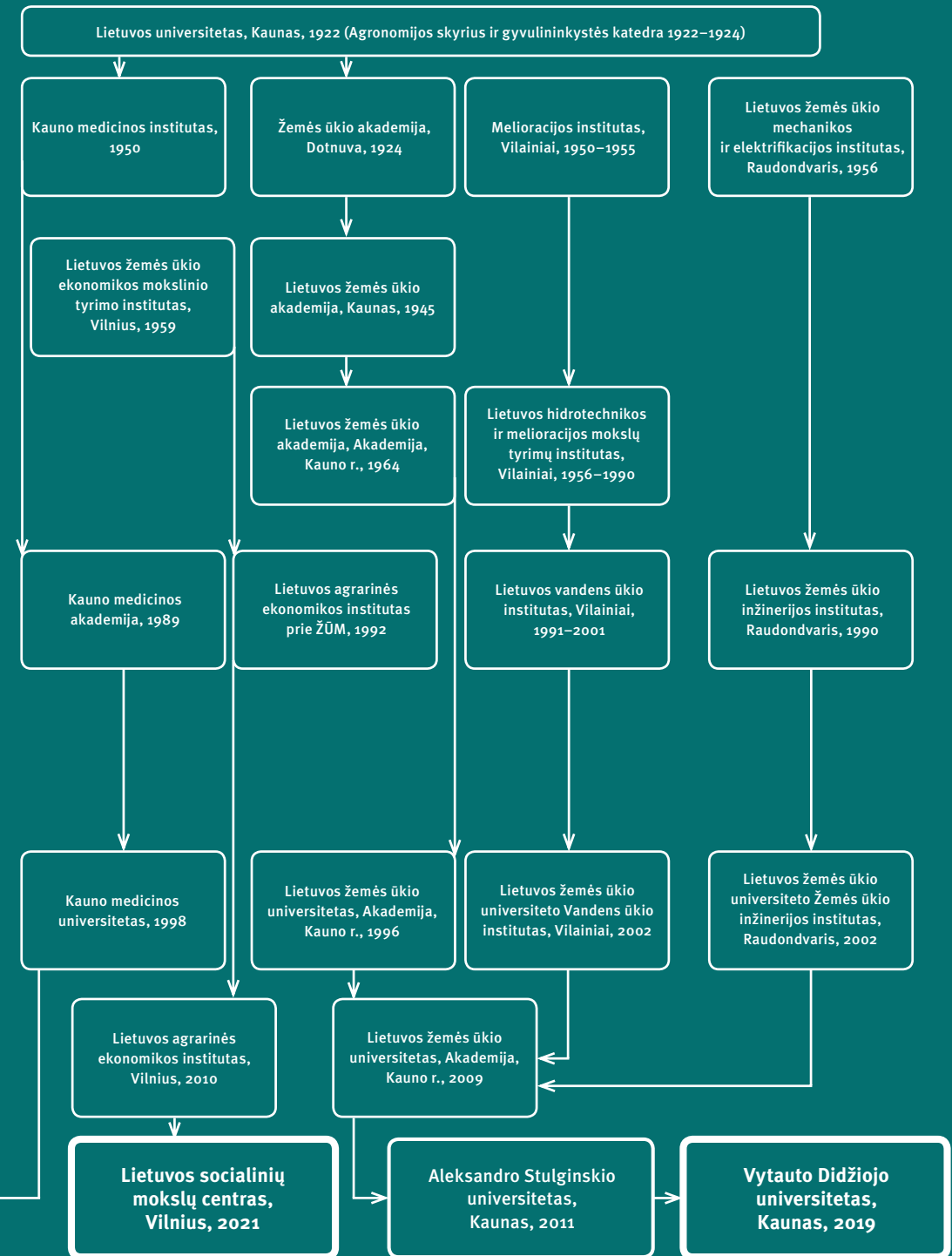
Žemės ūkio mokslo įstaigų pavadinimai nuolat keitėsi. Lietuvos žemės ūkio mokslo įstaigų raida pavaizduota 16–17 p.

Tekste naudojami to laikotarpio žemės ūkio mokslo įstaigų pavadinimai.

Lietuvos žemės ūkio

mokslo įstaigų raida

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJAI 80 | ŽEMĖS ŪKIO MOKSLAMS
LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJE 75 | **LIETUVOS MOKSLŲ
AKADEMIJOS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ MOKSLŲ SKYRIUI** 25

Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius: įkūrimas ir raida

LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus (ŽŪMMS) įkūrimui esminės reikšmės turėjo 1991 m. vasario 20 d. Biologijos, medicinos ir žemės ūkio mokslų skyriuje įsteigta savarankiška Žemės ūkio mokslų sekcija, kurią sudarė keturi anksčiau ir šeši naujai išrinkti LMA nariai. Sekcijos veiklos pradžioje buvo 10 narių: du akademikai (Juozas Lazauskas, Pranas Sadauskas), penki nariai korespondentai (Petras Vasinauskas, Leonas Kadžiulis, Antanas Kairys, Mindaugas Strukčinskas, Č. Jukna) ir trys nariai ekspertai (Aloyzas Dirsė, V. K. Sirvydis, V. Vasiliauskienė). Sekcijos pirmininku buvo išrinktas J. Lazauskas.

Nors tuo metu veikė žemės ūkio srities institutai (Žemdirbystės, Gyvulininkystės, Miškų, Vandens ūkio, Žemės ūkio inžinerijos, Veterinarijos, Ekonomikos, Sodininkystės ir daržininkystės) nuo 1992 m. buvo priskirti Švietimo ir mokslo ministerijai (ŠMM), taip pat anksčiau jai priklausančios dvi aukštosios mokyklos LŽŪA ir LVA nebuvo MA sudėtyje, šiose institucijose dirbę mokslininkai turėjo glaudų ryšį su Žemės ūkio mokslų sekcija ir jos nariais. Rezultatyvus, LMA remiamas žemės ūkio mokslo ir studijų institucijų bei Žemės ūkio mokslų sekcijos bendradarbiavimas, didelis aukšto lygio žemės ūkio mokslininkų potencialas sudarė prielaidą įkurti savarankišką skyrių.

1995 m. spalio 24-oji įėjo į žemės ūkio ir miškų mokslų istoriją – LMA narių visuotiniame susirinkime buvo priimtas labai svarbus nutarimas reorganizuoti LMA Biologijos, medicinos ir žemės ūkio mokslų skyrių į du savarankiškus skyrius: Biologijos, medicinos ir geomokslų bei Žemės ūkio ir miškų mokslų. Žemės ūkio mokslams didelį dėmesį skyrė LMA prezidiumas – prezidentas Benediktas Juodka, viceprezidentas Eduardas Vilkas, Vytautas Kontrimavičius, Algirdas Žukauskas, Algirdas Gaižutis, Algirdas Šileika. Be abejo, svarūs nuopelnai steigiant skyrių tenka to meto Biologijos, medicinos ir žemės ūkio mokslų skyriaus pirmininkui Vytautui Kontrimavičiui ir Žemės ūkio sekcijos pirmininkui J. Lazauskui.

Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius veiklą pradėjo turėdamas 10 LMA narių. Laikui bėgant narių skaičius pasiekė 15. Iš jų trys tikrieji nariai (akademikai), penki nariai korespondentai, penki nariai ekspertai ir vienas užsienio narys. Skyriaus pirmininke buvo išrinkta narė korespondentė V. Vasiliauskienė (1998 m. išrinkta LMA tikrąja nare), pirmininkės pavaduotojais – Leonardas Kairiūkštis ir J. Lazauskas.

ŽŪMMS tęsė Žemės ūkio sekcijos pradėtus darbus. Pirmajame skyriaus narių visuotiniame susirinkime (1995 m. lapkričio 16 d.) buvo aptarti organizaciniai klausimai, darbo tikslai ir uždaviniai. Buvo įsteigtos keturios mokslų sekcijos: Agronomijos

1995 10 24 įsteigtas Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius. Iš kairės: J. Lazauskas, V. Kontrimavičius, V. Vasiliauskienė ir LMA prezidentas B. Juodka

(pirm. V. Vasiliauskienė), Miškininkystės (pirm. L. Kairiūkštis), Gyvulininkystės ir veterinarijos (pirm. Č. Jukna), Žemės ūkio ekonomikos ir inžinerijos (pirm. Aloyzas Dirsė) ir septynios komisijos: Dirvotyros, agrochemijos ir žemdirbystės (pirm. Alfonsas Švedas); Sodininkystės-daržininkystės ir augalų apsaugos (pirm. M. Strukčinskas); Augalininkystės, selekcijos-sėklininkystės (pirm. V. Vasiliauskienė), Melioracijos (pirm. A. Dirsė); Žemės ūkio energetikos ir mechanizacijos (pirm. Povilas Sirvydas); Agrarinės ekonomikos (pirm. Antanas Poviliūnas); Maisto gamybos (pirm. Sigita Urbienė).

Po penkerių metų ŽŪMMS veiklos, skyriuje jau buvo 17 narių: keturi LMA tikrieji nariai, septyni LMA nariai korespondentai, penki LMA nariai ekspertai ir vienas užsienio narys. 1999 m. prie LMA prezidiumo įkurta Vandens problemų taryba (pirm. A. Kusta), savo veiklą glaudžiai siejo su ŽŪMMS.

ŽŪMMS sudėtį papildė 1997 m. vasario mėn. įkurta Lietuvos dirvožemininkų draugija (pirm. Mečislovas Vaičys), kuri jungė per 100 mokslininkų – dirvotyrininkų ir agrochemikų iš įvairių mokslo ir studijų institucijų. Skyriaus veikloje taip pat dalyvavo LMA asocijuotas Lietuvos miškų institutas (dir. Remigijus Ozolinčius).

LMA ŽŪMMS veikla buvo sutelkta į žemės ūkio ir miškų mokslų aktualijas bei įtaką sprendžiant šalies mokslo ir ūkio problemas. Tai įvairių žemės ūkio

Iš kairės: Č. Bobinas, R. Ozolinčius, Z. Dabkevičius.
Ataskaitinis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2004 02 26

mokslų krypčių ir šakų tyrimai, analizė bei vertinimas, ateities prognozės, darbų kompleksškumo, integracijos su kitų sričių mokslais didinimas, agrarinio mokslo institucijų bendradarbiavimo skatinimas. Skyriaus veikla buvo susijusi su devyniais šalies žemės ūkio mokslų srities institutais: Lietuvos žemdirbystės, Sodininkystės ir daržininkystės, Maisto, Gyvulininkystės, Veterinarijos, Miškų, Žemės ūkio inžinerijos, Vandens ūkio ir Agrarinės ekonomikos, taip pat Lietuvos žemės ūkio universitetu (LŽŪU) ir LVA. Be to, skyriaus organizuojamuose renginiuose dalyvavo VU, Kauno technologijos (KTU), Klaipėdos universitetų, Botanikos, Ekologijos, Imunologijos institutų ir kitų institucijų mokslininkai. Skyriaus veiklą rėmė Žemės ūkio ministerija.

ŽŪMMS pradėjo bendradarbiauti su Švedijos karališkąja žemės ūkio ir miškų akademija. 1999 m. šios akademijos kvietimu šeši skyriaus nariai lankėsi Švedijos mokslo centruose. 1997 m. L. Kairiūkštis pirmasis iš Lietuvos buvo išrinktas šios akademijos užsienio nariu. Vėliau užsienio nariais tapo A. Kusta (išk. 1999), H. Žilinskas (išk. 2000) ir Z. Dabkevičius (išk. 2012). L. Kairiūkštis 1997 m. buvo paskirtas Globalinių katastrofų nepertraukiamo monitoringo programos Vystymosi limitų darbo grupės koordinatoriumi. J. Lazauskas buvo išrinktas Rusijos žemės ūkio mokslų akademijos užsienio nariu. Dauguma skyriaus narių dirbo pagal bendrus su užsienio mokslo

Ataskaitinis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2005 02 22

centrais projektus (L. Kairiūkštis, V. K. Sirvydis, S. Karazija, Č. Jukna, A. Kusta, A. Sliesaravičius, V. Stanys).

Pirmąjį veiklos penkmetį skyriaus nariai per metus atlikdavo vidutiniškai apie 70 įvairių ekspertizių, inicijuotų Valstybinio mokslo ir studijų fondo, Švietimo ir mokslo, Žemės ūkio ir kitų šalies ministerijų. Nuo pat ŽŪMMS veiklos pradžios mokslinės konferencijos, seminarai buvo prioritetinga skyriaus veikla. Skyriaus nariai, dirbdami keturiose sekcijose ir šešiose komisijose, kiekvienais metais vidutiniškai organizuodavo 15–20 konferencijų, jose buvo nagrinėjamos problemos, apimančios beveik visas žemės ūkio mokslų kryptis. Dauguma konferencijų buvo tarpdalykinės, jose gausiai dalyvaudavo užsienio ir Lietuvos mokslo ir studijų institucijų mokslininkai, valstybinių, ūkio ir kitų organizacijų vadovai. Tradicine tapo kiekvienais metais LMA vykstanti žemės ūkio mokslo ir studijų institucijų konferencija, kur dalyvaudavo vyriausybinių institucijų atstovai. Buvo aptariami žemės ūkio mokslų srities metų pasiekimai, analizuojamos problemos, numatomos ateities perspektyvos. Dauguma mokslinių konferencijų pranešimų, kooperuojantis su kitomis mokslo institucijomis ir remiant ŽŪM ar Valstybinio mokslo ir studijų fondui, buvo skelbiami atskiruose konferencijų leidiniuose, per metus jų būdavo išleidžiama po 8–10.

1994 m. Žemės ūkio sekcija įsteigė žurnalą „Žemės ūkio mokslai“, kuriojama ŽŪMMS (redakcinės kolegijos pirmininkas iki 2006 m. buvo J. Lazauskas). Kiekvienais

Ataskaitinis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. Priekyje (iš kairės):
R. Ozolinčius, A. Sliesaravičius, J. Lazauskas. 2005 02 22

metais išleidžiami keturi leidinio numeriai, bendra apimtis siekia 40 sp. lankų. Žurnale spausdinami visų žemės ūkio mokslų kryptių mokslo straipsniai. Žurnalo redakcinės kolegijos pirmininkais buvo V. Vasiliauskienė (2007–2013), A. Kusta (2014–2017), Kęstutis Romaneckas (nuo 2018), į redakcinės kolegijos darbą įvairiu metu buvo įsitraukę šie ŽŪMMS nariai: V. Vasiliauskienė, J. Lazauskas, A. Kusta, A. J. Motuzas, Z. Dabkevičius, Vinfrydas Drochneris (Winfried Drochner), Maiklas Fulenas (Michael Fullen), Č. Jukna, L. Kadžiulis, S. Karazija, Zdzislavas Kaveckis (Zdzisław Kawecki), Baiba Rivža, V. Stanys, Voldemars Strikis (Voldemārs Strīķis), Viktoras Trajkovskis (Viktor Trajkovski), D. Danusevičius, P. Duchovskis ir Ž. Kadžiulienė, mokslinė sekretorė Danutė Lukianienė.

ŽŪMMS kartu su Lietuvos žemdirbystės institutu ir Vytauto Vazalinsko fondu 1996 m. įsteigė agronomo Vytauto Vazalinsko premiją, kuri iki 2010 m. kasmet, o nuo 2000 m. – kas dveji metai buvo teikiama už dirvotyros, agrochemijos ir žemdirbystės fundamentinius tyrimus. Premijos laureatais tapo ir ŽŪMMS nariai: A. Švedas (1996), A. J. Motuzas (1998), V. Vasiliauskienė (2004), G. Staugaitis (2016).

ŽŪMMS nariai visada aktyviai dalyvavo sprendžiant šalies valstybinius, mokslo ir žemės ūkio strateginius klausimus, dirbo įvairiose organizacijose, komisijose, prisidėjo prie įstatymų ir strateginių projektų rengimo. 1992 m. Leonas Kadžiulis dirbo Lietuvos Respublikos ministru be portfelio ketvirtojoje vyriausybėje, buvo

Žemės ūkio mokslo tarybos prie Žemės ūkio ministerijos išplėstinis posėdis „Žemės ūkio plėtros tendencijos ir strateginiai prioritetai“. Kalba V. Vasiliauskienė. 2005 09 27

atsakingas už mokslą ir studijas; 1991–1994 m. – Lietuvos mokslo tarybos (LMT) narys, 1991–1994 m. – LMT pirmininkas; 1994–1999 m. – Lietuvos mokslo premijų komiteto pirmininko pavaduotojas. Antanas Kairys 1992–1996 m. buvo LR Seimo nariu, vadovavo Etikos ir procedūrų komisijai. 1993 m. į LMT šešerių metų kadencijai buvo išrinktas J. Lazauskas, o 1999–2003 m. – V. Vasiliauskienė. V. K. Sirvydis buvo Pasaulio paukštininkystės mokslo asociacijos Lietuvos skyriaus prezidentu, Latvijos žemės ūkio universiteto tarybos nariu, išrinktas Estijos žemės ūkio universiteto garbės daktaru. V. Staniui kartu su bendraautoriais 1997 m. buvo įteikta Lietuvos mokslo premija. Už nuopelnus mokslui ir Lietuvos vardo garsinimą LDK Gedimino ordino Karininko kryžiumi apdovanoti Č. Jukna (1996) ir L. Kadžiulis (1998).

V. Vasiliauskienė ŽŪMMS pirmininke buvo išrinkta ir antrajai kadencijai (2001–2005). Šiuo laikotarpiu skyriuje buvo 21-as narys: keturi tikrieji nariai, devyni nariai korespondentai, penki nariai ekspertai ir trys užsienio nariai. Veikė penkios sekcijos: Agronomijos mokslų sekcija (ją sudarė trys komisijos – Augalininkystės, žemdirbystės ir augalų apsaugos; Dirvotyros ir agrochemijos; Sodininkystės, daržininkystės ir biotechnologijos); Miškininkystės mokslų sekcija; Zootechnikos ir veterinarinės medicinos mokslų sekcija; Žemės ūkio inžinerijos mokslų sekcija; Agrarinės ekonomikos ir kaimo sociologijos mokslų sekcija), keturios komisijos,

Ataskaitinis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2006 02 28

viena probleminė taryba ir viena mokslinė draugija. Skyrius jungė ir savarankiškai veikiančias Maisto kokybės ir saugos komisiją bei Lietuvos dirvožemininkų draugiją. Vandens ūkio, hidrotechnikos, melioracijos, vandens telkinių apsaugos nuo teršimo klausimus kuravo Vandens problemų taryba. Skyriaus veikloje dalyvavo LMA asocijuoto Lietuvos miškų instituto mokslininkai.

Skyriaus nariai daug dėmesio skyrė agronomijos, veterinarinės medicinos, zootechnikos mokslų kryptių mokslinių tyrimų tematikos aktualumui ir kokybės reikalavimams. Skyriaus veikla buvo orientuota į svarbiausių, su žemės ūkio strategija susijusių, nuostatų įgyvendinimą ir pasirengimą integracijai į Europos Sąjungą. Skyriaus nariai aktyviai dalyvavo kuriant „Ilgalaikę Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtotės iki 2015 m. strategiją“: V. Vasiliauskienė buvo grupės „Kaimo, žemės ūkio ir žuvininkystės plėtotės iki 2015 m. strategija“ darbo vadove, Č. Jukna – šios grupės narys. Buvo palaikomi glaudūs ryšiai su kitų sričių mokslininkais, bendradarbiauta su mokslo ir studijų institucijomis, įvairių valstybinių institucijų atstovais. Aktualūs mokslininkų ir žemės ūkio mokslų klausimai buvo aptariami su Žemės ūkio mokslo taryba prie ŽŪM.

ŽŪMMS nariai ir toliau organizavo daug mokslo konferencijų, seminarų ir diskusijų svarbiais žemės ūkio mokslų klausimais, teikė siūlymus valstybinėms

L. Kadžiulio 80-mečiui skirti akademiniai skaitymai. Iš kairės:
Z. Dabkevičius, G. Kadžiulienė, L. Kadžiulis, V. Vasiliauskienė. 2006 06 30

institucijoms, aktyviai dalyvavo svarstant su mokslo ir studijų reforma susijusius įvairius klausimus. Zootechnikos ir veterinarinės medicinos sekcijos nariai aktyviai dalyvavo rengiant „Gyvulių veislininkystės programą 2001–2005 m.“ ir „Veislinės gyvulininkystės plėtros priemonės“ (skyrius – „Žemės ūkio ir kaimo plėtros strategijos įgyvendinimo priemonės 2002–2010 m.“).

Miškininkystės sekcijos nariai 2001 m. prisidėjo prie XX a. Lietuvos miškų metraščio, Miškų strateginės politikos programos nuostatų ir veiksmų programos rengimo. 2004 m. Aplinkos ministerijos (AM) Miškų departamento prašymu atliko „Natura 2000“ paukščių buveinių apsaugos ir tvarkymo nuostatų bei kelių normatyvinių aktų ekspertizę. Žemės ūkio inžinerijos mokslų sekcijos nariai teikė rekomendacijas ir siūlymus LR Seimui, ŽŪM, kitoms valstybinėms institucijoms dėl atsinaujinančių energetikos išteklių geresnio naudojimo, biodegalų gamybos plėtotės, žemės ūkio gamybos technologinio modernizavimo ir energijos sąnaudų mažinimo.

Skyriaus nariai aktyviai dalyvavo ekspertinėje veikloje, vertino įvairius mokslo darbus: monografijas, mokslo straipsnius, ataskaitas, programas, projektus, oponavo disertacijoms, ekspertavo paraiškas dėl paramos moksliniams tyrimams, monografijoms rengti, kompleksiniams moksliniams darbams ir kita. Taip pat aktyviai dalyvavo valstybinių ir nevalstybinių institucijų veiklose. V. Vasiliauskienė išrinkta LMA mokslinė sekretore, buvo Lietuvos mokslo premijų komiteto mokslinė sekretore,

Konferencija Nacionalinėje veterinarijos laboratorijoje. 2006 11 08

komiteto nariais – Z. Dabkevičius, A. Raila, V. Stanys. Be to, V. Vasiliauskienė buvo Kaimo plėtros tarybos, ŽŪM kolegijos nare; Žemės ūkio mokslo tarybos prie ŽŪM pirmininke; LŽŪU ir Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto (LAEI) tarybų nare, LVMSF eksperte. L. Kadžiulis – LMT ekspertu, Lietuvių katalikų mokslo akademijos, LMS tarybos nariu, dalyvavo Žemės ir miškų ūkio visuomeninių ekspertų kolegijos veikloje. A. Sliesaravičius buvo ŽŪM ir AM keturių komisijų – Valstybinės augalų veislių vertinimo komisijos, Genetiškai modifikuotų, tradicinių ir ekologinių pasėlių koegzistencijos taisyklių rengimo darbo grupės, Genetiškai modifikuotų organizmų priežiūros komiteto, Nuolatinės augalų genėtinų išteklių komisijos – bei Mokslinių tyrimų programos tarybos, Pramoninės biotechnologijos plėtros tarpžinybinės darbo grupės prie ŠMM nariu, LŽŪU senato pirmininko pavaduotoju, Lietuvos genetikų ir selekcininkų draugijos viceprezidentu. V. Stanys – LVMSF valdybos, Biomedicinos mokslų ekspertų komisijos, darbų pagal ūkio subjektų užsakymus ekspertų komisijos nariu; Z. Dabkevičius – Lietuvos fitopatologų draugijos pirmininko pavaduotoju; V. Bižokas – Lietuvos veterinarijos gydytojų asociacijos prezidentu, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus patarėju; Č. Jukna – Žemės ūkio rūmų, Lietuvos mėšinių galvijų augintojų ir gerintojų asociacijos tarybų nariu ir direktoriumi, keletu komisijų prie ŽŪM nariu; V. K. Sirvydis – Pasaulinės paukštininkystės mokslo

asociacijos Lietuvos skyriaus prezidentu; H. Žilinskas – Baltijos šalių žemės ūkio, miškų ir veterinarijos universitetų tinklo (BOVA) rektoriumi, Šiaurės–Baltijos šalių žemės ūkio ir veterinarijos asociacijos NOVA-BOVA vykdomojo komiteto nariu; S. Karazija buvo AM Miškininkystės konsultacinės tarybos, visuomeninės organizacijos „Consilia Academica“ tarybos nariu; L. Kairiūkštis – AM kolegijos, Pasaulio mokslininkų federacijos nariu, UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ pirmininku, visuomeninės organizacijos „Consilia Academica“ tarybos pirmininku; R. Ozolinčius – Tarptautinės miškų tyrimų organizacijų sąjungos (IUFRO) tarybos nariu, MAB „Žmogus ir biosfera“ Lietuvos komiteto pirmininko pavaduotoju, Miškų ūkio kompleksinės tarybos prie AM nariu, Lietuvos miškininkų sąjungos prezidentu nariu; A. Kusta – Lietuvos universitetų rektorių konferencijos, BOVA, Europos žemės ūkio ir susijusių mokslų konsorciumo (ICA) nariu.

Dauguma skyriaus narių buvo mokslo ir studijų institucijų tarybų, senatų pirmininkais ar nariais, sąjungų, fondų, draugijų vadovais, aktyviai prisidėjo prie projektų, programų ar kitų šaliai svarbių dokumentų rengimo.

2005 m. V. Vasiliauskienė buvo išrinkta LMA viceprezidente, ŽŪMMS pirmininku tapo A. Kusta. Skyriaus pirmininko pavaduotojais dirbo V. Vasiliauskienė ir L. Kairiūkštis. ŽŪMMS buvo penkios mokslų sekcijos ir keturios komisijos, prie skyriaus aktyviai veikė Lietuvos dirvožemininkų draugija (pirm. A. J. Motuzas), Vandens problemų taryba (pirm. A. Kusta), su LMA intensyviai bendradarbiavo asocijuotas Lietuvos miškų institutas.

2005 m. išplėstiniame posėdyje „Žemės ūkio plėtos tendencijos ir strateginiai prioritetai“ buvo aptartos per penkiolika Lietuvos nepriklausomybės metų parengtos žemės ūkio strategijos, programos, nagrinėtos jų įgyvendinimo problemos.

Ypač svarbus posėdžio klausimas – 2007–2013 m. strategija. Kartu su Seimo Kaimo reikalų komitetu, ŽŪM, LŽŪU, Lietuvos istorijos institutu buvo organizuota konferencija „Žemės reforma Lietuvoje: praeitis, dabartis ir problemos“, skirta M. Krupavičiaus 120-osioms gimimo metinėms. Prie konferencijos organizavimo aktyviai prisidėjo Amerikos lietuviai. 2006 m. M. Krupavičius (po mirties) apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino Didžiuoju kryžiumi.

LŽŪU pakvietė ŽŪMMS kartu organizuoti konferencijas „Žemdirbio vasara 2005“, „Žmogaus ir gamtos sauga“, o Lietuvos žemdirbystės institutas – „Augalininkystės mokslo naujovės ir technologijų plėtra“. Šios konferencijos tapo tradicinėmis ir yra rengiamos iki šiol.

Miškininkystės mokslų sekcija kartu su Žemės ir miškų ūkio visuomeninių ekspertų kolegija, remiamos Seimo Kaimo reikalų komiteto, surengė konferenciją „Mažiau palankių ūkininkauti žemių apželdinimo mišku problemos“. Buvo priimta rezoliucija, kurioje prašyta LR Prezidento, Seimo ir Vyriausybės pripažinti, kad

LMA narių visuotinis susirinkimas. Kalba LMA prezidentas Z. R. Rudzikas. 2006 11 23

mažiau palankių ūkininkauti žemių apželdinimas mišku yra valstybinės svarbos problema; nutarta reikalauti, kad atitinkamos institucijos imtųsi ryžtingesnių veiksmų, jog žemės ūkyje nenaudojama žemė produkuotų medieną ir kitas krašto ūkiui reikalingas vertybes, didintų krašto ekologinį tvarumą ir teiktų žmogui estetinį pasigėrėjimą. Didelio susidomėjimo sulaukė Zootechnikos ir veterinarinės medicinos sekcijos organizuota mokslinė gamybinė konferencija „Paukščių gripo prevencijos teoriniai ir praktiniai aspektai“, kurioje buvo aptartos tuo metu pasaulyje sparčiai plintančio paukščių gripo keliamos problemos.

Maisto produktų kokybės ir saugos komisija aktyviai dirbo rengiant „Valstybinės maisto ir mitybos strategijos ir jos įgyvendinimo iki 2003–2010 m.“ priemonių planą.

2006 m. organizuota LMA narių visuotinio susirinkimo sesija „Lietuvos kaimo vizija: dabartis ir žvilgsnis į ateitį“, parengta rezoliucija ir pateikta valstybės institucijoms, inicijuotas mokslo, studijų ir verslo centro – Slėnio „Nemunas“ steigimas.

2007 m. ŽŪMMS išvažiuojamojoje sesijoje-konferencijoje „Žemės ūkio sektoriaus vandentvarkos dabartis ir perspektyva“ buvo priimta rezoliucija, kurioje prašoma ŽŪM atkreipti dėmesį į rūgščių dirvožemių kalkinimo priemones; daugiau dėmesio skirti dvipusio dirvožemio drėgmės režimo reguliavimo sistemų įrengimui ir jų eksploatavimui; sparčiau spręsti apleistų drenuotų žemių apželdinimo mišku klausimus. Dirvotyros ir agrochemijos komisija kartu su Lietuvos dirvožemininkų

ŽŪMMS narių ekspertų rinkimai. 2009 10 20

draugija surengė mokslinę konferenciją „Naujausia pasaulio dirvožemių tyrimų metodika ir nacionalinė mokslo programa“. Joje buvo pristatyti du naujausi pasaulio dirvožemių klasifikacijos leidiniai. Jais vadovaudamiesi, dirvožemininkai parengė pirmąjį nacionalinės mokslo programos variantą, kuris išplėtotas kaip mokslo programa „Ekosistema“.

Skyriaus nariai atliko daug reikšmingų mokslinių darbų: L. Kairiūkštis buvo produktyvių medynų formavimo teorijos, S. Karazija – Lietuvos miškų tipologijos kūrėjas, R. Ozolinčius – miškų būklės vertinimo, A. Sliesaravičius – augalų biotechnologinių tyrimų pradininkas. Sukurtos mokslinės kryptys ir mokyklos: L. Kadžiulis – vienas žolininkystės mokyklos kūrėjų; M. Strukčinskas – fitopatologijos; A. Sliesaravičius – genetikos ir biotechnologijos, vėliau aliejinių augalų biotechnologijos; Z. Dabkevičius – žemės ūkio augalų ligų plitimo dėsnų ir kontrolės priemonių; V. Stanys – savitos sodo augalų genetikos ir biotechnologijos pradininkas ir kūrėjas; A. Kusta tęsė nitratų taršos šachtiniuose šuliniuose ir nutekamojo vandens valymo įrenginių efektyvumo žuvų auginimo akvakultūros sistemose darbus; A. J. Raila gilinosi į mikotoksinų kaupimosi maiste dėsnų ir prevencinių saugos priemonių sukūrimą; Č. Jukna plėtojo gyvulių mėsos produkcijos teorinius pagrindus; V. K. Sirvydis – fermentinių preparatų naudojimo gyvulių ir paukščių mityboje tyrimus; H. Žilinsko moksliniai tyrimai skirti gyvulių reprodukciniams

savybėms gerinti; V. Bižoko – žemės ūkio gyvulių radiacinių pažeidimų diagnostikai ir terapijos priemonėms.

L. Kairiūkščiui vadovaujant įvykdyta pirmoji valstybinė mokslo programa „Regioninio vystymo ekologinis tvarumas“ (ECOSLIT), išleista monografija „Lietuvos ekologinis tvarumas istoriniame kontekste“ (1999) lietuvių ir anglų kalbomis, kuri sulaukė palankaus Pasaulio mokslininkų federacijos vertinimo. Vėliau išleistos kitos reikšmingos monografijos: „Lietuvos dirvožemiai“ (Marija Eidukevičienė, V. Vasiliauskienė, 2001), „Lietuvos pajūrio smėlynų sutvirtinimas ir apželdinimas“ (L. Kairiūkštis ir kt., 2001), „Lietuvos miškų metraštis XX amžiuje“ (L. Kairiūkštis ir kt., 2003), „Žemės ūkio augalų biotechnologija“ (A. Sliesaravičius, V. Stanys, 2005), „Lietuvos miškai“ (R. Ozolinčius, L. Kairiūkštis, S. Karazija, 2005), „Biržų krašto miškai ir miškų ūkis“ (L. Kairiūkštis, Romualdas Mankus, 2006); „Augalininkystės produktų džiovinimas storame nejudančiame sluoksnyje“ (Viktoras Petruškevičius, A. J. Raila, 2009); „Žemės ūkio augalų selekcijos ir sėklininkystės terminų žodynas“ (A. Sliesaravičius, J. Lazauskas, V. Stanys, 2010), A. J. Motuzas parašė mokslo istorijos knygų apie žymius profesorius – P. Vasinauską (1998), Bronių Baginską (2003), Antaną Stancevičių (2010).

Už svarbius mokslinius pasiekimus Lietuvos mokslo premijas pelnė A. Sliesaravičius (2001), L. Kairiūkštis ir R. Ozolinčius (2004), P. Sadauskas (2005), Z. Dabkevičius (2008). L. Kairiūkštis už didelį įnašą į Europos miškininkystę pelnė tarptautinę Vilhelmo Loepoldo Pfeilo premiją (1992).

ŽŪMMS toliau glaudžiai bendradarbiavo su Seimo Kaimo reikalų komitetu, ŽŪM, LŽŪU, LVA, žemės ūkio mokslo institutais, Žemės ūkio mokslo taryba prie ŽŪM, kitomis institucijomis. Kai kurie skyriaus nariai užėmė svarbias pareigas mokslo, studijų ir kitose institucijose. Z. Dabkevičius ėjo Žemdirbystės instituto direktoriaus pareigas (1997–2009), dirbo LAMMC direktoriumi (2010–2018), R. Ozolinčius vadovavo Miškų institutui (1997–2013), H. Žilinskas buvo LVA rektoriumi (2003–2010), LSMU kancleriu (2010–2016), V. Bižokas – LVA rektoriumi (1993–2003), A. Kusta – Lietuvos žemės ūkio akademijos (nuo 1996 m. – universiteto) rektoriumi (1994–2004).

Už nuopelnus mokslui ir Lietuvos vardo garsinimą LDK Gedimino ordino Karininko kryžiumi apdovanoti A. Kusta (2001), L. Kairiūkštis (2008), ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi – Z. Dabkevičius (2004), LDK Gedimino ordino Riterio kryžiumi – V. Bižokas (2006), ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi – V. Vasiliauskienė (2006) ir V. Stanys (2007).

2009 m. A. Kusta buvo išrinktas ŽŪMMS pirmininku antrajai kadencijai. Skyriuje buvo 27 nariai (keturi tikrieji nariai, devyni nariai korespondentai, šeši nariai ekspertai ir aštuoni užsienio nariai). Veikla buvo vykdoma penkiose sekcijose ir vienoje komisijoje, o Agronomijos sekcijoje – dar ir trijose komisijose. Prie skyriaus veikė

Išplėstinis ŽŪMMS ir BMGMS susirinkimas „Gyvūninės kilmės ir maisto kokybės ir saugos problemos“. Iš kairės: A. Kusta, D. Lukianienė, S. Urbienė, V. Basys, V. Vasiliauskienė 2011 04 19

Lietuvos dirvožemininkų draugija. Skyrius kuravo LMA Vandens problemų tarybos veiklą, bendradarbiavo su LMA asocijuotu Lietuvos miškų institutu.

Skyrius, siekdamas prisidėti prie Lisabonos strategijos įgyvendinimo, telkė maisto, žemės ūkio ir miškų mokslų krypties mokslininkus, skatino mokslo ir studijų institucijų glaudų bendradarbiavimą su žemės ūkio verslo subjektais, pramonės įmonėmis.

Skyriaus nariai organizavo ir aktyviai dalyvavo rengiant ŠMM paskelbtą jungtinę tyrimų programą „Gamtos išteklių ir žemės ūkis“, kurios tikslas – sutelkti žemės ūkio sektoriaus mokslinį potencialą, pagrįsti ES struktūrinių fondų lėšų veiksmingą naudojimą, sukurti mokslo ir studijų sistemos bendradarbiavimo su verslu savireguliacijos mechanizmus ir susieti slėnių („Nemunas“, „Jūrinis“, taip pat dalies „Santakos“ ir „Santaros“) projektus su mokslinių tyrimų ir ekonominės veiklos žemės ūkio sektoriuje tobulinimu, prisidėti prie socialinės bei ekonominės kaimo plėtros.

ŽŪMMS palaikė ryšius su Seimo Kaimo reikalų komitetu, ŽŪM, bendradarbiavo su Žemės ūkio mokslo taryba prie ŽŪM.

2011 m. buvo patvirtintas LMA statutas (nauja redakcija), kuriuo pakeista LMA narių sudėtis: tikrieji nariai, nariai emeritai ir užsienio nariai. Taip pat 2011 m. buvo pasirašyta LMA ir Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro (LAMMC)

Konferencija „Žemės ir miškų ūkis biomasės energijai“,
skirta Tarptautiniams miškų metams. 2011 10 04

bendradarbiavimo sutartis. Sutartyje numatyti dvišaliai įsipareigojimai – formuoti LMA mokslų skyrių narių ir mokslinių tyrimų institutuose dirbančių mokslininkų bendras ekspertų grupes sudėtingesnėms ekspertizėms atlikti ir tyrimų projektams planuoti bei įgyvendinti.

ŽŪMMS nariai bendradarbiavo su LAMMC Žemdirbystės, Miškų, Sodininkystės ir daržininkystės institutais, Aleksandro Stulginskio universitetu (ASU), Lietuvos sveikatos mokslų universitetu (LSMU) VA, LSMU VA Gyvulininkystės, KTU Maisto ir Lietuvos agrarinės ekonomikos institutais, kartu organizavo apskritojo stalo diskusijas, sprendė aktualius žemės, miškų ūkio, maisto saugos ir kaimo plėtros klausimus, teikė siūlymus kylančioms problemoms spręsti, dalyvavo bendruose projektuose ir programose. 2011 m. įvyko LMA ir LAMMC Miškų instituto mokslinė konferencija „Žemės ir miškų ūkis – biomasės energijai“, kurioje diskutuota apie biomasės energetikos problemas, buvo nutarta inicijuoti programą „Biomasės energetika“, parengta rezoliucija.

2012 m. pirmą kartą organizuota jaunųjų mokslininkų konferencija „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“, kurios tikslas – telkti jaunuosius mokslininkus, tyrinėjančius agronomijos, miškininkystės, zootechnikos ir veterinarinės medicinos, žemės ūkio inžinerijos, maisto saugos ir kokybės, agrarinės ekonomikos ir kaimo

Mokslinė konferencija „Tautos ir jos žemės jungtis profesoriaus Mečislovo Treinio spaudiniuose“. Iš kairės: V. Strykis ir A. J. Motuzas. 2012 03 20

sociologijos raidą bei perspektyvas, skatinti jų bendradarbiavimą. Atskiru leidiniu buvo išleistos konferencijos pranešimų tezės. Ši konferencija tapo tarptautinė, organizuojama kiekvienais metais, 2021-aisias jau bus dešimtoji.

LMA išleido mokslo populiarinimo studijas, skirtas žemės ūkio ir miškų mokslams. Pirmoji apžvalga pavadinta „Miškotyra I. Mokslo raida, tyrimų kryptys, rezultatai, lemiantys veiksniai“, antroji – „Miškotyra II. Dabartinės būklės analizė, kritinis vertinimas ir perspektyvos“. Šias dvi apžvalgas 2011 m. rengė mokslininkų miškotyri-ninkų kolektyvas, vadovaujamas R. Ozolinčiaus. Trečioji apžvalga „Fotofiziologinių tyrimų būklė ir jų taikymo perspektyvos augalininkystėje“ paskelbta 2015 m., ją rengė P. Duchovskis su bendraautoriais.

ŽŪMMS iniciatyva išleisti prof. Mečislovo Treinio raštai „Tautos ir jos žemės jungtis“ (2011), kurių vienas sudarytojų yra A. J. Motuzas, taip pat Maisto saugos ir kokybės komisijos pirmininkės prof. S. Urbienės knyga „Toksiški junginiai, jų susidarymas aplinkoje ir maiste“ (2012). R. Ozolinčius su bendraautoriumi išleido knygą „Miškuose prie Baltijos“ / „In the Forests Around the Baltic“ (2011), kurioje atskleidžiami kiekvienos Baltijos šalies miškų nesikartojantys ir vis naujai atrandami savitumai. A. Sliesaravičius su bendraautoriumi išleido knygą „Profesorius Kostas Bėčius apie save ir augalų selekciją Lietuvoje“ (2011).

Pirmoji jaunųjų mokslininkų konferencija „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“. 2012 11 21

ŽŪMMS akademikai vadovavo atlikdami didelę mokslinę ir taikomąją reikšmę turinčius mokslinius tyrimus, dalyvavo tarptautinių ir nacionalinių nevyriausybiinių organizacijų veikloje, vykdė ekspertinę veiklą. Už svarius mokslo pasiekimus 2009 m. Lietuvos mokslo premijos laureatais tapo A. Pliūra (LMA tikruoju nariu išrinktas 2016 m.) ir D. Danusevičius (LMA tikruoju nariu išrinktas 2014 m.), 2010 m. – V. Ruzgas (LMA tikruoju nariu išrinktas 2016 m.), 2012 m. – P. Viškelis (LMA tikruoju nariu išrinktas 2014 m.).

2013 m. ŽŪMMS pirmininku ketverių metų kadencijai išrinktas Z. Dabkevičius.

Šiuo laikotarpiu ŽŪMMS nariai aktyviai dalyvavo Prioritetinių mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų raidos (sumanosios specializacijos) kryptių nustatymo procese, inicijavo sumanosios specializacijos kryptių prioritetus, dalyvavo skatinant ir svarstant nacionalinę mokslo programą „Agro-, miško ir vandens ekosistemų tvarumas“, dirbo pagal nacionalinės mokslo programos „Saugus ir sveikas maistas“ projektus. Skyriaus nariams dalyvaujant buvo tęsiamas integruoto mokslo, studijų ir verslo centro – Slėnio „Nemunas“ programos įgyvendinimas. Atlikdami žemės ūkio, miškų ūkio, veterinarijos ir kitų sričių mokslinius tyrimus, skyriaus nariai išleido ir rengė zootechnikos, veterinarinės medicinos, maisto saugos ir kokybės, aplinkos inžinerijos, miškotyros ir kraštotvarkos mokslo ir studijų

Rinkiminis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2013 04 16

institucijų apžvalgas, tarptautinių mokslinių konferencijų medžiagas, kitus leidinius. Rengdami monografiją „Profesorius Jurgis Krikščiūnas: žemės ūkio mokslo ir praktikos darna“, jos sudarytojai aktyviai bendradarbiavo su LMA užsienio nariu V. Drochneriu (Vokietija).

L. Kairiūkštis su bendraautoriais išleido monografiją „Marijonas Daujotas – Lietuvos miškų želdintojas“ (2013); A. J. Raila – vaistinių augalų augintojams labai reikalingą knygą „Vaistinės augalinės žaliavos auginimo ir džiovavimo technologijos“ (2014); P. Viškėlis su bendraautoriais – knygą „‘Aukso’ veislės desertinių obuolių auginimo technologija“ (2014); V. Stanys su bendraautore – monografiją „Citrusai“ (2017), kartu su bendraautoriais parengė tarptautinės knygos apie endofitines augalų bakterijas dalį; A. J. Motuzas kartu su bendraautoriais – monografiją „Mečislovas Treinys“ (2017); A. Pliūra su bendraautoriais parašė tarptautinės monografijos skyrių apie uosių džiūvimą; V. Ruzgas ES Bendrajame žemės ūkio augalų veislių kataloge įregistravo naujas žieminių kviečių veisles.

Skyriaus nariai aktyviai prisidėjo prie ŽŪMMS kuruojamų mokslo žurnalų „Žemės ūkio mokslai“, „Baltijos miškininkystė“ / „Baltic Forestry“ leidimo. Dalyvavo įvairių Lietuvos ir užsienio tarptautinių žurnalų redakcinių kolegijų darbe, „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ leidybinėje veikloje.

Konferencija „Kietakūnio apšvietimo technologijos augalams auginti ir fotofiziologiniams procesams valdyti“. 2013 04 23

ŽŪMMS nariai, siekdami įgyvendinti LMA misiją ir strateginius tikslus, intensyvinti keitimąsi moksliniais rezultatais bei aktyviau skleisti naujausias žinias žemdirbiams ir kitiems agroverslo dalyviams, organizavo arba su kitomis institucijomis surengė daug aktualių konferencijų, diskusijų ir seminarų. Kai kurie renginiai buvo tarptautiniai. Diskutuota dėl racionalaus gamtos išteklių naudojimo, naujų agroverslo ir mokslo uždavinių, pristatytos naujos žemės ūkio gamybos technologijos, įvertintas jų galimas poveikis aplinkai.

Kartu su verslo atstovais aptartos biomasės energetikos Lietuvoje plėtros perspektyvos, dirvožemio derlingumo, tvarumo, stabilaus našumo ir saugaus naudojimo problemos. Diskutuota dėl racionalios miško žemėnaudos, optimalių žemės dirbimo sistemų šiuolaikinėse agroekosistemose ir augalų produktyvumo palaikymo būdų tausojamoje žemdirbystėje. Nagrinėti aktualūs aplinkos inžinerijos, aplinkos ir sveikatos, darnios regioninės plėtros klausimai. Dėmesys skirtas saugiams maisto produktams, aplinkos taršos įtakai maisto kokybei ir sveikatai. Aptartos ekologinės žemdirbystės problemos, įvertinti mokslininkų darbai siekiant ekologinio ūkininkavimo darnos ir aplinkos tvarumo, sveikos gyvensenos bei maisto produktų kokybės ir saugos.

Diskutuota apie aktualiausius agronomijos mokslinius tyrimus, žemės dirbimo, žolininkystės ir augalų apsaugos mokslo tendencijas bei naujoves, selekcinio darbo

LMA prezidiumo posėdis Dotnuvoje. 2013 06 25

pasiekimus. Nagrinėtos agroverslui ir agromoksliui svarbios problemos – mokslo, studijų ir verslo integracija, spartesnė inovacijų plėtra gamyboje, aptartos naujos Europos Komisijos priemonės Europos inovacijų partnerystei skatinti, pristatytos mokslininkų siūlomos technologinės inovacijos dabartinėmis ūkininkavimo sąlygomis. Diskutuota biodujų gamybos klausimais, gilintasi, kokios teisinės bazės Lietuvoje vis dar trūksta, kad būtų galima tikėtis spartesnės biodujų gamybos sektoriaus plėtros. Aptarti mokslininkų siūlymai papildyti pašarus ir maisto produktus biologiškai veikliais komponentais, gerinančiais naminių gyvūnų produktyvumą ir jų sveikatos būklę, kad turėtų teigiamos įtakos gyvūninės kilmės žaliavos ir maisto produktų kokybei. Diskutuota apie funkcionalųjį, žmogaus sveikatai naudingą maistą, gilintasi į gamybos ir vartojimo aktualijas.

Miškininkystės mokslų sekcija kartu su skyriumi „Mokslininkų rūmai“ organizavo diskusiją „Kuršių nerijos, kaip UNESCO kultūros vertybių paveldo objekto, miškų tvarkymo koncepcija“, kurioje dalyvavo mokslininkai, AM, Generalinės miškų urėdijos, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos, Kuršių nerijos nacionalinio parko ir kitų suinteresuotų institucijų atstovai. Išklaustyti pranešimai ir siūlymai dėl Kuršių nerijos miškų tvarkymo principinių nuostatų, pateikti tyrimų rezultatai dėl medžių rūšių santykio, ypač dėl kalnapušių.

Konferencija „Saugūs maisto produktai: aplinka ir sveikata“. Iš kairės: R. Dubakienė, S. Urbienė, V. Basys. 2013 10 29

Vandens problemų taryba organizavo seminarą diskusiją „Žemių sausinimas: problemos ir galimi sprendimo būdai“, kuriame buvo analizuota situacija, susidariusi dėl prastėjančios sausinamų žemių būklės. Parengti siūlymai LR Vyriausybei dėl tikslingumo numatyti ilgalaikę (20 metų) veiksmų programą, kuri užtikrintų realų ir efektyvų дренаžo ir kitų melioracijos statinių rekonstravimo mastą, dirvožemių apsaugos ir jų gerinimo priemones, leidžiančias žemdirbiams sudaryti tinkamas ūkininkavimo sąlygas.

Pradėta organizuoti vėliau tradicine tapusią konferenciją ir sodų žydėjimo šventę Sodininkystės ir daržininkystės institute.

2017 m. vyko konferencija „Genomo redagavimo tyrimų naujausios žinios“, kurios svarbiausias tikslas – aptarti genomo redagavimo naujausias technologijas, leidžiančias tiksliai įterpti arba pakeisti DNR seką gyvojo organizmo genome, ir jų perspektyvas biologijoje – nagrinėjant gyvųjų organizmų veikimo principus, medicinoje – siekiant gydyti paveldimas ligas ir biotechnologijoje – kuriant naujas augalų ir gyvūnų veisles.

ŽŪMMS nariai, siekdami palaikyti LMA ir mokslų institucijų ryšius formuojant žemės ūkio ir miškų mokslų institucijų pažangai aktualių mokslinių tyrimų tematiką, keičiantis informacija, patirtimi ir duomenimis, susijusiais su mokslinio darbo

Išvažiuojamasis ŽŪMMS posėdis Kazlų Rūdos mokomojoje miškų urėdijoje.
2015 10 02

Seminaras „Augalų biotechnologijos ir augalininkystė“ bei sodų žydėjimo šventė. 2016 05 12

Išvažiuojamasis ŽŪMMS posėdis atviros prieigos Žemės ir miškų jungtinių tyrimų centre.
2016 12 15

Išvažiuojamasis ŽŪMMS posėdis „Sumaniosios technologijos pieno kelyje“. 2018 06 07

41

Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius:
įkūrimas ir raida

rezultatų ir inovacijų pritaikymu, bei siekdami spręsti mokslo politikos ir strategijos klausimus dėl agrarinių ir miškų mokslų plėtros, bendradarbiavo su LAMMC Žemdirbystės, Miškų, Sodininkystės ir daržininkystės institutais, ASU, LSMU VA, LSMU Gyvulininkystės, KTU Maisto, Lietuvos agrarinės ekonomikos institutais, kartu organizavo apskritojo stalo diskusijas, sprendė aktualius žemės, miškų ūkio, maisto saugos ir kaimo plėtros klausimus, teikė siūlymus jų problemoms spręsti, dalyvavo bendruose projektuose ir programose. ŽŪMMS nariai vadovavo didele mokslinę ir taikomąją reikšmę turintiems mokslinio tyrimo darbams ir vykdė svarbius mokslinius projektus. V. Stanys vykdė nacionalinės mokslo programos „Saugus ir sveikas maistas“ projektus „Antocianinų sintezės kelio genų raiška sodo augaluose“ ir „Tarprūšiniai sodo augalų hibridai – naujas antocianinų šaltinis“, buvo pramoninės biotechnologijos plėtros Lietuvoje programos „RNR interferencija pagrįsta laikinos raiškos technologija augalų vėžio prevencijai“ grupės vadovu, ilgalaikės LAMMC mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programos „Sodininkystė ir daržininkystė: agrobiologiniai pagrindai ir technologijos“ vykdytoju ir programos „Žemės ūkio ir miškų augalų genetika ir genotipų kryptingas keitimas“ vadovu, šios programos projektų vykdytoju. P. Duchovskis vadovavo ilgalaikiai LAMMC mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programai „Sodininkystė ir daržininkystė: agrobiologiniai pagrindai ir technologijos“, vadovavo šios programos pirmojo uždavinio „Ištirti sodo ir daržo augalų agrobiologijos ypatumus, morfogenetinius bei fotofiziologinius procesus, turinčius įtakos produktyvumo potencialo bei produkcijos kokybės didinimui“ priemonėms ir projektams. P. Viškelis vykdė nacionalinės mokslo programos „Saugus ir sveikas maistas“ projektus: „Auginimo ir laikymo būdų bei technologijų įtaka sodininkystės ir daržininkystės produktų kokybei“ ir „Elektroporacijos tyrimai augalinės žaliavos bioaktyvių komponentų masės pernašos intensyvinimui“. Z. Dabkevičius dalyvavo tarptautiniame ERA-NET C-IPM projekte „Koordinuojama integruota žaldarių vadyba“. V. Bižokas su Rusijos MA Vladikaukazo mokslo centru vykdė tyrimus „Žemės ūkio gyvulių radiacinių pažeidimų diagnostikos ir terapijos priemonės“.

Už svarius mokslinius pasiekimus 2014 m. P. Duchovskiui su kolegomis buvo skirta Lietuvos mokslo premija.

2018 m. Z. Dabkevičius buvo išrinktas LMA viceprezidentu ir ŽŪMMS pirmininku antrajai kadencijai. Skyriaus veikla ir toliau buvo sutelkta aktualiausių žemės ūkio ir miškų, maisto, gyvulininkystės ir veterinarijos, aplinkos inžinerijos, augalų ir gyvūnų biologijos bei gretutinių sričių ir kryptių mokslo problemoms spręsti, skatinti mokslo rezultatų sklaidą, eksperimentinę plėtrą ir inovacijas. Daug dėmesio skirta tarpinstituciniams, tarpdalykiniais ir tarptautiniams ryšiams, agrarinių mokslų prestižui kelti. Rengtos tarptautinės ir šalies mokslinės konferencijos, diskusijos, seminarai, skatinta jaunųjų mokslininkų veikla.

Konferencija „Veterinarijos mokslo 100-mečio kelias: praeitis, dabartis ir ateitis“. 2018 10 18

2018 m. ŽŪMMS narių išleistos knygos

Ataskaitinis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2019 02 26

2018 m. buvo pristatyti ir patvirtinti LMA Jaunosios akademijos narių nuostatai, o 2020 m. į LMA Jaunosios akademijos veiklą įsijungė šeši žemės ūkio mokslų srities mokslininkai.

ŽŪMMS toliau bendradarbiavo su ŽŪM ir AM, Žemės ūkio mokslo taryba prie ŽŪM, LAMMC Žemdirbystės, Miškų, Sodininkystės ir daržininkystės institutais, ASU, LSMU VA ir Gyvulininkystės institutu, KTU Maisto, Lietuvos agrarinės ekonomikos institutais. Aktyviai bendradarbiauta su verslo atstovais platinant žemės ūkio augalų veisles, kuriant biologiškai vertingus maisto produktus, funkcionaliojo maisto prototipus. Skyriaus nariai, diegdami mokslo naujoves, aktyviai dirbo pagal žemės ūkio mokslų institucijų pasirašytas bendradarbiavimo sutartis su įvairiomis įmonėmis ir bendrovėmis.

Kartu su kitomis institucijomis skyriaus nariai organizavo įvairius mokslo renginius. Su LSMU, Valstybine veterinarijos tarnyba surengė konferenciją „Veterinarijos mokslo 100-mečio kelias: praeitis, dabartis ir ateitis“. Pranešėjai atkreipė dėmesį, kad pasaulyje didėja žemės ūkio gyvūnų produktyvumas, plečiasi Lietuvos gyvūnų laikytojų ir gyvūninės kilmės žaliavos perdirbėjų pagamintos produkcijos realizavimo geografija, griežtėja reikalavimai gyvūnų produkcijos kokybei ir saugai. Lietuvos gyvūnų laikytojai ir gyvūninės kilmės žaliavos perdirbėjai nuolat susiduria su problema – kaip pagaminti didžiausią kokybiškos produkcijos kiekį su mažiausiomis

Ataskaitinis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2019 02 26

piniginėmis sąnaudomis užtikrinant gyvūnų sveikatingumą ir gerovę, gyvūnų laikymo sąlygas, tinkamai išspręsti gyvūnų mitybos ir produktyvumo klausimus. Minėtoms problemoms spręsti labai svarbu taikyti naujausias mokslo žinias, pasidalyti gerąja gamybine patirtimi gyvūnų sveikatingumo ir gerovės, gyvūnų mitybos ir produktyvumo, taip pat produkcijos kokybės bei saugos temomis. Parengta konferencijos deklaracija, kurią pasirašė LRS, LMA ir LSMU atstovai.

ŽŪMMS kartu su Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriumi, VU ir LAMMC organizavo konferenciją-diskusiją „Genomo redagavimas: galimybės ir iššūkiai“. Diskusijos dalyviai pritarė, kad genų redagavimas – tai inovatyvi technologija, praplečianti galimybes kurti geresnės kokybės augalų ir gyvūnų veisles, rūpinantis žmonių ir gyvūnų sveikata. Svarbu išaiškinti visuomenei ir sprendimų priėmėjams genų redagavimo technologijų galimybes, atskleisti jų privalumus, todėl priimta konferencijos rezoliucija, kurią pasirašė LMA prezidentas Jūras Banys, VU rektorius Artūras Žukauskas, LAMMC direktorius Gintaras Brazauskas ir Kavli premijos laureatas, šios technologijos vienas kūrėjų akad. Virginijus Šikšnys.

2019 m. LMA įvyko konferencija-diskusija „Mokslo centrų ir institutų veiklos iššūkiai bei perspektyvos reformų kontekste“. Jos iniciatoriais tapo trijų mokslo institucijų vadovai, ketinę supažindinti Lietuvos mokslo politikos formuotojus ir mokslo bendruomenę su naujomis Europos mokslo institutų veiklos persitvarkymo

45

Išvažiuojamasis ŽUMMS posėdis „Mokslo ir verslo inovacijos sodininkystėje, daržininkystėje ir maisto pramonėje“. 2019 09 11

tendencijomis. Kartu buvo paskelbta ir apie trijų mūsų šalies mokslo įstaigų – Fizinių ir technologijos mokslų centro, LAMMC ir Lietuvos energetikos instituto – ketinimą jungtis į tinklinį darinį – mokslo ir technologijų organizaciją, analogišką europinėms. Apžvelgę mokslinių tyrimų reformos eigą ir įvertindami pasiektus mokslinių tyrimų rezultatus, didėjančią tyrimų tarptautiškumą ir tarpdalykiškumą, kylančią mokslininkų kompetenciją, mažą inovacijų bei technologijų plėtrą ir mokslinių tyrimų institutams kylančius ekonominius bei organizacinius iššūkius, konferencijos organizatoriai priėmė rezoliuciją.

Kitose konferencijose aptartos maisto mokslo ir technologijų plėtros, mokslo ir verslo bendradarbiavimo problemos, augalų fiziologijos tyrimai, kintančio klimato, inovacijų iššūkiai tvariam ūkininkavimui, trumpųjų maisto tiekimo grandinių kūrimas, bioekonomikos plėtros galimybės ir kiti aktualūs žemės ūkiui bei kaimo plėtrai klausimai, kuriems spręsti reikia mokslininkų pagalbos.

Galima pasidžiaugti, kad 2018 m. L. Kairiūkštis išleido penkiakalbį „Aiškinamąjį miškininkystės terminų žodyną“, kiti skyriaus nariai taip pat išleido monografijų, knygų, elektroninės mokomosios medžiagos. V. Ruzgas kartu su Estijos mokslininkais sukūrė dvi naujas žieminių kviečių veisles ‘Kallas’ ir ‘Nemunas’, kurios pradėtos dauginėti ir auginti Baltijos šalyse.

Seminaras-diskusija „Klimato kaita ir vandens telkiniai: iššūkiai ir galimi sprendimo būdai“. 2019 12 05

2019 m. G. Staugaitis su kolega išleido mokslinę-metodinę medžiagą „Dirvožemio tyrimai“, kurioje aptartos pagrindinės dirvožemių grupės ir kiti sisteminiai vienetai bei granulimetrinė sudėtis, papildytos arba pakoreguotos mineralinio azoto, mineralinės sieros, judriųjų cinko bei kobalto ir suminio chromo vertinimo skalės. V. Stanys sukūrė vyšnios veislę ‘Verknė’. E. Šarauskis su kolegomis LR patentų biure užpatentavo išradimą „Pupų atliekų biokuro granulės ir / arba sorbentas, trąša“.

2020 m. ŽŪMMS, minėdamas savo veiklos 25-metį, ir toliau vykdė įprastą veiklą. Skyrių sudarė 32 nariai: 14 tikrųjų narių – V. Bižokas, Z. Dabkevičius, D. Danusevičius, P. Duchovskis, Ž. Kadžiulienė, A. Pliūra, A. Povilaitis, V. Ruzgas, A. Sederevičius, V. Stanys, G. Staugaitis, E. Šarauskis, H. Žilinskas, P. Viškelis; 10 narių emeritų – Č. Jukna, L. Kairiūkštis, S. Karazija, A. Kusta, A. J. Motuzas, A. J. Raila, P. Sadauskas, V. K. Sirvydis, A. Sliesaravičius, V. Vasiliauskienė; 8 užsienio nariai: V. Drochneris, M. Fulenas, Haincas Jerochas (Heinz Jeroch), Z. Kaveckis, Stenas Nilsonas (Sten Nilsson), B. Rivža, V. Strikis, Rimvydas Vasaitis.

Skyriuje veikė Agronomijos, Miškininkystės, Zootechnikos ir veterinarinės medicinos, Žemės ūkio ir aplinkos inžinerijos mokslų sekcijos, Agrarinės ekonomikos ir sociologijos bei Maisto saugos ir kokybės komisijos, o prie skyriaus – Lietuvos dirvožemininkų draugija. Skyriaus veikla visada buvo sutelkta spręsti aktualiausias

Ataskaitinis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2020 01 21

žemės ūkio ir miškų, maisto, gyvulininkystės ir veterinarijos, aplinkos inžinerijos, augalų ir gyvūnų biologijos bei gretutinių sričių ir kryptčių mokslo problemas, skatinti mokslo rezultatų sklaidą, eksperimentinę plėtrą ir inovacijas.

2020 m. dėl koronaviruso pandemijos sąlygos skyriaus veiklai, kaip ir visai LMA, nebuvo palankios. Vis dėlto pavyko organizuoti šešis ŽŪMMS narių visuotinius susirinkimus, iš kurių trys vyko nuotoliniu ir trys kontaktiniu būdu. Taigi dar sausio 21 d. buvo išsamiai aptarta ir įvertinta 2019 m. skyriaus veikla, numatyti 2020 m. darbai.

Birželio 18 d., atlėgus pandemijai, skyriaus narių visuotiname susirinkime, vykusiame LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės institute, aptarti sodininkystės ir daržininkystės, maisto kokybės ir saugos mokslo kryptčių vykdomi tyrimai, mokslo ir verslo pasiekimai, ateities iššūkiai.

Rugsėjo 29 d., dar neprasidėjus antrajai pandemijos bangai, Anykščiuose kartu su rajono veterinarijos gydytojais ir gyvulininkystės specialistais, gyvulininkystės srities ūkininkais aptartos gyvulininkystės plėtros galimybės sąlyje, infekcinių gyvūnų ligų plitimo pavojai ir jų kontrolės galimybės, pasidalyta naujausiomis mokslo žiniomis.

Įvyko aštuoni biuro ir septyni sekcijų, komisijų ir komitetų posėdžiai, juose spęsti organizaciniai klausimai, sudarytos komisijos, vykdyti LMA vardinių, Jaunųjų

Mokslinė konferencija „Europos žaliasis kursas: iššūkiais grįstos galimybės agro-, miškų mokslui ir verslui“, skirta LAMMC 10 metų mokslinės veiklos sukakčiai. Iš kairės: LMA viceprezidentas Z. Dabkevičius, LR Seimo Pirmininkas V. Pranckietis, LMA prezidentas J. Banys ir LAMMC direktorius G. Brazauskas. 2020 02 20

mokslininkų ir doktorantų, Aukštųjų mokyklų studentų premijų, LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijų konkursai, rinkti jaunesni akademikai.

Skyriaus nariai kiekvienais metais vertina LMA Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų bei Aukštųjų mokyklų studentų, LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijų konkursams pateiktus darbus. Kas ketverius metus vertinami LMA Jono Kriščiūno (žemės ūkio mokslai) ir Povilo Matulionio (miškotyra) konkursams pateikti darbai.

2020 m. skyriaus akademikai aktyviai dalyvavo mokslo ir mokslo populiarinimo veikloje: vykdė 78 mokslo projektus, sukūrė keturias naujas augalų veisles, parašė tris knygas ar jų dalis, įregistravo vieną patentą, paskelbė 76 mokslo straipsnius, iš jų 70 tarptautiniuose leidiniuose, parašė 64 mokslo populiarinimo straipsnius, 25 kartus kalbėjo radijo ir televizijos laidose, atliko 265 ekspertizes, iš kurių 156 LMA vardu, LMA svetainėje paskelbė 19 straipsnių mokslui ir visuomenei aktualia tematika. Skyriaus nariai pasižymėjo ir tarptautinėje veikloje: bendradarbiavo su užsienio mokslo akademijomis, mokslo ir studijų institucijomis, vykdė tarptautinius projektus, kūrė bendras augalų veisles, dalyvavo tarptautinėse konferencijose, dirbo 11 tarptautinių, 10 užsienio ir penkių recenzuojamų šalies žurnalų redakcinėse kolegijose. Ypač daug tarptautinių įsipareigojimų ir ryšių turėjo akademikai A. Povilaitis ir P. Viškelis.

49

Stambiausiame Anykščių r. mėsinų galvijų Vyganto Šližio šeimos ūkyje. 2020 09 29

Išvažiuojamasis ŽŪMMS susirinkimas Babtuose. 2021 06 18

Akademikai buvo aktyvūs profesinėje ir visuomeninėje veikloje: dalyvavo ministerijų ir valstybinių institucijų bei nevyriausybinių organizacijų, LMT ir LMA, profesinių asociacijų ir organizacijų, mokslo ir studijų institucijų sudarytose komisijose, komitetuose, valdybose bei ekspertinėse grupėse, aktyviai vykdė ilgalaikę ir vienkartinę ekspertinę veiklą, rūpinosi mokslo sklaida.

2019 m. V. Staniui su kolegomis skirta Lietuvos mokslo premija. V. Stanys Lietuvos mokslo premijos laureatu tapo jau antrą kartą. 2020 m. H. Žilinskas apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi. Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos padėkomis jubiliejų proga apdovanoti akademikai A. Kusta, A. Sederevičius, P. Viškelis ir V. Ruzgas.

2020 m. ne tik ŽŪMMS minėjo savo veiklos 25-metį, šie metai buvo reikšmingi ir visam žemės ūkio mokslui – Lietuvos bankas, bendradarbiaudamas su LMA, lapkričio 30 d. į apyvartą išleido auksinę kolekcinę monetą, skirtą žemės ūkio mokslams.

Monetos averse – iš arimų sukomponuotas Lietuvos kontūras, Vyčio simbolis, viršuje užrašas *Lietuva*, apačioje puslankiu išdėstyta: nominalas 5 €, išleidimo metai 2020 ir UAB „Lietuvos monetų kalykla“ logotipas. Monetos reverse – gyvybės medžio motyvas, komponuojamas iš DNR grandinės ir javų, užrašas *Žemės ūkio mokslai* (žr. 52–53 p.).

2021 m. pradžioje buvo išrinkti keturi tikrieji nariai: K. Armolaitis (miškotyra), E. Bartkienė (maisto technologijos), M. Malakauskas (veterinarija), G. Samuolienė (agronomija, agrobiologija) ir vienas užsienio narys Janas Jankovskis (Jan Jankowski) (gyvūnų mokslai).

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras

Miško tyros mokslų kryp ties tyryje atsiskleidė miško bendrijų formavimosi, floros ir faunos sąveikos dėsningumus, miškų ekosisteminė ir genetinė struktūra, evoliucinė kilmė. Miško tipologijos, selekcijos, skėrimo ir ugdymo, apsaugos, miškovarškos tyrimai leidžia sukurti tvarnių bei produktyvių medynų formavimo ir miško ūkio tvarkymo sistemą. Inžinerijos mokslininkai sukūrė daug žemės ūkio mašinų ir įrenginių technologinių procesų, atliko jų valdymo ir sąveikos su aplinka tyrimų – pradėdami elementarią žemės padargais, baigiant per palydovų valdomą precizišką, robotizuotą žemės ūkio mašinų sistemomis. Dėstant aplinkosaugos ir ūkinės veiklos poreikis, sukurtos ir įdiegtos žemių sausnimo sistemos, dabar jos perbarkomos ir reguliuojamo drenažo sistemos. Veterinarjos ir zootechnikos mokslo krypčių mokslininkai sukūrė modernių gyvū-

nų veislių, veisimo, šėrimo, laikymo, ligų prevencijos bei gydymo technologijų ir ES standartus atitinkančią veterinarinę bei maisto kontrolės sistemą, sudarė sąlygas lietuviškų maisto produktų, gyvūnų ir pašarus eksportuoti į daugiau kaip 150 pasaulio šalių.

Karamet žemės ūkio srities mokslininkai publikuoja per 150 mokslinių straipsnių, tarptautiniuose žurnaluose, sukuria 10–25 lauko, sodo, daržo ir dekoratyvinių augalų veisles. Per pastaruosius 25 m. jų darbai įvertinti 45 nacionaliniu mokslo premijomis. Sukauptos žinios naudojamos plėtojant žemės ūkį – svarbią Lietuvos ekonomikos sektorių, užtikrinant racionalią gamtinio išteklių naudą, saugant svarią gamtinę aplinką ir gyventojus aprūpinant maistu, o pramonę žaliavomis.

Prof. habil. dr. Zenonas Daškevičius

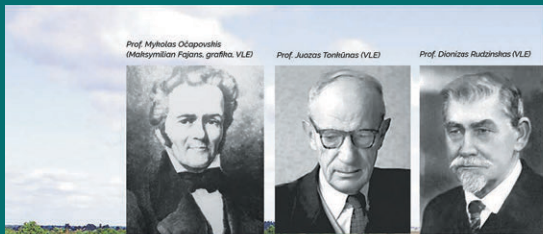

Tvarkomas puslynas

Modernios obuolių sodas

Nominalas 5 eurai	Monetos briauna lygi
Metalas auksas Au 999	Kokybė proof
Skersmuo 13,92 mm	Masė 1,244 g
Tiražas 2 500 vnt.	Monetos dalininkas Rytas Jonas Betevičius
Išleista 2020 m.	

Prof. Mykolas Ožapovskis (Mokymosių Fajonai, grafikas, VLE)

Prof. Juozas Tonkūnas (VLE)

Prof. Dionizas Ruzickas (VLE)

Prof. Viltoras Ruckis (VLE)

Prof. Petras Vainauskas (VLE)

Prof. Povilas Matulionis (KAVB)

Prof. Konradas Juozas Alekša (KAA)

Žemės ūkio mokslas

Žemės ūkio mokslas yra viena iš 95-ųjų Lietuvoje plėtojama žinių kūrimo sričių. Jo pradžia siejama su Žemės ūkio katedros įsteigimu Vilniaus universitete (1819 m.) ir prof. M. Ožapovskio atliktais pirmaisiais agronomijos tyrimais. Sodininkystės moksliniai tyrimai pradėti prof. A. Hrebickičiu Ignalinos r. 1890–1904 m. įveikus pomologinį sodą.

Lauko augalų selekcija pradėta 1922 m. prof. D. Rudzinskui įkūrus Dotnuvos selekcijos stotį. Sisteminių augalininkystės tyrimai pradėti 1923 m. ilūrus Dotnuvos bandymų stotį (D. Ruzickas, prof. J. Kriskūnas ir kt.). 1924 m. įsteigtas Žemės ūkio akademija. Dotnuvoje intensyviau plėtoti agronomijos profesoriai J. Tonkūnas, V. Ruckis, S. Nacėvičius, V. Vilkaitis ir kt.), inžinieriai (A. Kundrotas ir kt.) ir miškininkystės (prof. P. Matulionis ir kt.) mokslai. Reikšmingų agronominių tyrimų rezultatai buvo pasiekti 1927 m. kurus žemės ūkio tyrimų stotį su bandymų stotelių tinklu (prof. J. Kriskūnas ir kt.), o veterinarijos ir zootechnikos – 1936 m. Kaune atidariusi Veterinarjos akademiją (Dotnuvoje intensyviau plėtoti agronomijos profesoriai J. Tonkūnas, V. Ruckis, S. Nacėvičius, V. Vilkaitis ir kt.), inžinieriai (A. Kundrotas ir kt.) ir miškininkystės (prof. P. Matulionis ir kt.) mokslai. Reikšmingų agronominių tyrimų rezultatai buvo pasiekti 1927 m. kurus žemės ūkio tyrimų stotį su bandymų stotelių tinklu (prof. J. Kriskūnas ir kt.), o veterinarijos ir zootechnikos – 1936 m. Kaune atidariusi Veterinarjos akademiją (Dotnuvoje intensyviau plėtoti agronomijos profesoriai J. Tonkūnas, V. Ruckis, S. Nacėvičius, V. Vilkaitis ir kt.), inžinieriai (A. Kundrotas ir kt.) ir miškininkystės (prof. P. Matulionis ir kt.) mokslai.

Po II pasaulinio karo atkuriant šalies žemės ūkio padidėjo mokslinių tyrimų poreikis. Lietuvos mokslų akademijoje Vilniuje 1945 m. įsteigtas Žemės ūkio institutas, 1952 m. jis reorganizuotas Žemdirbystės ir dirvožemio bei Gyvulininkystės

Lietuviškos kolekcinės
monetos

LIETUVOS MOKSLAS

Žemės ūkio mokslas

Informacija Lietuvos banke:
tel. (8 5) 268 0316
el. p. gd@lb.lt; www.lb.lt
Monetų galima įsigyti
Lietuvos banko
e. parduotuvėje
www.monetas.lb.lt

Monetas nukaldintos
UAB Lietuvos monetų kalykloje
www.lithuanian-mint.lt

Lietuviškos kolekcinės monetos © Lietuvos bankas, 2020
Dizaineris Liudas Parulskis.
Leidinyje panaudotos nuotraukos iš Lietuvos mokslų akademijos, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro, Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademijos, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademijos ir Gyvulininkystės instituto, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Žemdirbystės instituto archyvu, Valentino Aleksos archyvo (VAA), Kauno apskritys viešosios bibliotekos (KAVB) archyvo ir Visuotinės lietuvių enciklopedijos (VLE; www.vle.lt)

Spausdino UAB „INDIGO print“
www.indigoprint.lt
Išleido Lietuvos bankas
Gedimino pr. 6, 01103 Vilnius

Vytauto Didžiojo universiteto
Žemės ūkio akademija

Konkretnė horčių mėsos rūšių
© Anželos „Masa ūkis“

Vėrinamos Lietuvos juodgalvės avis

ir veterinarijos institutus. Žemės ūkio akademijos (nuo 1945 m. Kauno) profesūra ir dėstytojai įnešė svarų indėlį į aukštojo mokslo vystymą ir žemės ūkio mokslų plėtrą. Ją paskatino ir įkurti institutai: Miškų Girionysė ir Melioracijos Vilainiuose (1950 m.), Žemės ūkio mechanizacijos ir elektrifikacijos Raudondvarjyje, Veterinarijos Kašiadorysė (1956 m.) ir Žemės ūkio ekonomikos Vilniuje (1959 m.). Agronomijos mokslų tyrimai suintensyvojo 1956 m. Dotnuvoje įkūrus Žemdirbystės institutą, suaugusių visas veikusias bandymų stotis, ir 1987 m. Babiluose įsteigus Sodininkystės ir daržininkystės institutą. Aktyvus Nepriklausomybės žemės ūkio mokslai atnaujino kokybiškai, atsivėrė naujų tyrimų ir tarptautinių ryšių galimybes. Pastarųjų metų žemės ūkio mokslai plėtojami Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centru, Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademijoje ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademijoje, kur sėkmingai suaukštinami mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos infrastruktūra. Daug išsilusių mokslininkų kūrė žinias, ugdė kvalifikuotus specialistus ne tik moksliniam darbui, bet ir verslui bei valstybės tarnybai. Žemės ūkio mokslas pasiekė daug svarių laimėjimų. Agronomijos krypties mokslininkai sukūrė dirvožemio pažinimo, diagnostikos ir vertinimo metodus, susistemino gausius jo

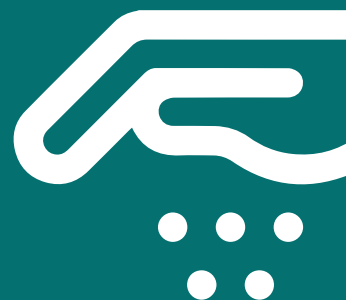

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademija

Žemdirbių veisėjų orkistras

Išvairios ir kokybiškos kilmės duomenys. Tai leidžia juos tikslingai naudoti ir saugoti dirvožemio derlingumo potencialą. Sukurtos ir įdiegtos modernios derlingumą didinančios intensyvios, tausojančios ir ekologinės lauko, sodo ir daržo augalų auginimo, žaliavų perdirbimo technologijos, tarptautinėje rinkoje konkurencingi inovatyvūs maisto, pašarų ir pramonės produktai. Augalų selekcininkai, genetikai ir biotechnologai, taikydami klasikinius ir inovatyvius metodus, sukūrė per 350 lauko ir 300 sodo bei daržo augalų veislių.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJAI 80 | ŽEMĖS ŪKIO MOKSLAMS
LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJE 75 | **LIETUVOS MOKSLŲ**
AKADEMIJOS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ MOKSLŲ SKYRIUI 25

Žemės ūkio srities akademikų ir LMAJA narių mokslinė veikla

Pagal 2011 m. patvirtintą LMA statutą, LMA nariai yra akademikai, jie yra tikrieji nariai, nariai emeritai ir užsienio nariai. Ankstesniu laikotarpiu LMA nariai buvo tikrieji nariai (akademikai), nariai korespondentai, nariai ekspertai ir užsienio nariai.

Kiekvienas LMA narys kartu yra ir kurio nors LMA mokslų skyriaus narys. LMA nariai renkami iki gyvos galvos. LMA tikrieji nariai tampa nariais emeritais, kai jiems sukanka 75 metai. LMA tikraisiais nariais renkami Lietuvos mokslininkai, praturtinę mokslą ir kultūrą didelės reikšmės darbais. LMA užsienio nariais renkami žymūs užsienio mokslininkai, savo veikla susiję su Lietuvos Respublika. LMA tikrųjų narių skaičius – ne daugiau kaip 120. Narių emeritų ir užsienio narių skaičius neribojamas.

2019 m. LMA įkūrė Jaunąją akademiją (LMAJA), kuri telkia LMA misiją atitinkančiai veiklai aktyvius, išskirtinų mokslo rezultatų pasiekusius ir perspektyvius, mokslo ir inovacijų veiklą plėtojančius šalies jaunuosius mokslininkus, skatina jų kūrybinę, mokslinę ir ekspertinę veiklą, atstovauja Lietuvos jaunųjų mokslininkų interesams, teikia nuomonę Lietuvos mokslo politikos klausimais, sudaro sąlygas siekti akademinės karjeros, bendrauti su kitų šalių jaunosiomis akademijomis, kelti mokslo prestižą ir mokslu pagrįstų žinių prieinamumą visuomenėje, analizuoti mokslo raidą akademinėje aplinkoje, aktyvinti akademikų mentorystę.

LMAJA nariais konkurso tvarka renkami LMAJA veiklai motyvuoti Lietuvos mokslo ir studijų institucijose dirbantys mokslininkai, pasiekę reikšmingų mokslo rezultatų ir aktyvūs profesinėje bei socialinėje veikloje, įgiję daktaro laipsnį ne daugiau kaip prieš 10 metų ir ne vyresni kaip 40 metų amžiaus iki paskutinės dokumentų priėmimo dienos. Kadencijos trukmė – ketveri metai. Pasibaigus kadencijai, LMA Jaunosios akademijos nariai tampa LMAJA alumnais. LMAJA alumnai toliau dalyvauja LMAJA veikloje patariamuoju balsu.

Pateikiame informaciją apie žemės ūkio mokslų srities akademikų (pagal išrinkimo į LMA metus), LMAJA narių mokslinę veiklą ir jų pasiekimus.

**Lietuvos mokslų akademijos
Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus nariai**

JONAS KRIŠČIŪNAS

Gimė 1888 01 05 Stebuliškėse, Marijampolės apskr., mirė 1973 07 02 Kaune, palaidotas Kaune, Petrašiūnų kapinėse.

Mokėsi Liudvinavo pradžios mokykloje, 1907 m. baigė Marijampolės gimnaziją, 1913 m. – Sankt Peterburgo universiteto Fizikos-matematikos fakultetą. 1912–1913 m. dalyvavo Marijampolės ūkio draugijos veikloje, skaitė paskaitas žemės ūkio klausimais. 1914–1917 m. tarnavo Rusijos imperijos kariuomenėje, 1915–1916 m. mokėsi Pavlovsko Romanovo aerologijos observatorijoje ir Konstantinovo meteorologijos observatorijoje. 1916 m. dirbo aerologu XI aviacijos divizijoje.

1919 m. Kvietiškyje (Marijampolės apskr.) organizavo žemės ūkio mokyklą. 1919–1927 m. buvo Dotnuvos žemės ūkio technikumui dėstytoju. 1920 m. gegužės 15 d.–1922 m. lapkričio 13 d. – Steigiamojo Seimo atstovu, išrinktas I (Marijampolės) rinkimų apygardoje.

1925–1941 m. ir 1944–1973 m. buvo Žemės ūkio akademijos dėstytoju, 1940–1941 m. ir 1944–1945 m. – šios aukštosios mokyklos rektoriumi, 1945–1947 m. – prorektoriumi, 1928–1941 m. ir 1944–1957 m. – Augalininkystės, 1957–1962 m. – Žemdirbystės katedros vedėju, nuo 1940 m. – profesorius, žemės ūkio mokslų garbės daktaras. 1941–1944 m. gyveno Rusijoje, Saratovo srityje dirbo bitininku, mašinų ir traktorių stoties agronomu, apie metus dirbo Udmurtijos Debiosų vaikų namų direktoriumi. 1944 m. grįžo į Lietuvą. 1956–1958 m. dirbdamas Žemės ūkio akademijoje, kartu buvo Kauno r. Mičiurino kolūkio pirmininku.

1946 m. išrinktas MA tikruoju nariu. 1948 m. – Sąjunginės Lenino žemės ūkio mokslų akademijos nariu. 1946–1950 m. buvo SSRS Aukščiausios Tarybos, 1951–1959 m. – LSSR Aukščiausios Tarybos deputatu.

Nuo 1965 m. – Lietuvos entomologų draugijos narys.

1927 m. su kitais įsteigė Lietuvos bitininkų ir cukrinių runkelių augintojų draugijas, 1930 m. – kooperatinę draugiją „Sėklininkas“. J. Kriščiūnas – cukrinių runkelių auginimo ir lietuviškos agronominės literatūros pradininkas, paskelbė apie 1 000 straipsnių žemės ūkio klausimais. Knygelėje „Augalų ligos“ (1912) pirmasis Lietuvoje aprašė vabzdžius kenkėjus ir pavadino juos lietuviškais terminais. Propagavo augalų apsaugą, bitininkystę ir sėklininkystę.

1997 m. įsteigta Lietuvos mokslų akademijos Jono Kriščiūno (žemės ūkio mokslai) premija.

1946

Išrinkimo
į LMA metai

VIKTORAS RUOKIS

Gimė 1885 03 11 Daubariškėlėje, Daugėlišio vlsč., Švenčionių apskr., mirė 1971 12 26 Kaišiadoryse, palaidotas Kaune, Petrašiūnų kapinėse.

1898–1902 m. mokėsi Švenčionių mokykloje, ją baigęs, išvažiavo į Vilnių, privačiai mokėsi lotynų ir lenkų kalbų. 1904 m. įstojo į Vilniaus kunigų seminariją, bet po metų metė. Eksternu baigė gimnaziją Peterburge. 1912 m. baigė Odesos universitetą ir gavo 1-ojo laipsnio chemijos specialybės diplomą. 1914 m. baigė Maskvos žemės ūkio institute agronomiją.

1914–1915 m. dirbo Vilniuje, žemės tvarkymo komisijoje. 1915–1917 m. tarnavo Rusijos imperijos kariuomenėje. Grįžęs į Lietuvą, iš vokiečių okupacinės administracijos perėmė Dotnuvos dvarą ir atgaivino Dotnuvos vidurinę žemės ir miškų ūkio mokyklą, iki 1920 m. buvo jos direktoriumi. 1924–1941 m. buvo Žemės ūkio akademijos dėstytoju, Agrochemijos ir geognozijos katedros vedėju, docentu (1928), nuo 1931 m. – ekstraordinarinis profesorius.

1930 m. paskelbė Lietuvos dirvožemių klasifikaciją, sukūrė lietuvišką dirvotyros terminiją, parengė Pietų Lietuvos dirvožemių žemėlapi. Mokslo reikalais apkeliavo daugelį Europos šalių, lankėsi Tunise, Alžyre. Vokiečių okupacijos metais nušalintas nuo darbo Žemės ūkio akademijoje.

Į Žemės ūkio akademiją sugrįžo 1944 m., iki 1963 m. buvo Lietuvos žemės ūkio akademijos Dirvožemio katedros vedėju. 1945 m. V. Ruokiui suteiktas profesorius vardas. 1946–1949 m. vadovavo Lietuvos dirvožemių tyrimo ekspedicijai. 1946 m. išrinktas MA nariu korespondentu.

1951 m. su kitais parengė pirmąjį Lietuvos dirvožemių žemėlapi. V. Ruokis dvidešimties knygų ir brošiūrų autorius, respublikinės premijos laureatas. Apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu (1928).

Svarbiausi darbai: „Chemijos vadovėlis“ (1920), „Analizinė chemija“ (1922), „Organinė chemija“ (1923), „Dirvožemio mokslas“ (1930 ir 1959), „Per Europą ir Afrikos kraštą“ (1933), „Bendroji ir istorinė geologija“ (1935), „Trąšų ir tręšimo mokslas“ (1935), „Pietų Lietuvos dirvožemiai“ (1939), „Kristalografija. Mineralogija. Petrografija“ (1950), „Lietuvos dirvožemių žemėlapis“ vienas autorių (1951), „Dirvožemiai“ (1956), „Kristalografija ir optinė uolienu mineralogija“ (1966).

Lietuviškosios dirvotyros pradininko Viktoro Ruokio vardu 1974 m. pavadinta viena Kėdainių r. Dotnuvos–Akademijos gyvenvietės gatvė, 1990 m. – gatvė Kaišiadoryse.

1946

Išrinkimo
į LMA metai

JONAS BULAVAS

Gimė 1903 07 24 Ginočiuose, Juodupės vlsč., Rokiškio apskr., mirė 1984 10 07 Kaune, palaidotas Kaune, Petrašiūnų kapinėse.

1921 m. baigė Rokiškio gimnaziją, 1925 m. – Dotnuvos žemės ūkio technikumą, 1928 m. – Žemės ūkio akademiją. 1931 m. tobulinosi Svaliovo augalų selekcijos stotyje (Švedija). 1925–1956 m. dirbo Dotnuvos selekcijos stotyje; 1940–1941 m. ir 1944–1956 m. buvo šios stoties direktoriumi. Prasidėjus Lietuvos okupacijai, J. Bulavas buvo priverstas laikinai iš stoties pasitraukti.

1944 m. po karo grįžęs dirbti į Dotnuvos selekcijos stotį, ją rado gerokai nualintą ir apiplėštą. Buvo išvežta dalis selekcinės medžiagos, sunaikinta biblioteka. J. Bulavas ėmėsi atkurti selekcinį darbą ir jį plėtoti. 1940–1983 m. (su 1941–1944 m. pertrauka) dėstė Žemės ūkio akademijoje (ŽŪA). 1956 m. J. Bulavas tapo Dotnuvoje įkurto Lietuvos žemdirbystės instituto Selekcijos skyriaus vedėju. 1957–1962 m. buvo LŽŪA rektoriumi. Jo iniciatyva Noreikiškėse pradėti statyti nauji Akademijos rūmai. 1957–1976 m. dirbdamas Augalininkystės katedros vedėju, J. Bulavas rūpinosi moksliniu ir pedagoginiu darbu: išleido pirmuosius augalų selekcijos vadovėlius lietuvių kalba, surinko lauko augalų rūšių ir varietetų kolekciją. Neįkainojamą mokslinį ir kūrybinį palikimą profesorius yra palikęs kaupdamas įvairių šalių augalų kolekciją, kuri ir dabar palengvina studentų mokymą bei selekcinį darbą.

1961 m. jam suteiktas profesoriaus vardas. 1953 m. apgynė ž. ū. mokslų kandidato¹, o 1968 m. – žemės ūkio mokslų daktaro² disertacijas. 1956 m. išrinktas MA nariu korespondentu ir SSRS žemės ūkio mokslų akademijos nariu korespondentu. Kaip MA narys didelį darbą atliko formuodamas mokslinių tyrimų, ypač selekcijos ir sėklininkystės, kryptis, vadovaudamas šiems tyrimams.

1965 m. suteiktas nusipelnusio mokslo veikėjo garbės vardas. 1966–1977 m. buvo Lietuvos genetikų ir selekcininkų draugijos prezidentu. Sukūrė šešias žieminių kviečių, 14 vasarinių miežių, penkias vasarinių kviečių veisles. J. Bulavas laikomas tolimosios hibridizacijos pradininku Lietuvoje. Parašė knygas: „Miežiai švelniais akuotais“ (1937), „Augalų selekcija ir sėklininkystė“ (1963), „Bendroji augalų selekcija“ (1970).

1973 m. tapo Dionizo Rudzinsko premijos selekcininkams už derlingų žemės ūkio augalų veislių sukūrimą laureatu.

1 Čia ir toliau biografijose nuo 1991 m. atitinka mokslų daktaro.

2 Čia ir toliau biografijose 1991–2003 m. atitinka habilituoto daktaro.

JUOZAS TONKŪNAS

Gimė 1894 03 30 Stačiūnuose, Pasvalio vlsč., mirė 1968 05 06 Vilniuje, palaidotas Gėlainių kapinėse, Kėdainių r.

1913 m. baigė Mintaujos gimnaziją ir išvyko mokytis į Maskvos Petrovsko žemės ūkio akademiją, kurią baigė 1918 m. 1918 m. rudenį grįžo į Lietuvą. Besikuriančiai Lietuvos valstybei labai reikėjo patriotiškai nusiteikusių aukštos kvalifikacijos specialistų. Tuo laiku mokslinis agronomas J. Tonkūnas jau buvo žinomas Lietuvoje.

1919 m. rugpjūtį jis buvo pakviestas bendradarbiauti Žemės ūkio departamente dvarų parceliuotoju. Iki 1923 m. buvo Žemės ūkio ministerijos Žemės reformos departamento inspektoriumi, Žemės reformos komisijos pirmininku, departamento direktoriumi. 1924 m. sausio 1 d. buvo paskirtas Lietuvos universiteto Matematikos-gamtos fakulteto Bendrosios žemdirbystės katedros docentu ir Žemdirbystės kabineto vedėju. Įkūrus Dotnuvoje ŽŪA, 1924 m. rugsėjo 23 d. paskirtas docentu ir Žemdirbystės katedros vedėju. 1924 m. rugsėjo 24 d. išrinktas pirmuoju profesorių tarybos sekretoriumi. 1927 m. gegužės 16 d. paaukštintas į extraordinarinį profesorius. 1927 m. lapkričio 11 d. išrinktas ŽŪA prorektoriumi. 1928 m. ŽŪA įsteigė pirmąją Lietuvoje Sėklų kontrolės stotį ir jai vadovavo, 1928–1934 m. – ŽŪA rektorius, 1934–1939 m. – švietimo ministras. 1920–1940 m. – Žemės ūkio rūmų narys. Tobulinosi užsienyje, studijavo sėklų kontrolės, lauko ir vegetacinių bandymų klausimais. J. Tonkūnas – žemės ūkio augalų tręšimo lauko bandymų Lietuvoje pradininkas, matematiškai vertinęs jų patikimumą.

J. Tonkūno energija, sumanumas, erudicija padėjo jam labai greitai iškilti – 33 metų jis jau profesorius, 34-erių – rektorius, 40 metų – švietimo ministras.

1941 m. birželio mėn. išvežtas į Sibirą, kur išbuvo 14 metų. 1955 m. grįžo į Lietuvą. 1955 m. spalio mėn. paskirtas Lietuvos valstybinės selekcijos stoties agrotechnikos skyriaus vedėju, nuo 1956 m. – Lietuvos žemdirbystės instituto Pievų ir ganyklų skyriaus vedėjas, profesorius (1958), 1959 m. apgynė žemės ūkio mokslų kandidato disertaciją. 1956 m. išrinktas MA nariu korespondentu.

Paskelbė apie 100 mokslo straipsnių. Parašė darbus: „Žemės dirbimas“ (1929), „Pievų pagerinimas“ (1932), „Žemės ūkio vadovas“ (2 t. 1930, 1934), „Lauko bandymų metodas“ (1957), su L. Kadžiuliu – „Pievos ir ganyklos“ (1966) ir kt. 1928 m. už nuopelnus apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinu. 1998 m. Kauno m. Dainavos mikrorajono gatvė pavadinta Juozo Tonkūno vardu.

1956

Išrinkimo
į LMA metai

PETRAS VASINAUSKAS

Gimė 1906 12 14 Pasvalyje, mirė 1995 10 01 Akademijoje, Kauno r., palaidotas Gėlainių kapinėse, Kėdainių r.

1915–1918 m. baigė Pasvalio pradžios mokyklą, 1918–1922 m. mokėsi Linkuvos (Pakruojo r.) progimnazijoje, 1922–1925 m. baigė Biržų gimnaziją. 1925–1931 m. studijavo Lietuvos žemės ūkio akademijoje ir išklausė agronomijos kursą (diplominį darbą apgynė 1943), 1931–1936 m. buvo Žemės ūkio rūmų Šakių apskrities vyriausiuoju agronomu. 1935–1936 m. studijavo Vytauto Didžiojo universitete (VDU). 1937–1940 m. dirbo agronomu Dusetose. Lietuvai sugrąžinus Vilniaus kraštą, nuo 1940 m. P. Vasinauskas buvo

paskirtas Žemės ūkio rūmų direktoriumi. Uždarius šiuos rūmus, 1940–1941 m. buvo Žemės ūkio liaudies komisariato Agrotechnikos valdybos viršininku, Valstybinės žemės komisijos nariu. Nuo 1941 m. P. Vasinauskas ėmėsi mokslinės veiklos ir pradėjo dirbti Joniškėlio bandymų stotyje asistentu. 1945–1953 m. dirbo Dotnuvos bandymų stoties direktoriumi. Nuo 1945 m. daugiau kaip 30 metų P. Vasinauskas dirbo LŽŪA dėstytoju, 1956–1958 m. – mokslo prorektoriumi. 1956–1965 m. buvo Lietuvos žemdirbystės instituto direktoriumi, 1965–1968 m. – instituto Laukininkystės organizavimo skyriaus vedėju.

P. Vasinauskas pirmasis ėmėsi apibendrinti visą nuo lauko bandymų stočių įsikūrimo, t. y. nuo 1924 m., Lietuvoje sukauptą žemės dirbimo klausimais tyrimų medžiagą ir savo veikaluose pateikė išbaigtą, Lietuvos gamtinėms ir ekonominėms sąlygoms pritaikytą žemės dirbimo sistemą su priešsėjiniu ir posėjiniu dirbimu žieminiams ir vasariniams augalams. Jis išplėtė žemės ūkio organizacinio tvarkymo ir planavimo srities tyrimus, suformavo racionalų gamybinio vieneto Vidurio Lietuvos lygumose dydį. 1950 m. apgynė mokslų kandidato, o 1971 m. – daktaro disertacijas, 1973 m. jam suteiktas profesoriaus vardas.

1956 m. P. Vasinauskas buvo išrinktas MA nariu korespondentu, 1960 m. jam suteiktas nusipelnusio agronomo vardas, o 1976 m. – nusipelnusio mokslo veikėjo garbės vardas. Valstybinės premijos laureatas (1967), apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi (1995).

P. Vasinauskas yra Arklio muziejaus įkūrimo Niūronyse (Anykščių r.) iniciatorius. Profesorius yra parašęs daugiau kaip 30 knygų, paskelbęs per 600 straipsnių, iš jų 154 mokslo, parašęs daug straipsnių bendrosios žemės ūkio politikos klausimais.

9561

Išrinkimo
į LMA metai

LEONARDAS KAIRIŪKŠTIS

Gimė 1928 12 28 Papiškių km., Panemunio vlsč., Rokiškio apskr., mirė 2021 07 15 Kaune, palaidotas Kaune, Petrašiūnų kapinėse.

1947 m. baigė Rokiškio Tumo Vaižganto gimnaziją. 1952 m. – su pagyrimu LŽŪA, įstojo į stacionarinę Miškų instituto aspirantūrą Maskvoje. Apgynęs mokslų kandidato disertaciją, 1956 m. tęsė tyrimus MA Miškų ūkio institute. 1968 m. Miškų ir medienos institute (Krasnojarske) apgynė daktaro disertaciją, 1970 m. suteiktas profesoriaus vardas. 1956 m. paskirtas Miškų instituto

Miško biologijos ir miškininkystės laboratorijos vedėju, vėliau dirbo direktoriaus pavaduotoju, 1970–1984 ir 1988–1992 m. vadovavo institutui, buvo instituto tarybos pirmininku, Ekologijos ir miškininkystės laboratorijos vedėju. 1972 m. išrinktas MA tikruoju nariu. 1972–1984 m. – MA Chemijos ir biologijos mokslų skyriaus akademiku-sekretoriumi. 1984–1987 m. L. Kairiūkštis buvo Tarptautinio taikomosios sisteminės analizės instituto Austrijoje Gamtinės aplinkos programos vicedirektoriumi. 1992–1997 m. – pirmosios Lietuvos valstybinės mokslo programos vadovas, 1992 m. – Ministro Pirmininko patarėjas. 1997 m. išrinktas Švedijos karališkosios žemės ūkio ir miškų akademijos užsienio nariu, 1998 m. – Rusijos Petro Pirmojo mokslų ir menų akademijos tikruoju nariu. Nuo 2011 m. – LMA narys emeritas.

Mokslinės veiklos sritys – miškininkystė, dendrochronologija, aplinkotyra, ekologija. Išleido 25 monografijas, devynias užsienio kalbomis (iš jų 19 su bendraautoriais), parašė per 1 000 mokslo ir mokslo populiarinimo straipsnių, skaitė šimtus pranešimų šalies ir tarptautiniuose renginiuose, keturių išradimų autorius, 30 doktorantų vadovas, skaitė paskaitas LŽŪA ir VDU. 2018 m. sudarė ir išleido „Aiškinamąjį miškininkystės terminų žodyną“.

L. Kairiūkštis buvo organizacijos *Consilia Academica* „Kad Lietuva neišsivaikščiotu“ tarybos pirmininku, Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos Mokslo ir technologijų komiteto pirmininku.

L. Kairiūkščiui 1971 m. skirta valstybinė premija mokslo ir technikos srityje, 2004 m. (kartu su bendraautoriais) – Lietuvos mokslo premija. Jis buvo apdovanotas „Garbės ženkle“ ordinu (1978), įvairiais medaliais. 1992 m. jam paskirta tarptautinė Vilhelmo Leopoldo Pfeilo premija. 2008 m. apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi, suteiktas Rokiškio krašto garbės piliečio vardas, apdovanotas LMA jubiliejiniu medaliu (2001), LMA atminimo medaliu (2020), suteiktas Kauno r. savivaldybės I lygio Garbės ženklas (2009).

1972

Išrinkimo
į LMA metai

PRANAS SADAUSKAS

Gimė 1928 03 07 Aštraguose, Rumšiškių vlsč., Kaišiadorių r., mirė 2021 08 25 Vilniuje, palaidotas Rumšiškių kapinėse, Kaišiadorių r.

1952 m. baigęs Lietuvos veterinarijos akademiją, pradėjo dirbti MA Gyvulininkystės ir veterinarijos institute jaunesniojo mokslinio bendradarbio pareigose. 1953 m. įstojo į aspirantūrą, kurią baigė 1955 m. ir apgynė veterinarijos mokslų kandidato disertaciją. 1956–1959 m. buvo Gyvulininkystės ir veterinarijos instituto Imunologijos sektoriaus vedėju. 1960 m. paskirtas dirbti Lietuvos veterinarijos instituto direktoriaus pavaduotoju ir Imunologijos laboratorijos vedėju. 1961–1963 m. dirbo MA Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institute Mikrobiologijos ir biochemijos grupės vadovu, 1964–1967 m. – MA Botanikos instituto direktoriaus pavaduotoju, 1968–1989 m. – MA Biochemijos instituto direktoriaus pavaduotoju bei Citologijos ir citochemijos laboratorijos vedėju. P. Sadauskas buvo pagrindinis šio instituto organizatorius ir įkūrėjas. 1990 m. įkūręs LMA Imunologijos institutą, iki 1996 m. dirbo Citologijos ir citochemijos laboratorijos vedėju.

1964 m. apgynė veterinarijos mokslų daktaro disertaciją, 1969 m. suteiktas profesoriaus vardas. 1972 m. išrinktas LMA nariu korespondentu, 1990 m. – LMA tikruoju nariu, nuo 2011 m. – LMA narys emeritas.

Akademikas pradėjo galvijų bruceliozės etiologijos, patogenezės, diagnostikos ir profilaktikos tyrimus. Greta serotologinių tyrimo metodų jis pradėjo taikyti morfologinius, citologinius ir citocheminius tyrimo metodus. Kompleksiniai tyrimai ne tik leido sukaupti daug vertingų mokslinių duomenų, bet ir davė didelę praktinę naudą likviduojant galvijų bruceliozę šalyje. Lietuvoje pradėjus plisti galvijų leukozei, P. Sadauskas ir jo mokiniai daug dėmesio skyrė šios ligos ankstyvai diagnostikai ir imunologinio reaktyvumo tyrimams. Dėka akademiko mokslinių tyrimų buvo sukurta citologinių preparatų gavimo iš gyvo organizmo metodika.

P. Sadauskas sugebėjo sutelkti darnų mokslo kolektyvą ir jam sumaniai vadovauti. Buvo 25 daktaro ir keturių habilituoto daktaro disertacijų vadovu, išleido dvi monografijas, paskelbė per 400 mokslo straipsnių, yra aštuonių išradimų autorius. Aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje, 1985–1996 m. buvo Lietuvos mikrobiologų draugijos pirmininku, įvairių komitetų ir komisijų nariu.

P. Sadauskui 1978 m. suteiktas nusipelnusio mokslo veikėjo vardas. 2005 m. tapo Lietuvos mokslo premijos laureatu.

1972

Išrinkimo
į LMA metai

LEONAS KADŽIULIS

Gimė 1926 06 27 Vėželių km., Skapiškio vlsč., Rokiškio apskr., mirė 2014 06 12 Akademijoje (Kėdainių r.), palaidotas Vilniuje, Rokantiškių kapinėse.

Baigęs LŽŪA Agronomijos fakultetą, 1950–1956 m. dirbo Dotnuvos bandymų stoties, o 1956–2001 m. Žemdirbystės instituto mokslo darbuotoju. 1952–1955 m. mokėsi MA Žemdirbystės ir dirvožemio instituto aspirantūroje, 1955 m. apgynė mokslų kandidato disertaciją.

Mokslinės veiklos sritys – žolynų formavimo, jų mitybos ir optimalaus naudojimo tyrimai. Sukaupti gausūs tyrimų duomenys buvo apibendrinti mokslų daktaro disertacijoje, kuri buvo apginta 1972 m.

L. Kadžiulio ir jo mokinių darbai pelnė tarptautinį pripažinimą. L. Kadžiulis 1966 m. skaitė pranešimą tarptautiniame pievininkystės kongrese Suomijoje, 1970 m. – Australijoje. Ypač aktyviai įsitraukė į Europos pievų federacijos veiklą – pranešimus skaitė daugelyje jos konferencijų ir simpoziumų. Buvo tarptautinės programos „Žmogus ir biosfera“ (MAB) Lietuvos komiteto nariu ir projekto „Ekologinis žmogaus veiklos poveikis landšaftui“ vadovu, tarptautinės programos ECOSLIT dalyviu.

1976 m. L. Kadžiuliui buvo suteiktas profesoriaus ir nusipelnusio mokslo veikėjo vardai. Profesoriaus mokslo darbai buvo įvertinti LSRS valstybine premija (1974) ir SSRS valstybine mokslo premija (1976 m. su bendraautoriais). 1985 m. išrinktas LMA nariu korespondentu, nuo 2011 m. – LMA narys emeritas.

Atkūrus Nepriklausomybę, L. Kadžiulis aktyviai dalyvavo reformuojant ir kuriant naują Lietuvos mokslo sistemą, rengiant svarbius dokumentus, susijusius su Lietuvos mokslo ir studijų sistemos pertvarkymu. 1991–1999 m. buvo išrinktas Lietuvos mokslo tarybos (LMT) nariu, 1993–1999 m. LMT pirmininku, kartu dirbdamas ir Lietuvos žemdirbystės instituto vyriausioju mokslo darbuotoju, Tarybos pirmininku. 1992 m. dirbo LR ketvirtosios Vyriausybės ministru be portfelio, buvo atsakingas už mokslų ir studijas. Dirbo LMA sudarytoje komisijoje rengiant naują LMA statutą (2011).

Jam vadovaujant apginta 17 daktaro disertacijų, tarp jų du habilitaciniai darbai, buvo doktorantūros komitetų nariu. L. Kadžiulio tyrimų rezultatai apibendrinti ir paskelbti septyniose monografijose, 10 brošiūrų, per 300 mokslo straipsnių. Buvo mokslinių žurnalų „Žemės ūkio mokslai“, „Žemdirbystė-Agriculture“ redakcinių kolegijų, „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ ir „Žemės ūkio enciklopedija“ ilgamečiu mokslinių redakcinių tarybų nariu. Už nuopelnus Lietuvos mokslui apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi (1998).

1985

Išrinkimo
į LMA metai

MINDAUGAS STRUKČINSKAS

Gimė 1925 06 25 Pavirčiuvės km., Joniščio r., mirė 2013 08 13 Vilniuje, palaidotas Vilniuje, Saltoniškių kapinėse.

Baigęs Joniščio gimnaziją, 1945–1950 m. studijavo agronomiją LŽŪA. Mokslinį darbą pradėjo studijuodamas MA Žemdirbystės ir dirvožemio instituto aspirantūroje (1950–1954), dirbo Lietuvos valstybinės selekcijos stoties vyriausioju laborantu, laboratorijos vedėju. Vėliau mokslinę veiklą tęsė LŽI, LŽŪA. Nuo 1960 m. dirbo LMA Botanikos instituto vyriausioju

mokslo darbuotoju, 1961–1993 m. vadovavo Botanikos instituto Fitopatologijos sektoriui, 1980–1993 m. buvo Fitopatogeninių mikroorganizmų laboratorijos vadovu.

M. Strukčinskas 1955 m. LŽŪA apgynė mokslų kandidato, 1974 m. VU – daktaro disertacijas. 1978 m. suteiktas profesoriaus vardas. Pirmasis Lietuvoje pradėjo naudoti ir tirti organinius herbicidus, patobulino šiluminį sėklų beicavimo būdą. Aprašė 150 pupinių šeimos augalus parazituojančių grybų rūšių (iš jų 50 pirmą kartą Lietuvoje).

M. Strukčinskas yra trijų monografijų, 11 knygų autorius ir bendraautoris, raudonųjų dobilų veislės ‘Arimaičiai’ bendraautoris, paskelbė per 140 mokslo ir 260 mokslo populiarinimo straipsnių. Buvo 17 daktaro disertacijų vadovu, dalyvavo doktorantūros komitetų veikloje, buvo ilgametis Botanikos, Lietuvos žemdirbystės institutų tarybų, draugijų, mokslinių žurnalų ir kitų leidinių redakcinių kolegijų narys. Išsaugojo ir sutvarkė ekonomisto MA tikrojo nario Petro Šalčiaus (1893–1958) archyvą, kurį panaudojus, 1989–2004 m. išleisti jo raštų septyni tomai.

M. Strukčinskas 1985 m. išrinktas LMA nariu korespondentus, nuo 2011 m. – narys emeritas. Daug prisidėjo prie LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus kūrimo, jo veiklos plėtotės, kruopščiai ir pareigingai atlikdavo įvairių projektų, programų ekspertizes, vadovavo komisijoms LMA premijų konkursams pateiktiems darbams vertinti.

Buvo Lietuvos botanikų draugijos nariu, 1989–1992 m. – pirmininku. 1977–1990 m. – VU Gamtos mokslų fakulteto Valstybinių egzaminų komisijos pirmininku, 1985–1992 m. – Botanikos instituto specializuotos mokslinės tarybos kandidatiniams disertacijoms ginti pirmininko pavaduotoju.

1990 m. M. Strukčinskui suteiktas nusipelnusio mokslo veikėjo vardas.

5861

Išrinkimo
į LMA metai

ČESLOVAS JUKNA

Gimė 1932 09 14, Davaisių km., Švenčionių r.

1950 m. baigė Švenčionių vidurinę mokyklą, 1954–1957 m. tarnavo kariuomenėje, 1962 m. su pagyrimu baigė LVA Zootechnikos fakultetą. 1962–1964 m. dirbo Raseinių žemės ūkio valdybos vyr. zootechniku, 1964–1966 m. – LVA aspirantas. Akademijoje dirbo 1967–2009 m. vyr. dėstytoju, docentu, profesoriumi, katedros vedėju (1972–2001), neakivaizdinio fakulteto dekanu (1968–2000). 1966 m. apgynė žemės ūkio mokslų kandidato, 1975 m. – daktaro disertacijas. 1970 m.

suteiktas docento, 1977 m. – profesoriaus vardas, nuo 2010 m. – LSMU profesorius emeritas. Č. Jukna 1990 m. išrinktas LMA nariu korespondentu, nuo 2011 m. – LMA narys emeritas. 1995–2005 m. vadovavo ŽŪMMS Veterinarinės medicinos ir zootechnikos sekcijai.

Mokslinės veiklos kryptis – zootechnika; mėsinės galvijininkystės plėtojimo Lietuvoje pradininkas ir organizatorius. Suformulavo gyvulių mėsinių savybių ir mėsos kokybės gerinimo teorinius pagrindus. Tyrė galvijų pieno ir mėsos produkcijos suderinamumo galimybes. Sukūrė ir Lietuvoje įdiegė gyvulių mėsinių savybių gerinimo sistemą. Tyrė importuotų veislių galvijų naudojimo galimybes gerinant Lietuvos galvijų veisles, tobulino galvijų prieauglio ir suaugusių galvijų šėrimo bei laikymo technologijas. Tyrė sunkiųjų metalų kaupimosi galvijų mėsoje ypatumus atsižvelgiant į veislę, amžių, lytį ir vietovę.

Č. Jukna išleido du vadovėlius aukštosioms mokykloms, su bendraautoriais išleido dvi monografijas, 25 knygas bei brošiūras, šalies ir užsienio spaudoje paskelbė per 260 mokslo straipsnių ir per 100 mokslo populiarinimo straipsnių, skirtų gamybai. Parengė 20 mokslų daktarų, buvo daugelio mokslo programų vadovu, tarybų, komisijų pirmininku ir nariu. Skaitė mokslinius pranešimus Vokietijoje, Lenkijoje, Bulgarijoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje, Ukrainoje, Rusijoje, JAV, Serbijoje, Prancūzijoje.

Č. Jukna yra Romano Žebenkos (1977 ir 1982), SSRS Ministrų Tarybos (1986), LMA Jono Kriščiūno (2003) premijų laureatas, nusipelnęs mokslo veikėjas (1986), 1996 m. apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi, 2003 m. suteiktas LVA garbės daktaro vardas. 2007 m. įteiktas ŽŪM apdovanojimas „Lietuvos kaimo spindulys“ nominacijoje „Gyvenimas paskirtas kaimui“.

1996

Išrinkimo
į LMA metai

ANTANAS KAIRYS

Gimė 1934 01 02 Laičių km., Alantos vlsč., Molėtų r., mirė 2017 10 13 Baisogaloje, Radviliškio r., palaidotas Laičių kapinėse, Molėtų r.

1940–1944 m. mokėsi Laičių pradinėje mokykloje, 1944–1948 m. – Alantos (Molėtų r.) progimnazijoje, 1947–1952 m. – Molėtų vidurinėje mokykloje. 1952–1957 m. studijavo Maskvos Klimento Timiriazovo žemės ūkio akademijos Zootechnikos fakultete, 1960–1963 m. – šios akademijos aspirantūroje. 1963 m. apgynė biologijos mokslų kandidato disertaciją. 1963–1984 m. dirbo Lietuvos gyvulininkystės institute moksliniu bendradarbiu, skyriaus vedėju, o 1984–1992 m. – šio instituto direktoriumi. 1987 m. apgynė daktaro disertaciją, 1988 m. suteiktas profesoriaus vardas.

A. Kairys 1990 m. išrinktas LMA nariu korespondentu, nuo 2011 m. – LMA nariu emeritu. 1992–1996 m. išrinktas Lietuvos Respublikos Seimo nariu, buvo Etikos ir procedūrų komisijos pirmininku, Lietuvos demokratinės darbo partijos frakcijos nariu, 1997–2003 m. buvo Radviliškio r. savivaldybės tarybos nariu. A. Kairys taip pat buvo Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos nenuolatinis nariu.

Antanas Kairys tyrinėjo baltymų ir amino rūgščių apykaitą kiaulių organizme bei maisto medžiagų, lizino ir metionino normavimą kiaulių racionuose, sprendė pašarų konservavimo gerinimo problemas. Remiantis atliktų tyrimų rezultatais paruošti nauji visaverčių kombinuotų pašarų receptai ir racionai kiaulėms bei paukščiams. Tyrimų rezultatai skelbti devyniose knygose, per 100 mokslo straipsnių.

1991

Išrinkimo
į LMA metai

JUOZAS LAZAUSKAS

Gimė 1931 02 08 Vilkininkuose, Leipalingio vlsč., mirė 2010 10 11 Vilniuje, palaidotas Vilniuje, Rokantiškių kapinėse.

Mokėsi Vilkininkų pradžios mokykloje, Alytaus žemės ūkio mokykloje, 1946–1953 m. – Vilniaus žemės ūkio technikume, 1958 m. baigė LŽŪA. Pradėjo dirbti LŽI Vokės filiale, kur ėjo įvairias pareigas – nuo jaunesniojo mokslo darbuotojo, skyriaus vedėjo, direktoriaus pavaduotojo iki direktoriaus. Net 33 metus dirbo LŽI Vokės filialo direktoriumi.

1963 m. apgynė mokslų kandidato, 1971 m. – mokslų daktaro disertacijas. 1981 m. už nuopelnus Lietuvos žemės ūkio mokslui suteiktas nusipelnusio mokslo veikėjo, o 1986 m. – profesoriaus vardas.

J. Lazauskas 1990 m. išrinktas LMA tikroju nariu. 1991–1995 m. – LMA Biologijos, medicinos ir žemės ūkio mokslų skyriaus Žemės ūkio mokslų sekcijos pirmininku. Nuo 1995 m., LMA įkūrus Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrių, buvo šio skyriaus pirmininko pavaduotoju, aktyviai dalyvavo skyriaus veikloje, ypač ekspertiniame ir leidybiniame darbe. J. Lazausko iniciatyva nuo 1994 m. pradėtas leisti LMA mokslinis žurnalas „Žemės ūkio mokslai“, buvo šio žurnalo redakcinės kolegijos pirmininku (iki 2007), vėliau – nariu. 1993–1999 m. buvo LMT nariu, dirbo Lietuvos mokslo ir studijų fondo ekspertu. Daug metų aktyviai dalyvavo Lietuvos, Latvijos ir Baltarusijos žemės ūkio mokslo institucijų specializuotų mokslo tarybų darbe.

J. Lazausko, kaip agronomo ir mokslininko, veikla labiausiai susijusi su Pietryčių Lietuvos nenašių lengvų dirvožemių problemomis. Svarūs profesoriaus nuopelnai skleidžiant mokslo žinias. Jis rūpinosi mokslo žinių taikymu ir technologijų plėtojimu, siekdamas padėti Vilnijos krašto žemdirbiams.

J. Lazauskas yra 10 augalų veislių bendraautoris, vienas ar su bendraautoriais parengęs ir išleidęs 11 knygų ir per 500 mokslo bei mokslo populiarinimo straipsnių, kitų leidinių, kartu su kitais sukūrė augalų veisles: pašarinių geltonųjų lubinų ‘Smėliai’ (1969), ‘Pamaina’ (1977), ‘Augiai’ (1991), ‘Trakiai’ (1999), ‘Vilčiai’ (2000), seradėlių ‘Neris’ (1975), esparcetų ‘Žilvinai’ (1984), ‘Meduviai’ (1998), bulvių ‘Aistės’ (1989).

Už nuopelnus Lietuvos žemės ūkio mokslui 1981 m. suteiktas nusipelnusio mokslo veikėjo vardas.

2021 m. įsteigta LMA Juozo Lazausko (augalininkystė, augalų selekcija) premija.

1990

Išrinkimo
į LMA metai

VERONIKA VASILIAUSKIENĖ

Gimė 1935 12 15 Aukštelkų k., Radviliškio r.

1954 m. baigė Radviliškio 1-ąją vidurinę mokyklą, 1959 m. – LŽŪA Agronomijos fakultetą; 1970–1974 m. studijavo LŽI aspirantūroje. 1974 m. apgynė mokslų kandidato, 1988 m. – daktaro disertacijas. 1995 m. suteiktas profesoriaus vardas. 1990 m. išrinkta LMA nare eksperte, 1994 m. – nare korespondente, 1998 m. – tikrąja nare, nuo 2011 m. – LMA narė emeritė.

V. Vasiliauskienės iniciatyva įsteigtas atskiras LMA ŽŪMMS. Ji išrinkta pirmąja skyriaus pirmininke (1995–2005), 1995–2009 m. buvo prezidiumo nare, 2001–2005 m. – LMA mokslinė sekretore, 2005–2009 m. – viceprezidente.

Mokslinės veiklos sritys – augalininkystė, pievininkystė ir agrochemija. Dirbdama LŽI ir jo Vokės filiale mokslo darbuotoja, direktoriaus pavaduotoja mokslui (1974–1995) buvo mokslinių darbų, temų ir programų vadove bei vykdytoja, akademikė dalyvavo rengiant įvairias šalies strategijas ir programas.

Nuo 1994 m. – žurnalo „Žemės ūkio mokslai“, nuo 2007 m. – „Žemdirbystė“, „Gyvulininkystė“, „Žemės ūkio enciklopedija“ ir kitų leidinių redakcinių kolegijų narė ar pirmininkė, leidinio „100 iškiliausių Lietuvos žmonių“ redakcinės kolegijos narė.

1993 m. – LR Vyriausybės konsultantė žemės ūkio klausimais; 1999–2003 m. – LMT narė; 1999–2006 m. – Lietuvos mokslo premijų komiteto mokslinė sekretorė; 2000–2009 m. – Žemės ūkio mokslo tarybos pirmininkė; 2002–2009 m. – LR ŽŪM kolegijos, 2002–2008 m. – Kaimo plėtros tarybos, 2003–2009 m. – LŽŪU ir LAEI tarybų narė.

V. Vasiliauskienė yra aštuonių apgintų daktaro disertacijų mokslinė vadovė, 20 apgintų daktaro disertacijų ir 10 habilitacinių darbų gynimo komitetų narė ar pirmininkė. Skaitė agrochemijos kursą VU Gamtos fakultete. Paskelbė per 320 mokslo ir mokslo populiarinimo straipsnių. Monografijos „Lietuvos dirvožemiai“ (2001) sudarytoja ir bendraautorė, už kurią skirta V. Vazalinsko fondo premija. V. Vasiliauskienei 1985 m. suteiktas nusipelnusio agronomo vardas, 1988 m. už mokslinį darbą skirta LRSR valstybinė premija (su bendraautoriais), 2005 m. apdovanota LR Seimo atminimo medaliu, 2006 m. – ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi, ŽŪM konkurse „Lietuvos kaimo spindulys 2006“ skirta nominacija „Mokslo žinių skleidėja“, 2008 m. suteiktas LŽŪU garbės daktaro, 2009 m. – Radviliškio krašto garbės piliečio, 2013 m. – Lietuvos nusipelnusio agronomo vardas, apdovanota Švietimo ir mokslo, Žemės ūkio ministerijų padėkos raštais, 2019 m. apdovanota LMA atminimo medaliu.

06961

Išrinkimo
į LMA metai

ALOYZAS DIRSĖ

Gimė 1931 11 05 Petraičių km., Šėtos vlsč., Kėdainių apskr., mirė 2016 06 29 Kaune, palaidotas Tabariškių kapinėse, Kauno r.

Mokėsi Šėtos pradžios mokykloje, vėliau – progimnazijoje, Kėdainių gimnazijoje. 1949 m. įstojo į LŽŪA. 1954 m. baigęs studijas ir įgijęs hidrotechnikos inžinieriaus kvalifikaciją, pradėjo dirbti inžinieriumi projektavimo įmonėje „Melioracija“, 1955–1961 m. buvo MA Melioracijos instituto mokslo darbuotoju. 1961 m. apgynė žemės ūkio mokslų kandidato, 1974 m. – daktaro disertacijas. 1961–1962 m. dirbo Energetikos institute. 1962 m. pradėjo dirbti vyr. dėstytoju LŽŪA Melioracijos katedroje. 1965 m. suteiktas docento, 1975 m. – profesoriaus vardas. 1972 m. A. Dirsė išrinktas LŽŪA Melioracijos katedros vedėju. 1974–1977 m. buvo LŽŪA Hidromelioracijos ir žemėtvarkos fakulteto dekanu. Nuo 1994 m. – LŽŪA Melioracijos katedros profesorius emeritas. 1991–1996 m. išrinktas LMA nariu ekspertu, vadovavo skyriaus Žemės ūkio inžinerijos sekcijai.

A. Dirsė yra monografijos, knygų, vadovėlius aukštųjų mokyklų studentams, kitų leidinių autorius ir bendraautoris, paskelbė 157 mokslo ir apie 120 mokslo populiarinimo straipsnių, vadovavo ir parengė 37 mokslinio tiriamojo darbo ataskaitas.

A. Dirsė aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje: buvo LŽŪA Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio tarybos mokslo reikalų grupės vadovu, Lietuvos žemdirbių sąjūdžio iniciatyvinės grupės ir tarybos, Kauno m. Sąjūdžio tarybos Piliečių komiteto nariu, vienas LŽŪU profesorių klubo „Scientia“ steigimo iniciatorių.

Už nuopelnus mokslinio, pedagoginio ir visuomeninio darbo srityse 1976 m. suteiktas nusipelnusio melioratoriaus vardas, ne kartą apdovanotas Švietimo ir mokslo bei Žemės ūkio ministerijų, universiteto padėkos raštais, universiteto medaliu „Už nuopelnus“. 1997 m. A. Dirsei už nuopelnus Lietuvai įteiktas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino 1-ojo laipsnio medalis.

1991

Išrinkimo
į LMA metai

VYTAUTAS KONSTANTINAS SIRVYDIS

Gimė 1935 03 05 Kaniūkų km., Utenos r.

1960 m. baigė Lietuvos veterinarijos akademiją ir įgijo zootechnikos kvalifikacinį laipsnį. 1965 m. apgynė zootechnikos mokslų kandidato disertaciją, 1979 m. – daktaro disertaciją (biomedicinos mokslai). 1989 m. suteiktas profesoriaus vardas.

1960–1962 m. ir 1965–1968 m. dirbo Gyvulininkystės institute; 1968–1979 m. – Pabaltijo zoninės paukštininkystės bandymų stoties direktoriumi. 1979–1983 m. – Taikomosios enzimologijos instituto, 1983–1984 m. – mokslinio gamybinio susivienijimo „Fermentas“ Fermentų technologijos ir pritaikymų skyriaus vedėju. 1984–2011 m. dėstė Vilniaus pedagoginiame universitete, 1984–2001 m. buvo Zoologijos katedros vedėju, 1986–2001 m. – dar ir Augalų ir gyvulių auginimo stimuliatorių tyrimo probleminės laboratorijos vadovu; profesorius nuo 1989 m.

V. K. Sirvydis 1991 m. išrinktas LMA nariu ekspertu, 1998 m. – LMA nariu korespondentu, nuo 2011 m. – LMA narys emeritas. Akademikas buvo vienas ŽŪMMS steigimo iniciatorių.

Fermentinių preparatų ir kitų biologiškai aktyvių medžiagų naudojimas gyvūnų mityboje yra prioritetinga akademiško tyrimo darbų kryptis. Yra 16 išradimų, patentų autorius. Akademikui vadovaujant parengta ir apginta 18 daktaro disertacijų, buvo keturių habil. dr. disertacijų konsultantu.

Paskelbė per 250 mokslo straipsnių 18-oje pasaulio šalių. Skaitė pranešimus tarptautinėse konferencijose ir pasauliniuose kongresuose daugelyje Europos šalių, Šiaurės ir Pietų Amerikoje, Japonijoje, Indijoje, Izraelyje, Turkijoje, Australijoje ir kitur.

V. K. Sirvydis yra Pasaulinės paukštininkystės mokslo asociacijos Lietuvos skyriaus prezidentas (nuo 1992). Mokslinių tyrimų ir tarptautinio bendradarbiavimo rėmimo fondo valdybos narys. Tarptautinių konferencijų paukštininkystės tema organizacinių komitetų pirmininkas, daug prisidėjo prie 10-osios, 14-osios ir 18-osios Baltijos šalių paukštininkystės konferencijų rengimo.

V. K. Sirvydžiui 1995 m. suteiktas Estijos žemės ūkio universiteto garbės daktaro vardas, 2009 m. – LVA garbės daktaro vardas, yra Romano Žebenkos premijos laureatas, 2021 m. apdovanotas LMA atminimo medaliu.

1991

Išrinkimo
į LMA metai

ALGIRDAS SLIESARAVIČIUS

Gimė 1939 12 12 Butrimonyse, Alytaus r.

1958 m. baigė Butrimonių vidurinę, 1963 m. – LŽŪA Agronomijos fakultetą. 1963–1965 m. dirbo LŽŪA Botanikos mikrobiologijos katedros asistentu, 1965–1968 m. studijavo LMA Botanikos instituto aspirantūroje, 1970 m. apgynė biologijos mokslų kandidato disertaciją. 1969–1974 m. buvo Botanikos instituto mokslo darbuotoju. Įkūrė dvi mokslines laboratorijas: 1975 m. – Genetikos citologijos Lietuvos žemdirbystės institute, kuriai vadovavo iki 1993 m., o 1997 m. – Genetikos biotechnologijos laboratoriją LŽŪU. 1993 m. apgynė habilituoto daktaro disertaciją. Genetikos citologijos laboratorijoje buvo vykdomi svarbūs pašarinių žolių selekcijai darbai. A. Sliesaravičius buvo pašarinių žolių tarpgeratinės hibridizacijos, eksperimentinės poliploidijos, kariotipų tyrimo krypčių iniciatorius, metodikų rengėjas ir vadovas. 1974 m. suteiktas vyresniojo mokslinio bendradarbio, 1992 m. – docento, 1994 m. – profesoriaus vardas. 1994 m. išrinktas LMA nariu ekspertu, 2000 m. – LMA nariu korespondentu, nuo 2011 m. – LMA narys emeritas. Buvo ŽŪMMS Agronomijos sekcijos pirmininku. 1994–2004 m. dirbo LŽŪU Augalininkystės, vėliau Augalininkystės ir gyvulininkystės katedros vedėju. Nuo 2011 m. – VDU Žemės ūkio akademijos profesorius emeritas.

Su bendraautoriais sukūrė pirmąsias Lietuvoje eraičinsvidrių veisles. Skaitė pranešimus tarptautinėse konferencijose, vadovavo 15 doktorantų, išleido 28 knygas ir brošiūras, parašė 425 straipsnius (318 mokslo ir 107 mokslo populiarinimo).

A. Sliesaravičius yra žemės ūkio augalų genetikos tyrimų mokyklos kūrėjas Lietuvoje, naujų augalų genetinių biotechnologinių tyrimų metodikų rengėjas ir vykdytojas. Agronomijos mokslui ypač svarbūs jo pradėti pašarinių žolių genetiniai ir biotechnologiniai tyrimai. Profesorius aktyviai dalyvavo kuriant Lietuvoje ekologinės sėklininkystės sistemą, parengė šio dalyko programą ir dėstė magistrantams. Daug dėmesio skyrė netradicinių ir introdukuotų augalų tyrimams Lietuvos klimato sąlygomis. Atliko ekologinei žemdirbystei tinkamų veislių vertinimą ir atranką, buvo įvairių programų vykdytoju bei vadovu.

A. Sliesaravičiui (su bendraautoriais) 2001 m. skirta Lietuvos mokslo premija, 2009 m. apdovanotas LŽŪU medaliu, 2011 m. – ordinu „Už nuopelnus Lietuvos kaimui“, 2021 m. – LMA atminimo medaliu, taip pat LŠMSM bei ŽŪM, LMA padėkos raštais. 2004 m. LMA paskirtas į Pramoninės biotechnologijos plėtros tarpžinybinę grupę.

1994

Išrinkimo
į LMA metai

ALFONSAS ŠVEDAS

Gimė 1930 11 14 Dubičiuose, Varėnos vlsč., Alytaus apskr., mirė 2001 04 22 Akademijoje, Kėdainių r., palaidotas Gėlainių kapinėse, Kėdainių r.

1954 m. baigė Maskvos Klimento Timiriazovo žemės ūkio akademiją, 1954–1957 m. studijavo LMA Žemdirbystės ir dirvožemio instituto aspirantūroje. 1954–1960 m. dirbo Žemdirbystės instituto Vokės filialo mokslo darbuotoju. 1960–1973 m. buvo Dūkšto bandymų stoties įkūrėjas ir direktoriumi, 1973–2001 m. dirbo ŽI mokslo darbuotoju, 1974–1980 m. – Lauko darbų organizavimo skyriaus, 1980–1992 m. – Agrocheminio aptarnavimo sektoriaus vedėju. 1960 m. apgynė žemės ūkio mokslų kandidato disertaciją, o 1993 m. – habilitacinį darbą. 1994 m. išrinktas LMA nariu ekspertu. Buvo LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus Agronomijos sekcijos Dirvotyros, agrochemijos ir žemdirbystės komisijos pirmininku, Žemės ūkio ekonomikos komisijos nariu.

A. Švedas tyrė eroduojamus dirvožemius, sukūrė originalius lietaus lašų sukeltos dirvožemių erozijos tyrimo metodus. Daug dėmesio skyrė žemdirbystės ekonominėms ir ekologinėms problemoms. Ištyręs trąšų normų ir jų tolygaus paskleidimo poveikį augalų derliui, trąšų efektyvumui ir aplinkai, parengė metodus ir priemones tręšimo kokybei nustatyti, jos valdymo sistemą. A. Švedas vadovavo septynių doktorantų disertaciniams darbams. Monografijos bendraautoris, paskelbė keturias knygas, 260 mokslo straipsnių. Remdamasis savo ir kitų tyrėjų duomenimis, profesorius sudarė derliaus programavimo, prognozavimo bei efektyvaus tręšimo gamyboje metodikas. Kompleksinis darbas su bendraautoriais „Agronomiškai racionalios ir ekologiškai saugios lauko kultūrų tręšimo sistemos moksliniai pagrindai“ buvo pažymėtas LSRS valstybine premija (1988). Jis parengė tręšimo sistemos programuojamam derliui išauginti metodiką ir sudarė skaičiavimo algoritmą, kuris realizuotas kaip kompiuterio programa. Už šiuos darbus 1996 m. jam buvo skirta V. Vazalinsko premija.

1996

Išrinkimo
į LMA metai

VYTAUTAS VLADISLOVAS TARVYDAS

Gimė 1936 01 19 Linsio km., Užpalių vlsč., Utenos apskr., mirė 2016 04 18 Baisogaloje, Radviliškio r., palaidotas Kaune, Šančių kapinėse.

V. Tarvydas 1960 m. baigė Lietuvos veterinarijos akademiją, 1966 m. – Gyvulininkystės instituto aspirantūrą. Nuo 1960 m. dirbo Gyvulininkystės institute mokslo darbuotoju 1976–2004 m. – Gyvūnų mitybos ir pašarų skyriaus vedėju; 1967 m. apgynė biologijos mokslų kandidato disertaciją apie metabolizmą karvių didžiajame prieskrandyje, 1987 m. – žemės ūkio mokslų

daktaro disertaciją apie produktyvių karvių visavertį šėrimą. 1993 m. suteiktas profesoriaus vardas. 1994–2004 m. – LMA narys ekspertas.

Mokslinių tyrimų kryptis – biomedicinos mokslai, zootechnika (gyvulių mityba ir fiziologija, pašarų gamyba). V. Tarvydas parengė 40 rekomendacijų gyvulininkystei plėtoti, paskelbė 16 knygų, 180 mokslo straipsnių, daugiau kaip 90 mokslo populiarinimo straipsnių. Tyrimų rezultatai skelbti Europos gyvulininkystės asociacijos simpoziume, konferencijose Švedijoje, Estijoje, Čekoslovakijoje, Latvijoje, Rusijoje. Vadovavo penkių doktorantų disertaciniams darbams.

1977 m. V. Tarvydui įteikta Romano Žebenkos premija. 2010 m. apdovanotas Radviliškio rajono savivaldybės mero padėkos ženklau.

1994

Išrinkimo
į LMA metai

STASYS KARAZIJA

Gimė 1930 m. 12 14 Terpeikių k., Subačiaus vlsč., Panevėžio apskr.

1949 m. baigė Kupiškio gimnaziją 1954 m. – LŽŪA Miškų ūkio fakultetą. 1953–1954 m. dirbo LMA Miškų instituto laborantu, 1954–1956 m. – Rokiškio miškų ūkio Šimonių girininku, 1957–1960 m. – Šakių miškų ūkio vyr. miškininku. Nuo 1960 m. – Lietuvos miškų institute jaunesniuoju vyresniuoju moksliniu bendradarbiu, skyriaus / laboratorijos vedėju, 1989–1992 m. – direktoriaus pavaduotoju, 1994–1997 m. – direktoriumi.

1969–1970 m. dirbo Kauno botanikos sode. 1997–2009 m. ėjo Lietuvos miškų instituto senato / tarybos pirmininko pareigas.

1965 m. apgynė mokslų kandidato, 1980 m. – daktaro disertaciją, 1993 m. suteiktas profesoriaus vardas. 1996 m. išrinktas LMA nariu korespondentu, nuo 2011 m. – LMA narys emeritas.

Mokslinės veiklos sritys: miškotyra, geobotanika, ekologija ir aplinkotyra. Mokslinė veikla susijusi su Lietuvos miško ekosistemų įvairovės, struktūros, jų dinamikos, miško įtakos aplinkai tyrimais. Sukūrė biogeocenotinę Lietuvos miškų klasifikaciją, nustatė Lietuvos sąlygomis svarbiausias ekologines miško funkcijas. Kaip autorius, sudarytojas ar bendraautoris išleido devynias knygas (monografijas, vadovėlius), paskelbė per 350 mokslo ir mokslo populiarinimo straipsnių. Per visą mokslinės veiklos laikotarpį vykdė per 40 mokslinių projektų (temų), vadovavo 31 projekto tyrimams. Skaitė paskaitas LŽŪ studentams ir doktorantams, buvo penkių doktorantų mokslinis vadovas, 15 doktorantūros komitetų narys, 1985–1992 m. – Specializuotos tarybos disertacijoms ginti prie Botanikos instituto narys.

Aktyviai dalyvauja mokslinėje-organizacinėje ir visuomeninėje veikloje. Buvo tarptautinių ir Lietuvos mokslinių organizacijų ir komisijų nariu, iniciavo tarptautinio žurnalo „Baltic Forestry“ leidimą ir buvo jo ir keleto kitų žurnalų redakcinių kolegijos nariu, žurnalo „Miškininkystė“ vyriausiuoju redaktoriumi. Prisidėjo prie miškininkystės ir aplinkos apsaugos srities įstatymų ir kitų teisės aktų projektų kūrimo.

Šiuo metu yra LAMMC Miškų instituto konsultantas, dalyvauja sprendžiant miškų ūkio ir aplinkosaugos klausimų suderinamumo reikalus, rūpinasi ilgalaikių tyrimo objektų miškuose išsaugojimo ir tyrimų tęstinumo klausimais. 2020 m. apdovanotas LMA atminimo medaliu.

96961

Išrinkimo
į LMA metai

ALBINAS KUSTA

Gimė Kustų k., Utenos r.

1958–1963 m. studijavo LŽŪA ir įgijo hidrotechnikos inžinieriaus kvalifikaciją. 1968 m. KPI apgynė technikos mokslų kandidato, 1988 m. – Volgograde mokslų daktaro disertacijos. 1990 m. suteiktas profesoriaus vardas.

Mokslinė ir pedagoginė veikla susijusi su LŽŪA: 1965–1968 m. – aspirantas, 1968–1971 m. – asistentas, 1971–1973 m. – vyresnysis dėstytojas, 1973–1980 m. – docentas, 1980–1986 m. ir 1990–1994 m. – Hidrotechnikos katedros vedėjas, 1985–1990 m. Vandens ūkio ir žemėtvarkos fakulteto dekanas, 1994–2004 m. – rektorius, 2004–2009 m. – mokslo prorektorius, 2009–2012 m. – Hidrotechnikos katedros profesorius, 2009–2014 m. – asociacijos „Slėnis Nemunas“ direktorius. 1996 m. išrinktas LMA nariu korespondentu, 2011 m. – tikruoju nariu, nuo 2015 m. – LMA narys emeritas. 2005–2013 m. buvo LMA ŽŪMMS pirmininku. 1999 m. išrinktas Švedijos karališkosios žemės ir miškų ūkio akademijos užsienio nariu. 2001–2003 m. – BOVA rektorius. 1989–1994 m. – Lietuvos žemėtvarkos ir hidrotechnikos inžinierių sąjungos pirmininkas, narys, nuo 2001 m. – garbės narys.

A. Kusta mokslinius tyrimus vykdė / vykdo aplinkos inžinerijos, žemių sausinimo ir drėkinimo, vandentiekos, vandens valymo klausimais.

Pagrindinius mokslo rezultatus pristatė tarptautinėse ir šalies konferencijose, paskelbė per 140 mokslo ir per 100 mokslo populiarinimo straipsnių, kartu su bendraautoriais išleido per 20 knygų, vadovėlių, mokymo ir metodinių priemonių. Vadovavo doktorantams, vykdė šalies ir tarptautinius mokslo projektus, buvo Žemės ūkio enciklopedijos, mokslinių žurnalų „Vagos“, „Žemės ūkio mokslai“ redakcinių kolegijų pirmininku / nariu, dalyvavo Visuotinės lietuvių enciklopedijos leidyboje, buvo Žemės ūkio mokslo tarybos prie ŽŪM nariu, pirmininko pavaduotoju. Vienas svarbesnių darbų – integruoto mokslo, studijų ir verslo centro – Slėnio „Nemunas“ kūrimo iniciatyva ir kūrimo proceso organizavimas.

A. Kustos mokslinės ir organizacinės veiklos nuopelnai buvo įvertinti: 2001 m. apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi, ŽŪM atminimo ir garbės ženklais (2008, 2010), 2009 m. – Kauno r. savivaldybės garbės ženklu, 2004 m. išrinktas Latvijos žemės ūkio universiteto garbės daktaru, Užpalių miestelio garbės piliečiu (2005), „Ūkininko patarėjo“ skaitytojų išrinktas į 1999–2010 m. Lietuvos žemės ūkio verslo, visuomenės ir politikos lyderių dvidešimtuką (2010), 2020 m. apdovanotas LMA atminimo medaliu.

1996

Išrinkimo
į LMA metai

VIDMANTAS STANYS

Gimė 1955 06 20 Mažeikiuose.

Mokėsi Akmenės vidurinėje mokykloje, 1978 m. baigė LŽŪA. 1984 m. įgijo biomedicinos mokslų srities genetikos krypties mokslų kandidato laipsnį, 1997 m. – žemės ūkio mokslų srities agronomijos krypties habilituoto daktaro laipsnį.

1978–1986 m. dirbo Žemdirbystės institute, nuo 1986 m. iki šiol dirba LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės institute Sodo augalų genetikos ir biotechnologijos skyriaus vadovu. 1998–2020 m. dėstė VDU ŽŪA. 2001–2004 m. buvo Namų ūkio ir sodininkystės katedros vedėju; nuo 1999 m. – profesorius. 1999 m. išrinktas LMA nariu ekspertu, nuo 2011 m. – LMA tikrasis narys, ŽŪMMS Agronomijos sekcijos pirmininkas.

Mokslinės veiklos sritys: augalų genetika, biotechnologija, selekcija. Sukūrė ir paskelbė originalias pašarinių žolių, sodo bei daržo augalų genetinės prigimties keitimo metodikas. Izoliuotų audinių ir ląstelių auginimo laboratorijos SDI įkūrėjas (1986), inicijavo Metabolomikos, Kriobiologijos, Biologinių žymeklių laboratorijų įkūrimą. 17 sodo augalų veislių autorius ir bendraautoris. Paskelbė per 430 mokslo straipsnių. Parašė monografijas „*In vitro* kultūra augalų selekcijoje. Kintamumas ir stabilumas“ (1997), „Citrusai“ (su G. Staniene, 2017), studiją „Vaisiniai, prieskoniniai ir vaistiniai oranžerijų augalai“ (su G. Staniene, 2000), „Fruit Plants“ (bendraaut., 1997), „Owocodajne drzewa i krzewy chłodniejszych stref klimatycznych“ (bendraaut., 2005), vadovėlį „Žemės ūkio augalų biotechnologija“ (su A. Sliesaravičiumi, 2005), su kolegomis parengė trijų kalbų „Žemės ūkio augalų selekcijos terminų žodyną“ (2010). Tarptautinių mokslo leidyklų monografijų: „Genomic Designing of Climate-Smart Fruit Crops“; „Microbiome in Plant Health and Disease“; „Probiotics in Agroecosystem“; „Japanese Quince potential fruit crop for Northern Europe“ bendraautoris. Metodinių knygų: „Augalų ploidiskumo reguliavimas *in vitro* sistemoje“; „Metabolizmo produktų gamyba augalų *in vitro* sistemoje“ autorius.

Parengė 13 mokslų daktarų. Subūrė kolektyvą, gvildenanti augalų proteomikos, molekulinės biologijos, biotechnologijos, genetikos, imunologijos ir selekcijos problemas, yra daugelio programų, nacionalinių ir tarptautinių projektų vadovas ir vykdytojas. V. Stanys – 1998 m. ir 2019 m. Lietuvos mokslo premijos laureatas, 2007 m. apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi, LR Ministro Pirmininko padėka už reikšmingus darbus plėtojant mokslinius tyrimus, Kauno r. savivaldybės garbės ženklų, suteiktas nusipelnusio agronomo vardas.

66961

Išrinkimo
į LMA metai

VIDMANTAS BIŽOKAS

Gimė 1956 04 13 Varėnoje.

Mokėsi Slučajaus (dabar Panočiai, Varėnos r.) vidurinėje mokykloje, 1974–1979 m. studijavo Lietuvos veterinarijos akademijoje ir įgijo veterinarijos gydytojo specialybę. 1986 m. Sankt Peterburge (Rusija) valstybinėje veterinarinės medicinos akademijoje apgynė veterinarijos mokslų kandidato, o 1992 m. – daktaro disertacijos. 1993 m. suteiktas profesoriaus vardas. 1979–1981 m. dirbo LVA Fiziologijos, pataloginės fiziologijos ir pataloginės anatomijos katedros asistentu, 1986–1988 m. – Anatomijos-histologijos katedros vyr. asistentu, docentu, 1987–1988 m. – Veterinarijos fakulteto prodekanu, 1991–1992 m. – Anatomijos-histologijos katedros docentu, 1992–1993 m. – Chirurgijos katedros vedėju, Veterinarijos fakulteto tarybos pirmininku, aukščiausio laipsnio valstybinės stipendijos pasižymėjusiems mokslu veikėjams stipendininkas, 1993–2003 m. buvo LVA rektoriumi, 2003–2005 m. – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus patarėju ir šios tarnybos kolegijos nariu, keleto visuomeninių organizacijų ir Žemės ūkio rūmų komitetų nariu, leidinio „Žemės ūkio enciklopedija“ mokslinės redakcinės tarybos nariu, MITA ekspertu, 2003–2019 m. – Lietuvos veterinarijos gydytojų asociacijos prezidentu, LSMU VA profesoriumi, 2010–2020 m. senato nariu, nuo 2011 m. – LSMU VA rektorius emeritas.

2000 m. išrinktas LMA nariu korespondentu, 2011 m. – LMA tikruoju nariu.

Pagrindinių fundamentinių ir taikomųjų veterinarinės chirurgijos, onkologijos, limfologijos ir patologijos srities mokslinių tyrimų bei žemės ūkio gyvulių radiacinių pažeidimų diagnostikos ir terapijos priemonių kūrimo rezultatai paskelbti mokslo straipsniuose, monografijoje, vadovėlyje bei keturiuose mokomosiose knygose. Dalyvauta tarptautinėse konferencijose, stažuotasi JAV (1993, 1996, 2002), Prancūzijoje, Švedijoje, Izraelyje, Vokietijoje, Danijoje.

V. Bižokas 2003 m. apdovanotas Lietuvos Respublikos Prezidento Atminimo ženklu „Už asmeninį indėlį plėtojant Lietuvos transatlantinius ryšius ir Lietuvos Respublikos pakvietimo į NATO progą“, 2006 m. – Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi. 2005 m. – Lenkijos Kujavijos Pamario vaivadijos veterinarijos gydytojų rūmų Garbės nario diplomu. 2013 m. – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pirmojo laipsnio Garbės ženklu. 2019 m. – Lenkijos šiaurės rytų vaivadijos veterinarijos gydytojų rūmų Garbės nario medaliu.

2000

Išrinkimo
į LMA metai

ZENONAS DABKEVIČIUS

Gimė 1954 o8 26 Kupsčių k., Raseinių r.

Mokėsi Pikčiūnų 8-metėje ir Betygalos vidurinėje mokyklose, 1971–1976 m. studijavo Lietuvos žemės ūkio akademijoje ir įgijo mokslinio agronomo specialybę. 1985 m. apgynė žemės ūkio mokslų kandidato, 1995 m. – habilituoto daktaro disertacijas. 2001 m. suteiktas profesoriaus vardas.

1976–1984 m. buvo Lietuvos žemdirbystės mokslinio tyrimo instituto jaunesnioju mokslo darbuotoju, 1984–1992 m. – Fitopatologijos sektoriaus vedėju, 1992–1997 m. – direktoriaus pavaduotoju mokslui, 1997–2009 m. – direktoriumi, 2010–2018 m. – Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro direktoriumi. Nuo 2018 m. yra Centro direktoriau patarėjas ir nuo 2020 m. – Mokslo tarybos pirmininkas. 1996–2021 m. dirbo Lietuvos žemės ūkio, Aleksandro Stulginskio, Vytauto Didžiojo, 2000–2013 m. Šiaulių universitetuose docento ir profesoriaus pareigose. 2001 m. išrinktas LMA nariu ekspertu, nuo 2011 m. – LMA tikruoju nariu. Nuo 2013 m. yra LMA ŽŪMMS pirmininkas ir nuo 2018 m. – viceprezidentas. 2012 m. išrinktas Švedijos karališkosios žemės ir miškų ūkio ir 2016 m. – Latvijos mokslų akademijų užsienio nariu.

Tiria svarbiausias miglinių daugiamečių žolių ir javų grybines ligas, mikotoksinus kaupiančius mikroorganizmus ir jų plitimą augaluose bei augalininkystės produkcijoje, augalų genetinių išteklius, organizuoja jų įvertinimą ir saugojimą Lietuvoje.

Pagrindinius mokslo rezultatus pristatė per 100 tarptautinių ir šalies konferencijų. Paskelbė per 250 mokslo ir mokslo populiarinimo straipsnių, iš jų per 30 aukšto lygio cituojamuose tarptautiniuose mokslo žurnaluose. Kartu su bendraautoriais išleido 12 knygų ir vadovėlių. Stažavosi Baltarusijoje, Gruzijoje, Rusijoje, Danijoje, JAV, Jungtinėje Karalystėje, Švedijoje. Vadovavo 14 doktorantų. Vykde per 10 šalies ir tarptautinių mokslo projektų. Z. Dabkevičiui (su bendraautoriais) skirta 2008 m. Lietuvos mokslo premija.

Z. Dabkevičius 2004 m. apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi, 2014 m. – ŽŪM garbės ženklu, 2016 m. – mokslo ir verslo institucijų ordinu „Už nuopelnus Lietuvos kaimui“. Yra ŽŪM organizuoto konkurso „Kaimo spindulys“ laureatas (2007), išrinktas į labiausiai Lietuvai per šimtmetį nusipelnusių agronomų dešimtuką (2017), Lietuvos agronomų sąjunga suteikė Lietuvai nusipelnusio agronomo vardą (2017).

2001

Išrinkimo
į LMA metai

ALGIRDAS JONAS RAILA

Gimė 1943 02 09, Uošio km., Pakruojo r.

1967 m. su pagyrimu baigė LŽŪA inžinerijos fakultetą ir įgijo inžinieriaus mechaniko specialybę. 1968 m. pradėjo dirbti LŽŪA asistentu, vėliau aspirantu, vyr. dėstytoju, docentu. 1995 m. įgytas habilituoto daktaro laipsnis (technologijos mokslai, žemės ūkio ir aplinkos inžinerija). Nuo 1996 m. – profesorius, 2004–2009 m. buvo Žemės ūkio inžinerijos fakulteto dekanu, 2010–2016 m. – Biomasės paruošimo, logistikos ir kieto kuro procesų laboratorijos vadovu, nuo 2016 m. – profesorius

emeritas. 2001 m. išrinktas LMA nariu ekspertu, 2011 m. – LMA tikruoju nariu, nuo 2018 m. – LMA narys emeritas.

Tyrė energinius ir medžiagų mainų procesus biotechnologijose, jų įtaką produktų kokybei ir aplinkai, atsinaujinančius energijos išteklius švaresnėms technologijoms kurti. Sudaryti augalininkystės produktų sluoksnyje vykstančių termoenerginų procesų modeliavimo matematiniai modeliai, sukurti ir praktikoje patikrinti ventiliacijos sistemų modulinio projektavimo principai, sukurtas mikroprocesorinis sandėlių ventiliacijos sistemų valdiklis.

A. J. Raila dirbo formuojant jungtinį Technologijos mokslų srities ir Aplinkos inžinerijos krypties doktorantūros komitetą (KTU, ASU ir LEI) bei plėtojant jo veiklą. Skaitė pranešimus įvairiose mokslinėse konferencijose, paskaitas šiomis temomis: termodinaminiai procesai biotechnologijose, mikroklimato formavimas gamybinuose pastatuose; termoenerginų ir mikrobiologinių procesų valdymas; augalininkystės produktų kokybės išsaugojimas biotechnologijose ir poveikis aplinkai, darni atsinaujinančios energijos išteklių plėtra ir tausojantis naudojimas. Yra apgintų aštuonių daktaro disertacijų vadovas, keleto aplinkos inžinerijos krypties daktaro disertacijų gynimo tarybų ir habilitacijos komisijų narys. Stažavosi Rusijos, Danijos, Vokietijos, Austrijos, Lenkijos, Latvijos universitetuose ir įmonėse. 1970–2016 m. dirbo ir vadovavo vykdant Eksperimentinės plėtros projektus ir programas.

Paskelbė apie 145 mokslo straipsnius Lietuvos ir užsienio mokslo leidiniuose, išleista mokslinė monografija, vadovėliai, užregistruotas patentas „Džioviklio ruošimo panaudojant saulės spinduliuotės energiją būdas ir įrenginys tam būdui realizuoti“ Nr. 6069. Parengė ir išleido keletą metodinių leidinių studentams bei rekomendacijų gamybininkams. Yra įvairių projektų ekspertas.

2001

Išrinkimo
į LMA metai

REMIGIJUS OZOLINČIUS

Gimė 1956 m. 11 mėn. 14 d. Skomantų km., Klaipėdos r., mirė 2013 m. 04 mėn. 10 d. Kaune, palaidotas Kaune, Romainių 2-osiose kapinėse.

1975 m. aukso medaliu baigė Tauragės 2-ąją (dabar „Šaltinio“) vidurinę mokyklą, 1980 m. LŽŪA Miškų ūkio fakultete įgijo aukštąjį miškų ūkio inžinieriaus išsilavinimą. Tais pačiais metais pradėjo dirbti Lietuvos miškų institute jaunesniuoju moksliniu bendradarbiu, nuo 1987 m. buvo vyresn. moksliniu bendradarbiu, 1994–1997 m. – direktoriaus pavaduotoju mokslui, nuo 1997 m. – vyriaus. mokslo darbuotoju, 1997–2010 m. – direktoriumi. Nuo 2010 m. – LAMMC direktoriaus pavaduotoju ir LAMMC Miškų instituto direktoriumi. 1985 m. apgynė gamtos mokslų kandidato, 1997 m. – habilituoto gamtos mokslų daktaro disertacijas. Pasiūlė originalią medžių tvarumo teoriją. 2000 m. suteiktas profesoriaus vardas.

Stažavosi Didžiojoje Britanijoje, JAV, Lenkijoje.

2004 m. išrinktas LMA nariu ekspertu, 2011 m. – LMA tikruoju nariu. Nuo 2012 m. buvo ŽŪMMS Miškininkystės mokslų sekcijos pirmininku.

R. Ozolinčiaus mokslinių tyrimų tematika – miškininkystė, miško ekologija, miško ekosistemų tvarumas, miškų digresijos ir monitoringas, medžių bei medynų sandaros pokyčių morfometrinė indikacija. Darbų rezultatai reikšmingi sprendžiant medynų formavimosi, miško ekosistemų tvarumo, miškų būklės diagnostikos, klimato kaitos poveikio miškams problemas. Paskelbė per 400 mokslo ir mokslo populiarinimo straipsnių, taip pat yra daugiau nei 30 knygų ir monografijų autorius.

Nuo 2010 m. buvo žurnalo „Baltic Forestry“ vyriausiuoju redaktoriumi, taip pat įvairių tarybų ir kitų institucijų nariu – dalyvavo Tarptautinės miško tyrėjų organizacijų sąjungos (IUFRO) Tarptautinėje taryboje, Lietuvos miškininkų sąjungos prezidiume, Miškų ūkio konsultacinėje taryboje prie AM, Žemės ūkio mokslo taryboje, LAMMC Miškų instituto bei LŽŪU Miškų ir ekologijos fakulteto tarybose. Tarp daugelio R. Ozolinčiaus mokslinės veiklos rezultatų įvertinimų yra parodos „Žmogus ir miškai“ pirmojo laipsnio diplomas (Maskva, 1988), Britų Tarybos premija (1992), LR Švietimo ir mokslo ministerijos premijos už mokslo populiarinimo darbus (2004, 2007, 2008), Lietuvos mokslo premija (2004, kartu su bendraautoriais).

2004

Išrinkimo
į LMA metai

HENRIKAS ŽILINSKAS

Gimė 1951 m. gegužės 28 d. Kaune.

1974 m. baigus LVA Veterinarijos fakultetą, paskirtas į Lančiūnavos žemės ūkio technikumą veterinarijos skyriaus dėstytoju pareigoms. 1975 m. dirbo LŽŪA moksliniu bendradarbiu ir laboratorijos vadovu. Nuo 1988 m. – LVA mokslinio tiriamojo sektoriaus vadovu. Po studijų Švedijoje įgytas profesijos kvalifikacinis laipsnis FRVCS ir išduotas Karališkojo koledžo diplomai. 1993–2003 m. buvo LVA studijų prorektoriumi, 2003–2010 m. – LVA rektoriumi, 2010–2017 m. – LSMU VA kancleriu. Nuo

1992 m. – LSMU VA docentas, profesorius, Gyvūnų reprodukcijos laboratorijos vadovas. Nuo 2021 m. – LSMU VA rektorius emeritas.

2000 m. išrinktas Švedijos karališkosios žemės ūkio akademijos užsienio nariu. 2004 m. išrinktas LMA nariu ekspertu, nuo 2011 m. – LMA tikrasis narys, ŽŪMMS Zootechnikos ir veterinarijos sekcijos pirmininkas.

H. Žilinskas 2003–2010 m. buvo LVA senato ir tarybos nariu, 1996–2005 m. – NOVA-BOVA vykdomojo komiteto nariu, 2004–2006 m. ir 2017–2019 m. – BOVA universitetų asociacijos rektoriumi, 2003–2019 m. – žurnalo „Veterinarija ir zootechnika“ vyr. redaktoriumi, nuo 1995 m. – Žemės ūkio mokslo tarybos prie ŽŪM narys, 2009–2013 m. vadovavo šiai tarybai. 2006–2010 m. buvo Lietuvos rektorių konferencijos viceprezidentu, 2007–2009 m. – Lietuvos aukštojo mokslo tarybos nariu. 2009–2011 m. – asociacijos „Slėnis Nemunas“ tarybos pirmininku, nuo 2011 m. – tarybos pirmininko pavaduotojas. 2010–2016 m. išrinktas LSMU tarybos nariu, senato pirmininko pavaduotoju. 2016–2020 m. – LSMU tarybos nariu, tarybos pirmininko pavaduotoju.

H. Žilinsko mokslinės veiklos pagrindiniai projektai, jo doktorantų veikla buvo nukreipta į stambiųjų gyvūnų reprodukcinės veiklos tyrimus. Parengta 15 mokslo daktarų, paskelbta per 150 mokslo straipsnių, iš jų per 30 cituojamuose tarptautiniuose mokslo žurnaluose. Dalyvavo daugiau nei 15 šalies mokslo projektų. Kartu su bendraautoriais paruošė penkis metodinius leidinius.

H. Žilinskas už mokslo pasiekimus 2021 m. apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi, 1-ojo laipsnio Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos garbės ženklu (2016), Žemės ūkio ministerijos garbės ženklu (2008). 2016 m. išrinktas LSMU garbės daktaru.

2004

Išrinkimo
į LMA metai

ALGIRDAS JUOZAS MOTUZAS

Gimė 1943 05 08 Juodžių km., Jonišio r.

1960 m. baigė Jonišio 1-ąją vidurinę mokyklą. 1965 m. – LŽŪA. Nuo 1966 m. dirbo asistentu, nuo 1969 m. – vyresnioju dėstytoju. 1971 m. apgynė žemės ūkio mokslų kandidato disertaciją. 1984 m. išrinktas Dirvotyros ir agrochemijos katedros docentu ir paskirtas Agronomijos fakulteto prodekanu, 1992–1994 m. dirbo Akademijos sekretoriaus pareigose.

A. J. Motuzo iniciatyva 1994–1997 m. įvykdytas TEMPUS-PHARE projektas „Studijų išvystymas, modernizavimas ir pertvarkymas Lietuvos žemės ūkio aukštosiose mokyklose“, Agronomijos fakultete įsteigta „TEMPUS“ laboratorija. 2004–2007 m. vadovavo ES „Leonardo da Vinčio“ programos projektui. Bendradarbiavo studijų projektuose su LMA užsienio nariu prof. V. Drochneriu.

2000–2005 m. A. J. Motuzas vadovavo Agronomijos fakulteto Dirvotyros ir agrochemijos katedrai. Vykde dirvožemio ekologinius tyrimus, jų rezultatus apibendrino 2000 m. apgintoje habilituoto daktaro disertacijoje. 2001 m. suteiktas profesoriaus vardas. 2007 m. išrinktas LMA nariu ekspertu, 2011 m. – LMA tikruoju nariu, nuo 2018 m. – LMA narys emeritas.

A. J. Motuzas vadovavo 11 mokslo darbų, išugdė tris mokslų daktarus. Dalyvavo rengiant naują Lietuvos dirvožemių klasifikaciją (1999), rūpinosi dirvožemių sistematiinių vienetų nomenklatūra, buvo leidinių „Lietuvos dirvožemių klasifikacija“ (2001) bendraautoris, monografijos „Lietuvos dirvožemiai“ (2001) redaktorių kolegijos nariu.

Parengė ir išleido knygas apie ŽŪA Dotnuvoje prof. V. Ruokį (1982), rektorius Vincą Vilkaitį (1991) ir J. Tonkūną (1993), žymius pedagogus ir mokslininkus: prof. P. Vasinauską (1998), Bronių Baginską, Antaną Stancevičių, Jurgį Krikščiūną.

2001–2012 m. vadovavo Lietuvos dirvožemininkų draugijai. Buvo ES BP7 ekspertu (2009–2011), vertino tarptautinės programos CORDIS, Gruzijos Šota Rustavelio mokslo fondo konkursinius mokslo darbus.

Nuo 1964 m. A. J. Motuzas vienas ir su bendraautoriais paskelbė daugiau nei 1 000 mokslo straipsnių, parengė per 10 studijų priemonių. 1998 m. jam skirta V. Vazalinsko premija. Buvo „Žemės ūkio enciklopedijos“, „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“, žurnalo „Žemės ūkio mokslai“ redakcinių kolegijų nariu. Akademikas rūpinasi nusipelnusių mokslininkų pasiekimų įamžinimu. Išleido monografiją „Agronomijos mokslinės mokyklos Lietuvoje 1945–2003“ (2018) ir „Kunigas, sociologas, ekonomistas, mokslų daktaras, profesorius Fabijonas Kemėšis (1880–1954) bibliografija“ (2021).

2007

Išrinkimo
į LMA metai

PAVELAS DUCHOVSKIS

Gimė 1951 06 28 Tarnienų km., Vilniaus r.

1958–1965 m. mokėsi Skorbutėnų (Vilniaus r.) 8-metėje mokykloje; 1966–1970 m. – Vilniaus agrozootechniku-me; 1972–1977 m. studijavo LŽŪA, 1979–1983 m. – LŽI aspirantūroje. 1977–1988 m. dirbo Lietuvos žemdirbystės institute; 1988–2016 m. – LSDI Augalų fiziologijos laboratorijos vedėju; nuo 2016 m. – LAMMC SDI Augalų fiziologijos laboratorijos vyriausiasis mokslo darbuotojas; 2000–2021 m. – LŽŪU Žemės ūkio ir maisto mokslų instituto profesorius. 2010–2021 m. –

Lietuvos mokslo tarybos narys.

Mokslinės veiklos sritys: augalų ontogenezės fiziologija, fotofiziologija, ekofiziologija, produktyvumo fiziologija, augalininkystė, sodininkystė ir daržininkystė. 1983 m. Maskvos valstybiniame M. Lomonosovo universitete (Rusija) apgynė biologijos mokslų kandidato disertaciją, 1996 m. Olštino žemės ūkio ir technikos akademijoje (Lenkija) – agrarinių mokslų habil. dr. disertaciją. 2000 m. suteiktas profesoriaus vardas. 2012 m. išrinktas LMA tikruoju nariu.

P. Duchovskis sukūrė originalią daugiamečių augalų žydėjimo iniciacijos teoriją. Paskelbė per 800 mokslo straipsnių įvairiomis augalų tyrimų temomis. Įkūrė LSDI Augalų fiziologijos laboratoriją ir Fitotroninį kompleksą. 1988–2016 m. sukūrė pasaulinio lygio fotofiziologijos mokslinę mokyklą. Yra trijų fotofiziologijos išradimų, kelių knygų autorius. Vadovavo ar dalyvavo prioritetinių krypčių, nacionalinių programų projektams. Dėstė VDU doktorantams ir magistrantams. 2001–2007 m. skaitė paskaitas Lomžos Agrobiznio aukštojoje mokykloje (Lenkija). Vadovavo 13 apgintų daktaro disertacijų. Ilgametis doktorantūros komitetų narys. Kaip tarybos pirmininkas, narys arba oponentas dalyvavo 88 daktaro disertacijų gynimuose. Vadovauja LMT nacionalinės mokslo programos „Agro- miško ir vandens ekosistemų tvarumas“ vykdymo grupei. Nuo 2016 m. – Lietuvos mokslo premijų komisijos narys. Lietuvos augalų fiziologų draugijos pirmininkas. Mokslo žurnalų „Folia Horticulturae“, „Žemės ūkio mokslai“, „Vestnik Mordovskogo universiteta“ redaktorių kolegijų narys.

P. Duchovskis 1999–2000 m. pelnė aukščiausio laipsnio valstybės mokslo stipendiją, 2014 m. skirta Lietuvos mokslo premija (su bendraautoriais).

2012

DARIUS DANUSEVIČIUS

Gimė 1968 03 13 Laukagalių km., Jonavos r.

Mokėsi Kauno 5-oje (dabar Vinco Kudirkos) vidurinėje mokykloje, 1987–1993 m. studijavo LŽŪA ir įgijo miškų ūkio inžinieriaus specialybę. 1995–1999 m. studijavo doktorantūros studijose Švedijos žemės ūkio universitete ir 1999 m. apgynė filosofijos mokslų daktaro disertaciją. 2016 m. suteiktas profesoriaus vardas.

2000–2004 m. podoktorantūros studijos Švedijos žemės ūkio universitete, 2004–2008 m. dirbo pagal Švedijos žemės ūkio universiteto ir Lietuvos miškų instituto mokslinių tyrumų projektus. 2004–2010 m. buvo LMI jaunesnioju vyresnioju mokslo darbuotoju, direktoriaus pavaduotoju, nuo 2010 m. iki šiol yra VDU ŽŪA Miškų ir ekologijos fakulteto profesorius. 2014 m. išrinktas LMA tikruoju nariu. Nuo 2014 m. yra ŽŪMMS Miškininkystės sekcijos pirmininkas.

D. Danusevičius atlieka miško medžių ir gyvūnų genetinius tyrimus. Su Švedijos mokslininkais optimizavo miško medžių selekcinę programą Švedijoje ir Kinijoje. Vienas iš paprastosios pušies klonų Švedijos selekcinėje populiacijoje pavadintas Dariaus Danusevičiaus vardu. Grįžęs į Lietuvą, 2010 m. kartu su kolegomis Miškų ir ekologijos fakultete įkūrė Molekulinės genetikos laboratorijos skyrių. Nuo tada tyrimai orientuoti į miško medžių ir gyvūnų populiacijų genetinės struktūros, evoliucinės kilmės, genetinės įvairovės pasiskirstymo dėsningumų ir genetinių išteklių išsaugojimo tyrimus DNR žymenų metodais.

Pagrindinius mokslo rezultatus pristatė per 50 tarptautinių ir šalies konferencijų. Paskelbė per 100 mokslo ir mokslo populiarinimo straipsnių, iš jų per 40 aukšto lygio cituojamuose mokslo žurnaluose. Kartu su bendraautoriais išleido keturias monografijas, knygas ir per 10 mokymo priemonių. Dalyvavo BP7 ir „Horizon 2020“ projektuose. Vykde per 20 šalies ir tarptautinių mokslo projektų. D. Danusevičiui (su bendraautoriais) 2009 m. skirta Lietuvos mokslo premija.

Yra nuolatinės Augalų nacionalinių genetinių išteklių komisijos prie AM tarybos narys, tarptautinio žurnalo „Žemdirbystė-Agriculture“ redakcinės kolegijos narys. Nuo 2016 m. – Miško genetinių išteklių, sėklininkystės ir miško atkūrimo ekspertų komisijos prie AM narys. 2010–2020 m. – VDU ir LAMMC Miškotyros krypties doktorantūros komiteto pirmininkas, nuo 2021 m. – narys.

2014

Išrinkimo
į LMA metai

ANTANAS SEDEREVIČIUS

Gimė 1950 11 11 Pariebių km., Šakių r.

Mokėsi Šakių vidurinėje mokykloje, 1974 m. baigė LVA Veterinarijos fakultetą ir įgijo veterinarijos gydytojo kvalifikaciją. 1975–1985 m. dirbo LVA klinikoje ordinatoriumi, 1985–1992 m. – mokslinių laboratorijų vadovu, nuo 1992 m. iki dabar – centro vadovu. 1992–1998 m. buvo Anatomijos ir fiziologijos katedros vedėju, 1988–2010 m. – prorektoriumi mokslui, 2010–2014 m. – LSMU prorektoriumi veterinarijai 2015–2016 m. – prorektoriumi veterinarinei medicinai

ir gyvulininkystei. Jam suteikti vyr. mokslinio bendradarbio (1988), docento (1990), profesoriaus (2005) vardai. 2014 m. išrinktas LMA tikruoju nariu. Skaito gyvūnų virškinimo fiziologijos paskaitas veterinarinės medicinos, gyvulininkystės technologijos, veterinarinės maisto saugos studentams, o nuo 2016 m. – ir Medicinos bei Visuomenės sveikatos fakultetų biochemiją ir genetiką studijuojantiems studentams bei šių sričių kvalifikaciją keliantiems specialistams.

A. Sederevičius tyrė fizikocheminius, biocheminius ir mikrobiologinius rodiklius ir jų pagrindu kūrė naujus biožymenis galvijų virškinimo trakto ligoms diagnozuoti ir joms gydyti. Pirmą kartą pasaulyje pasiūlė diagnostinę sistemą, leidžiančią diferencijuoti alimentinės kilmės galvijų didžiojo prieskrandžio susirgimo formas ir sukūrė joms gydyti naujus gydymo metodus bei priemones (devyni išradimai ir du patentai). Nagrinėdamas atrajotojų virškinimo fiziologiją ir patologiją, didžiojo prieskrandžio mikrobiologiją, pašaro virškinamumą atrajotojų virškinimo trakte, optimizavo fermentacinius procesus galvijų didžiojo prieskrandžio turinyje. Paskelbė daugiau nei 400 straipsnių, parengė su bendraautoriais 42 knygas ir kitus informacinius leidinius. Stažavosi 15-oje užsienio valstybių įvairiose institucijose. Jo iniciatyva Lietuvoje įkurtos dvi mokslinės laboratorijos ir Virškinimo fiziologijos ir patologijos mokslinis centras, kuriame parengė 13 mokslo daktarų. A. Sederevičius yra vienas integruoto mokslo, studijų ir verslo centro – Slėnio „Nemunas“ iniciatorių ir kūrėjų, LSMU projekto vadovas. 2006–2016 m. buvo EK Nuolatinio žemės ūkio tyrimų komiteto „Gyvūnų sveikatingumas ir gerovė“ Lietuvos atstovu, ES BP7 programos projektų ir 42-jų kitų tarptautinių ir nacionalinių projektų bei programų vykdytoju, yra įvairių mokslinių leidinių redakcinių kolegijų narys. Dabartiniu metu A. Sederevičius tyrimai orientuoti į galvijų holobiontus, vertinant mikrobiomą skirtingose organizmo vietose ir sukuriant naujas žinias, būdus bei priemones patologiniams procesams diagnozuoti ir gydyti.

2014

Išrinkimo
į LMA metai

PRANAS VIŠKELIS

Gimė 1950 12 21 Dirniškių km., Utenos r.

Baigė Saldutiškio vidurinę mokyklą. 1968–1973 m. studijavo KPI, kurį baigė su pagyrimu, įgydamas inžinierius chemiko-technologo kvalifikaciją. Dirbo Jonavos azotinių trąšų gamykloje, paskui studijavo KPI aspirantūroje. 1979 m. apgynė mokslų kandidato disertaciją.

Mokslinių tyrimų kryptys: technologijos mokslai (neorganinių medžiagų technologija, elektrochemija), chemijos inžinerija (maisto chemija ir technologija), farmacija, biotechnologija, žemės ūkio mokslai (agronomija). Dirbo ir įgijo įvairiapusę patirtį įvairiose mokslo įstaigose: sąjunginio sviesto ir sūrių pramonės MTI Lietuvos filiale (dabartinis KTU Maisto institutas), Cheminių junginių biologinių tyrimų institute (SSRS), MĮ „Pharmaceutica Lituanica“, LSDI. Nuo 2002 m. iki šiol yra LAMMC SDI Biochemijos ir technologijos laboratorijos vedėjas, vyriausiasis mokslo darbuotojas. 2004–2006 m. – Kauno technologijos universiteto dėstytojas, 2010–2019 m. – profesorius.

P. Viškeliui keturių daktaro disertacijų mokslinis vadovas; 36 daktaro disertacijų gynimo tarybų narys, oponentas, keturių podoktorantūros stažuočių mokslinis vadovas. Vykė 14 tarptautinių, 132 MTEP projektus, įgyvendino keturis infrastruktūros kūrimo projektus. Paskelbė 405 mokslo straipsnius, iš kurių 114 „CA WoS“, 16 mokslinių knygų autorius ar bendraautoris, skaitė 440 pranešimų konferencijose, H indeksas 23.

P. Viškeliui (su bendraautoriais) skirta 2012 m. Lietuvos mokslo premija, 2021 m. apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi, Švietimo ir mokslo (2008 ir 2010), ŽŪM (2010) ir Ministro Pirmininko (2018) padėkos raštai už produktyvią mokslinę veiklą ir eksperimentinės plėtros darbus. 2019 m. skirtas Kauno r. savivaldybės I lygio Garbės ženklas už inovacijas.

Nuo 2020 m. yra Nacionalinio maisto ūkio klasterio tarybos, nuo 2019 m. – Lietuvos uogų augintojų, perdirbėjų ir prekybininkų asociacijos garbės narys.

2014

Išrinkimo
į LMA metai

ARVYDAS POVILAITIS

Gimė 1965 01 11 Kaune.

Baigęs Kauno J. Jablonskio vidurinę mokyklą, studijavo LŽŪA Vandens ūkio ir žemėtvarkos fakultete (hidrotechnikos inž. spec., baigė su pagyrimu), vėliau – LŽŪA doktorantūroje (1993 m. suteiktas technikos mokslų dr. laipsnis, 2008 m. – habilituoto). Docentas (1995), profesorius (2008). 1999–2005 m. dirbo LŽŪU Melioracijos katedros vedėju, fakulteto mokslo prodekanu.

Nuo 2011 m. – LMA Vandens tarybos pirmininkas, 2016 m. išrinktas LMA tikruoju nariu. 2016–2018 m.

buvo A. Stulginskio universiteto senato mokslo komiteto pirmininku. Nuo 2012 m. – VDU Žemės ūkio akademijos Vandens išteklių inžinerijos instituto direktorius, nuo 2019 m. – VDU Senato narys, nuo 2020 m. – Senato Mokslo komiteto pirmininkas.

EK mokslo programos „Horizon 2020“ projektų vertinimo komitetų narys, „Water4All“ programos nacionalinis atstovas, UNESCO ir L'Oréal programos „Moterys mokslė“ nacionalinio atrankos komiteto narys, Latvijos Gyvybės mokslų ir technologijų universiteto tarptautinės ekspertų tarybos narys, Šiaurės šalių hidrologų sąjungos vicepirmininkas (2008–2012), LMT ekspertas, jungtinės KTU, VDU ir LEI technologijos mokslų srities aplinkos inžinerijos mokslų krypties doktorantūros komiteto narys, tarptautinių mokslo žurnalų „Journal of Water Security“, „Environmental research, engineering and management“ ir „Žemdirbystė-Agriculture“ redakcinių kolegijų narys.

Mokslinės veiklos sritys: žemės ūkio vandentvarka, hidrologija, gamtinių ir antropogeninių veiksnių sąveikos dėsningumai vertinant vandens telkinių būklę, pažeistų vandens ekosistemų atstatymas, hidroprocesų skaitmeninis modeliavimas. Šiuo metu vykdo projektus: biotechnologijų (denitrifikacijos bioreaktorių) taikymas drenažo sistemose ir drėgmės išsaugojimo būdai dirvožemyje.

Paskelbė daugiau nei 160 mokslo ir mokslo populiarinimo straipsnių. Trijų mokomųjų knygų studentams autorius ir bendraautoris, šešių mokslinių monografijų ir dviejų knygų apie Lietuvos vandens telkinių būklę bendraautoris. Stažavosi Šiaurės šalių, Australijos, Vokietijos, Nyderlandų, Izraelio, JAV universitetuose ir mokslo centruose. Skaitė daugiau nei 80 mokslinių pranešimų konferencijose Lietuvoje ir užsienyje. Dėstė Austrijos, Latvijos, Vokietijos, Kazachstano, Švedijos, Ispanijos, Graikijos universitetuose. Septynių apgintų daktaro disertacijų (iš jų dvi užsienio universitetuose) vadovas ir mokslinis konsultantas. Apdovanotas Aplinkos bei Švietimo ir mokslo ministrų padėkos raštais, LŽŪU įvairiomis mokslo premijomis.

VYTAUTAS RUZGAS

Gimė 1951 01 01 Adučiškyje, Švenčionių r.

1969 m. baigė Cirkliškio žemės ūkio technikumą ir įgijo agronomo kvalifikaciją. Dirbo brigadininku ir skyriaus valdytoju. Po tarnybos sovietinėje armijoje įstojo į LŽŪA Agronomijos fakultetą, kurį su pagyrimu baigė 1976 m. Toliau dirbo Lietuvos žemdirbystės institute, jame baigė aspirantūrą ir 1986 m. apgynė mokslų kandidato disertaciją.

Nuo 1990 m. V. Ruzgas mokslinio darbo objektas – žieminių kviečių ir rugių selekcija. Tais klausimais stažavosi JAV, Vokietijoje, Danijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Lenkijoje. Vadovavo ir vykdė septynias ilgalaikes LŽI mokslines programas augalų selekcijos tematika, sukūrė 28 žieminių kviečių ir rugių veisles, paskelbė daugiau nei 130 mokslo ir 70 mokslo populiarinimo straipsnių. Lietuvos žemės ūkio universitete dešimt metų dėstė magistrantams augalų selekciją ir sėklininkystę, parengė 19 šalies teisinių aktų. 2007 m. habilitacijos procedūrai pateikė ir apgynė mokslo darbų apžvalgą. 1990–2010 m. buvo LŽI Javų selekcijos skyriaus vedėju, 1996–2010 m. – direktoriaus pavaduotoju selekcijai, 2011–2015 m. – direktoriumi. 2011–2013 m. dalyvavo Žemės ūkio ir Užsienio reikalų ministerijų inicijuotose keturiuose išvykose į Afganistano Goro provinciją, kur mokė žemdirbius agronomijos ir selekcijos dalykų, atliko provincijos dirvožemio tyrimus. Lietuvos sėklininkystės asociacijos tarybos pirmininkas, mokslinio žurnalo „Žemdirbystė-Agriculture“ redakcinės kolegijos narys.

V. Ruzgas apdovanotas mokslo ir verslo partnerystės apdovanojimu „Gyvybės medis“ (2008), Baltijos Asamblėjos medaliu (2014). 2011 m. skirta Lietuvos mokslo premija (kartu su bendraautoriais).

Augalų selekcininko darbai – tai metų ir kartų estafetė. Naujai sukurti genotipai, kol tampa pripažinta augalų veisle, per selekcininkų rankas, mintis ir tyrimus keliauja dešimt metų. Tai nelengvas, bet labai garbingas uždavinys – dirbti šalies rytdienos duonai.

2016

Išrinkimo
į LMA metai

Gimė 1956 m. 10 mėn. 13 d. Šiauliuose.

1974 m. baigė Šiaulių 10-ąją vidurinę mokyklą, 1979 m. – LŽŪA Miškų fakultetą. 1979–1986 m. dirbo Dubravos miškų tyrimo stoties inžinieriumi, 1986 m. pradėjo dirbti LMI. 1993 m. apgynė daktaro disertaciją. 1995–1977 m. dirbo LMI moksliniu sekretoriumi, 1997–1999 m. – direktoriaus pavaduotoju informaciniam darbui, nuo 2015 m. dirba LAMMC Miškų instituto Miško genetikos ir selekcijos skyriaus vyriausiuoju mokslo darbuotoju. 1997 m. stažavosi Šiaurės šalių genų

banke, 1992 m. ir 2001 m. – Švedijos žemės ūkio mokslų universitete, 2003–2004 m. dirbo mokslinį darbą Kanados miško produktų tyrimo institute „Forintek“. 2009 m. LŽŪA atliko habilitacijos procedūrą. 2005–2010 m. dėstė LŽŪU magistrantams Miškų ir ekologijos fakultete. Nuo 2010 m. dirba ASU, VDU ŽŪA profesoriaus pareigose. 2016 m. išrinktas LMA tikruoju nariu.

Mokslinių tyrimų sritys: miško medžių populiacinė, ekologinė ir fitopatologinė genetika, genetinių išteklių išsaugojimas. Dalyvavo trijuose ES BP ir aštuoniuose tarptautinių programų projektuose, penkiose nacionalinėse mokslo programose, Kaimo plėtros ir kitose programose, 24-iose valstybinių institucijų projektuose. Vykde pagrindinių miško medžių rūšių selekciją ir atrinko genotipus, kurie plačiai naudojami miškams veisti visoje Lietuvoje. Kartu su bendraautoriais išleido tarptautines monografijas ir devynias Lietuvos monografijas. Paskelbė 67 mokslo straipsnius referuojamuose mokslo žurnaluose, 15 leidinių mokymui ir studijoms, 10 rekomendacijų. Skaitė pranešimus tarptautinėse mokslinėse konferencijose Austrijoje, Japonijoje, Kanadoje, Švedijoje ir kitur. Vadovavo šešiams doktorantams; nuo 2011 m. – VDU ŽŪA ir LAMMC MI doktorantūros komiteto narys. 2013–2020 m. buvo mokslo žurnalo „Baltic Forestry“ redaktoriumi, 1996–2008 m. – mokslo žurnalo „Miškininkystė“ sekretoriumi.

A. Pliūra yra Latvijos žemės ūkio ir miškų mokslų akademijos, LAMMC mokslo tarybos, LR Aplinkos ministerijos Miško genetinių išteklių, sėklininkystės ir miško atkūrimo ekspertų komisijos, VDU Botanikos sodo tarybos, Lietuvos miškininkų sąjungos ir kitų komisijų narys. Yra tarptautinių mokslo programų BIODIVERSA, EUREKA, COST, LMT ir MITA ekspertas. Sukūrė ir administruoja interneto svetainę „Lietuvos miško genetiniai ištekliai“ www.forestgen.mi.lt (nuo 2000).

A. Pliūrai su bendraautoriais skirta 2009 m. Lietuvos mokslo premija.

2016

Išrinkimo
į LMA metai

ŽYDRĖ KADŽIULIENĖ

Gimė 1961 12 09 Norkūnų km., Kėdainių r.

1979 m. baigė Krakių m. Katkaus vidurinę mokyklą, 1985 m. – LŽŪA, 1987 m. pradėjo darbą tuometiniame LŽI. 1995 m. apgynė mokslų daktaro disertaciją, 2008 m. atliko habilitacijos procedūrą. Nuo 1995 m. iki dabar dirba LAMMC ŽI. Paraleliai moksliniam darbui dirbo ir administracinį: 1997–2009 m. – mokslinė sekretore, 2009–2010 m. ir 2010–2018 m. – direktoriaus pavaduotoja mokslui, 2018–2020 m. – instituto direktore. Ž. Kadžiulienė – doktorantų vadovė, gynimo tarybų ir doktorantūros komiteto narė, mokslo žurnalų „Žemdirbystė-Agriculture“ (nuo 2010), „Žemės ūkio mokslai“ (nuo 2014), „Acta Agriculturae Scandinavica“, „Section B – Soil & Plant Science, Agronomy Research“ (nuo 2017) redakcinių kolegijų narė, Šiaurės šalių žemės ūkio mokslininkų asociacijos, Lietuvos agronomų sąjungos, Europos Žolininkystės federacijos narė. 2019 m. išrinkta LMA tikraja nare.

Mokslinių tyrimų kryptys – agronomija (pievininkystė, agroekologija, augalininkystė), ekologija ir aplinkotyra. Plėtoja daugiafunkcinės paskirties žolynų, pupinių augalų ir naujų energetinių augalų biopotencialo formavimosi ypatumų bei kokybės tyrimus tradicinio ir ekologinio ūkininkavimo sąlygomis, vadovauja ir dalyvauja įvairiuose nacionaliniuose bei tarptautiniuose („Horizon 2020“ ir kituose) projektuose. Per mokslinio darbo laikotarpį su bendraautoriais parengė 10 agrotechnologinių priemonių rekomendacijų žemės ūkio gamybai, paskelbė per 160 mokslo straipsnių, iš kurių pastarąjį dešimtmetį – daugiau nei 80, o iš jų per 30 leidiniuose su citavimo indeksu. Dalyvavo, skaitė pranešimus daugelyje šalies ir tarptautinių mokslinių konferencijų, organizavo mokslines ir praktines konferencijas, seminarus.

Agronomija, agroekologija, aplinkotyra – tai vienos svarbiausių mokslo krypčių žemės ūkyje, bioekonomikos plėtoje. Žvelgiant į ateitį akademikės požiūriu ir toliau išlieka labai svarbūs šių krypčių moksliniai tyrimai, kad kintančiomis klimato, aplinkosaugos ir rinkų sąlygomis tvarus išteklių bei agroekosistemų naudojimas ir potenciali nauda prisidėtų prie sveikesnės maisto sistemos, turtingo ir įvairaus kraštovaizdžio bei žaliosios ekonomikos plėtros. Svarbu žinias ir patirtį naudoti populiarinant žemės ūkio mokslą šalyje ir tarptautiniu lygiu inicijuojant naujus mokslinius tyrimus bei telkiant jaunus potencialius mokslo darbuotojus inovatyviai mokslinei veiklai, puoselėti ŽŪMMS ekspertinę veiklą.

2019

Išrinkimo
į LMA metai

GEDIMINAS STAUGAITIS

Gimė 1952 m. 03 27 Kaune.

1970 m. baigė Kauno 4-ąją vidurinę mokyklą. 1975 m. – Lietuvos žemės ūkio akademiją, įgydamas mokslinio agronomo specialybę. 1975–1984 m. dirbo Respublikinės agrochemijos laboratorijoje dirvožemininku, vėliau – operatyvinės grupės viršininku. 1980 m. apgynė mokslų kandidato, 1999 m. – habilituoto daktaro disertaciją. 2008 m. suteiktas profesoriaus vardas. 2019 m. išrinktas LMA tikruoju nariu.

1984–2000 m. dirbo Vytėnų bandymų stotyje, vėliau reorganizuotame LSDI Biochemijos, po to Agrochemijos, galiausiai – Daržovių agrotechnikos skyriaus vedėjo pareigose. 1991–2003 m. – LSDI tarybos narys.

2001–2008 m. dirbo LŽŪU Dirvotyros ir agrochemijos katedroje, 2003–2009 m. vadovavo LŽI Agrocheminių tyrimų centrui, o po reorganizacijos 2010–2021 m. – LAMMC Agrocheminių tyrimų laboratorijai. Šioje įstaigoje nuo 2010 m. – vyriausiasis mokslo darbuotojas.

G. Staugaitis parašė per 140 mokslo ir mokslo populiarinimo straipsnių, tarp jų užsienio ir tarptautiniuose leidiniuose. Su bendraautoriais parengė knygų ir monografijų. Paruošė aštuonis doktorantus, šiuo metu vadovauja dviem doktorantams.

Lietuvos šiltnamių asociacijos vienas įkūrėjų, 1997–1998 m. – pirmasis jos direktorius, 1998 m. – Lietuvos bulvių ir daržovių asociacijos įkūrimo iniciatorius, steigėjas ir įstatų rengėjas.

G. Staugaičio svarbiausios mokslinės veiklos kryptys: dirvotyra, agrochemija, žemdirbystė, daržininkystė, sodininkystė, ekologija. Vykde per 30, o vadovavo 23 įvairiems mokslo projektams. Šiuo metu vykdomų tyrimų kryptys apima naujų dirvožemio tyrimų metodų įsavinimą, dirvožemio savybių vertinimą, tręšimo programos rengimą lauko, sodo, daržo augalams (57 rūšių), žemės ūkio augalų tręšimo azotu strategijos formavimą.

2012 m. apdovanotas ordinu „Už nuopelnus Lietuvos kaimui“, o 2015 m. kartu su prof. Zigmu Jonu Vaišvila už darbų ciklą „Lietuvos žemės našumo vertinimas ir augalų mitybos optimizavimas“ skirta LMA Vytauto Vazalinsko premija.

2019

Išrinkimo
į LMA metai

EGIDIJUS ŠARAUSKIS

Gimė 1971 05 05 Labardžių km., Plungės r.

1986 m. baigė Rietavo vidurinę mokyklą, 1986–1990 m. mokėsi Rietavo žemės ūkio technikumė, 1995 m. baigė LŽŪA, 1995–1997 m. studijavo Halės–Vitenbergo Maryno Liuterio (Martin-Luther-Universität Halle–Wittenberg) universitete, įgijo magistro laipsnį. 2001 m. apgynė mokslų daktaro disertaciją, 2009 m. atliko habilitacijos procedūrą. 2019 m. išrinktas LMA tikruoju nariu.

1996 m. dirbo LŽŪU Žemės ūkio mašinų katedros laborantu, 1998–1999 m. – AB „Kauno kranai“ vadybininku, 1998–2001 m. buvo LŽŪU Žemės ūkio mašinų katedros doktorantu, 2002–2003 m. – lektoriumi, 2003–2010 m. – docentu, 2005–2018 m. – Mokslo skyriaus vedėju, 2011–2018 m. buvo ASU senato nariu, nuo 2010 m. – profesorius.

Mokslinės veiklos sritys: žemės ūkio inžinerija, aplinkos inžinerija, mechanikos inžinerija. Paskelbė daugiau kaip 260 mokslo ir mokslo populiarinimo straipsnių, iš jų 66 – „CA WoS“. Mokslo monografijos (2016), dviejų vadovėlių, septynių mokomųjų knygų, trijų knygų skyrių (iš jų dvi išleistos „Springer“ leidykloje), šešių išradimų autorius ir bendraautoris. Skaitė per 65 mokslinių pranešimų tarptautinėse konferencijose užsienyje, 60 – Lietuvoje, 39 pranešimus seminaruose, 40 mokslo tiriamųjų projektų vadovas ir / arba vykdytojas, doktorantūros komiteto narys, podoktorantūrinės stažuotės vadovas, aštuonių doktorantų vadovas, konsultantas, disertacijų gynimo tarybų pirmininkas, narys ir oponentas. Tarptautinės konferencijos „Kaimo plėtra 2017“ / „Rural Development 2017“ organizacinio komiteto pirmininkas, įvairių mokslinių konferencijų, organizacinių arba mokslo komitetų narys, daugelio mokslinių žurnalų redakcinių kolegijų narys.

E. Šarauskis 2003 m. pelnė valstybinę jaunojo mokslininko stipendiją, 2004 m. – Vokietijos akademių mainų fondo stipendiją, apdovanotas LŽŪU, ŽŪM premijomis, diplomais, padėkomis.

2020–2023 m. vadovauja LMT Aukšto lygio tyrėjų grupių MTEP (SMART) projektui „Daugiafunkcinio, UV-VIS-NIR spektrometrija grįsto, tvaraus precizinės sėjos technologinio proceso valdymo modelio sukūrimas“. 2021–2024 m. vykdo tarptautinių ICT-AGRI-FOOD projektą „Atrankinio derliaus potencialas, pagrįstas mikotoksinų kiekio verinimu, javų pasėliuose“ / „Potential of selective harvest based on mycotoxins content assessment in cereal crops“, kuriame dalyvauja Belgijos, Graikijos, Švedijos, Ispanijos ir Lietuvos universitetų mokslininkai, yra VDU dalies vadovu.

2019

Išrinkimo
į LMA metai

KĘSTUTIS ARMOLAITIS

Gimė 1954 11 02 Vilkaviškyje.

Mokėsi Babtų vidurinėje mokykloje, 1977 m. baigė Lietuvos žemės ūkio akademiją ir įgijo miškų ūkio inžinieriaus specialybę. 1984 m. apgynė mokslų kandidato disertaciją. 2021 m. išrinktas LMA tikruoju nariu

Nuo 1977 m. dirbo Lietuvos miškų ūkio mokslinių tyrimų institute (nuo 2010 m. LAMMC Miškų institutas) jaunesniuoju, 1986–2014 m. – vyresniuoju, o nuo 2014 m. – vyriausiuoju mokslo darbuotoju. Nuo 2001 m. periodiškai dėstė Vytauto Didžiojo ir Šiaulių

universitetuose, nuo 2015 m. – VDU Gamtos mokslų fakulteto profesorius.

Nuo 1981 m. tyrė GS „Azoto“ (dabar AB „Achema“) ir kitų pramonės įmonių (tarp jų Rusijos Norilsko kalnų metalurgijos kombinato) teršalų įtaką miško ekosistemoms. Taip pat tyrė foninės taršos įtaką miškų ir jų dirvožemių būklei Lietuvoje ir Rusijos Kaliningrado srityje. Dabar didžiausią dėmesį skiria miško dirvožemių kokybei ir tvarumui, organinės anglies ir augalų maistinių medžiagų apytakai agro- ir miško ekosistemose, miško kuro tvariai ruošai ir ypač anglies sekvestracijai bei šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijoms skirtingoje žemėnaudoje.

K. Armolaitis mokslinių tyrimų rezultatus pristatė per 50 tarptautinių konferencijų visose Europos Šiaurės ir Baltijos šalyse bei kitur (tarp jų Brazilijoje, JAV, Jungtinėje Karalystėje, Kinijoje, Lenkijoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje, Vokietijoje). Paskelbė per 100 mokslo straipsnių, iš jų 34 „CA WoS“ leidiniuose. Yra septynių monografijų ir knygų bei 12 rekomendacijų bendraautoris. Šiuo metu koordinuoja Lietuvoje su klimato kaita ir dirvožemio tvarumu susietą ES LIFE programos projekto „Gyvenimas OrgBalt“ / „Life OrgBalt“ (2019–2023) ir Baltijos mokslinių tyrimų programos projekto SUCC (2019–2023) vykdymą, vykdo „Horizon 2020“ projektus EPJ SOIL (2020–2024) ir „HoliSoil“ (2021–2025).

LMA veikloje sieks skatinti ir inicijuoti dirvožemio tvarumo išaugojimo ir didinimo skirtingoje žemėnaudoje kompleksinius tarpdalykinius mokslinius tyrimus, bendradarbiavimą su Lenkija, Baltijos ir Fensokandijos šalių bei, pasikeitus aplinkybėms, su kaimyninės Baltarusijos tyrėjais.

2021

Išrinkimo
į LMA metai

ELENA BARTKIENĖ

Gimė 1975 11 26 Kaune.

1993 m. baigė Kauno 33-iąją vidurinę mokyklą, 1998 m. – Kauno technologijos universitetą (KTU) ir įgijo maisto technologijos bakalauro laipsnį. Studijuodama stažavosi Jungtinių Amerikos Valstijų maisto gamybos įmonėse. Nuo 1998 m. gilino žinias KTU Maisto chemijos ir technologijos magistrantūros studijose. Jų metu stažavosi Vienos universitete (Austrija) ir vykdė augalų fitoestrogenų analizės tyrimus. 2000 m. įgijo Maisto chemijos ir technologijos magistro laipsnį ir tais pačiais metais įstojo į KTU doktorantūrą. Tęšė tyrimus prof. dr. G. Sontag vadovaujamoje mokslo grupėje (Vienos universitete), stažavosi VTT Biotechnologijos centre (Suomija) ir Halės–Vitenbergo Maryno Liuterio universitete (Vokietija). 2005 m. apgynė mokslų daktaro disertaciją. Nuo 2005 m. pradėjo pedagoginį darbą LVA Maisto saugos ir gyvūnų higienos katedroje. Susijungus LVA ir Kauno medicinos universitetui bei susikūrus Lietuvos sveikatos mokslų universitetui (LSMU), tęsė karjerą LSMU Maisto saugos ir kokybės katedroje. 2016 m., suteiktas docento, 2019 m. – profesoriaus vardas. 2018 m. išrinkta LSMU Gyvūnų auginimo technologijų instituto vadove. 2021 m. – LMA tikrąja nare.

E. Bartkienės mokslo darbai paskelbti daugiau nei 120 straipsnių „Clarivate Analytics“ duomenų bazių cituojamuose žurnaluose, ji yra dviejų tarptautinių ir vieno nacionalinio patento pirmoji autorė, tarptautinių organizacijų (ISEKI-Maisto asociacijos / *IISEKI-Food Association*, Maisto technologijų instituto / *Institute of Food Technologists*, Pasaulinės harmonizavimo iniciatyvos / *The Global Harmonization Initiative*) narė.

Šiuo metu vykdomi ir ateityje planuojami tyrimai susiję su tvarios maisto gamybos koncepcijų ir (bio) technologijų plėtra žemės ūkyje siekiant užtikrinti žaliavų ir produktų kokybę bei saugą.

2021

Išrinkimo
į LMA metai

MINDAUGAS MALAKAUSKAS

Gimė 1972 04 20 Zarasuose.

1990 m. baigė Zarasų 2-ąją vidurinę mokyklą, 1995 m. – Lietuvos veterinarijos akademiją (LVA) ir įgijo veterinarijos gydytojo kvalifikaciją, 1995 m. dirbo privačiu veterinarijos gydytoju, po studijų 1995–1997 m. LVA magistrantūroje įgijo veterinarijos magistro kvalifikacinį laipsnį, 2001 m. apgynė mokslų daktaro disertaciją. 2011 m. suteiktas docento, 2018 m. – profesoriaus vardas. 2021 m. išrinktas LMA tikruoju nariu.

M. Malakauskas 2001 m. ėjo lektoriaus pareigas LVA Zoohigienos ir maisto produktų sanitarijos katedroje, 2007–2011 m. – docento, o nuo 2011 m. – profesoriaus pareigas. 2008 m. pradėjo eiti katedros vedėjo pareigas (nuo 2011 m. pavadinimas keitėsi į „Maisto saugos ir kokybės katedra“), nuo 2018 m. – LSMU Veterinarijos mokslo krypties doktorantūros komiteto pirmininkas, nuo 2016 m. – LSMU Veterinarijos akademijos kancleris.

M. Malakausko suburta mokslininkų grupė Lietuvoje tapo pradininkais, tikslingai tyrinėjantiais kampilobakterijų ypatumus ir jų paplitimą maisto gamybos grandinėje iki pat vartotojo. Vadovavo LMT mokslininkų grupių projektams kampilobakterijų ir jersinijų molekulinės epidemiologijos tematika, ES 6BP projektui tiriant kampilobakterijų ir jų metabolitų bioatsekamumą maisto ir pašarų grandinėse, LMT aukšto lygio tyrėjų grupių ir Baltijos mokslinių tyrimų programos projektams inovatyvių produktų kūrimo srityje (iš viso šešioms moksliniams projektams per pastaruosius 10 metų), buvo septynių disertacijų apgynusių doktorantų vadovas. Vykdomi moksliniai darbai leido išplėsti veterinarijos mokslo krypties tyrimus nagrinėjant veterinarijai ir maisto saugai aktualių zoonozių sukėlėjų paplitimą bei jų perdavimo kelius žmogui per gyvūninės kilmės produkciją taikant molekulinės biologijos metodus, įskaitant ir bakterijų genomo sekoskaitos taikymą.

2021

Išrinkimo
į LMA metai

GIEDRĖ SAMUOLIENĖ

Gimė 1978 06 07 Kaune.

1996 m. baigė Kauno „Aukuro“ vidurinę mokyklą, 1998–2001 m. studijavo Vytauto didžiojo universitete biologiją, 2001–2003 m. – chemijos magistrantūrą. 2008 m. apgynė mokslų daktaro disertaciją.

2003–2004 m. dirbo LSDI jaunesniąja mokslo darbuotoja. 2006–2007 m. buvo LŽŪU Botanikos katedros asistente, 2008–2010 m. – lektore. 2008–2012 m. – LAMMC SDI mokslo darbuotoja, 2012–2016 m. – vyresniąja mokslo darbuotoja, nuo 2016 m. – vyriausioji mokslo darbuotoja, nuo 2018 m. – LAMMC SDI Augalų fiziologijos laboratorijos vedėja, nuo 2021 m. – mokslo koordinatore.

2014–2020 m. buvo LAMMC SDI direktoriaus pavaduotoja mokslui, VDU ŽŪA Agronomijos fakulteto Biologijos ir augalų biotechnologijos instituto docente.

G. Samuolienės mokslinės veiklos sritys: augalų fiziologija, morfogenezė, žydėjimo fiziologija, metabolizmas, augalų produktyvumas. Paskelbė daugiau kaip 150 mokslo straipsnių, iš jų 44 „CA WoS“ duomenų bazėje su citavimo indeksu „Clarivate Analytics“ žurnalų *Frontiers in Plant Science* ir *Crop and Product Physiology* ir *Plants in Applications and Advances in Artificial Light for Horticulture and Crop Production* kviestinė redaktorė. Perskaitė apie 20 pranešimų tarptautinėse konferencijose JAV, Kinijoje, Austrijoje, Graikijoje ir kitur. Nuo 2003 m. dalyvauja LMT koordinuojamose, „Horizon 2020“ ir ūkio subjektų užsakomuosiuose projektuose. Europos patento bendraautorė (2012). 2014–2016 m. – LMT mokslininkų grupių projektų PHYSAPP, 2017–2020 m. MODELIGHT vadovė. Yra aukšto lygio MTEP (SMART) projektų SMARTUVA (2017–2021) ir BIOCLEL (2020–2023) vykdytoja. LMT ekspertė, LAMMC mokslo tarybos narė, LAMMC ir VDU doktorantūros komitetų narė.

G. Samuolienė 2012 m. pelnė LMA Jaunųjų mokslininkų stipendiją. 2014 m. (su bendraautoriais) skirta Lietuvos mokslo premija. 2015 m. apdovanota VDU sidabro medaliu už pasiekimus moksle.

2021

Išrinkimo
į LMA metai

**Lietuvos mokslų akademijos
Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus
užsienio nariai**

PETERIS NANSENAS (PETER NANSEN)

Gimė 1938 07 08 Kopenhagoje (Danija), mirė 1999 10 26, palaidotas Kopenhagoje.

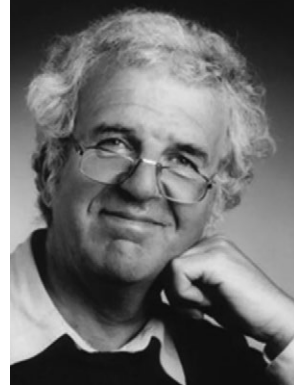
1958 m. baigė vidurinę mokyklą Kopenhagoje. 1965 m. įgijo veterinarijos mokslų daktaro, 1970 m. – habilituoto daktaro laipsnį Danijos karališkajame veterinarijos ir žemės ūkio universitete. 1985 m. tapo Švedijos žemės ūkio universiteto (Upsala, Švedija) veterinarinės parazitologijos srities profesoriumi. 1989 m. – Karališkojo veterinarijos ir žemės ūkio universiteto (Kopenhaga, Danija) profesoriumi.

P. Nansenas buvo Danijos Eksperimentinės parazitologijos centro direktoriumi, Danijos karališkosios ir Technikos mokslų akademijų nariu, išrinktas Estijos žemės ūkio universiteto garbės daktaru. 1994 m. – LMA užsienio nariu.

P. Nansenas – žinomas pasaulyje parazitologas, paskelbęs per 300 mokslo darbų. Svarbiausieji iš jų skirti šeimininko ir parazito santykių patofiziologiniams ir imunologiniams tyrimams, helmintų transmisijai, epizootologijai ir kontrolei. Vadovavo (arba dalyvavo) vykdant per 60 tyrimų projektų, parengė 28 doktorantus, buvo kviečiamas kaip užsienio atstovas į Jungtinę Karalystę, Indoneziją, Norvegiją, Suomiją, Švediją, Tanzaniją ruošiant mokslų daktaro disertacijas, skaitė paskaitas Skandinavijos universitetuose, buvo prestižinių veterinarijai ir parazitologijai skirtų žurnalų, leidžiamų JK ir JAV, redakcinių kolegijų narys.

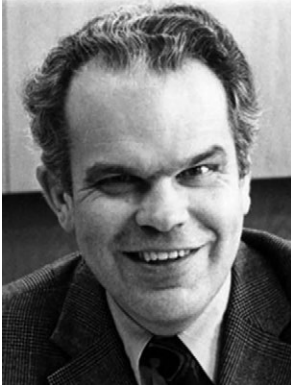
P. Nansenas aktyviai bendradarbiavo su Lietuvos ir kitų Baltijos šalių mokslininkais, rėmė Baltijos parazitologų draugijos veiklą, palaikė glaudžius ryšius su Lietuvos veterinarijos akademija ir Veterinarijos institutu. Jo dėka šios įstaigos gavo antihelmintikų, brangų ir našų skystų vaistų išfasavimo įrenginį, vertingų mokslo leidinių.

Pasaulinė veterinarijos parazitologijos skatinimo asociacija (*World Association for the Advancement of Veterinary Parasitology*, WAAVP) profesoriaus Peterio Nanseno garbei 2011 m. įsteigė jo vardo stipendiją jauniesiems mokslininkams.

1994

Išrinkimo
į LMA metai

LENARTAS ŠOTĖ (LENNART SCHOTTE)

Gimė 1926 12 10 Amotfors miestelyje, Varmlande (Švedija), mirė 2005 06 26 Varmlande.

1956 m. baigė Upsalos universitetą, įgijo daktaro ir habilituoto daktaro laipsnius.

L. Šotė patirtis ir laimėjimai moksle buvo aukštai įvertinti. 1974 m. išrinktas Švedijos karališkosios inžinerinės akademijos nariu, 1982 m. – Švedijos karališkosios žemės ūkio ir miškų mokslų akademijos nariu. Dėstė įvairiuose universitetuose, parašė ir paskelbė daugiau

kaip 50 mokslo darbų. 1986 m. jam suteiktas miškininkystės ir medienos perdirbimo technologijos srities profesoriaus vardas.

L. Šotė tyrimų rezultatai taikomi miškininkystės, popieriaus ir celiuliozės gamybos technologijų srityje. Profesorius pasižymėjo ir kaip gamybos organizatorius. 1971–1979 m. – tapo Švedijos miško savininkų ekonominės asociacijos generaliniu direktoriumi ir prezidentu.

1958 m. įsikūrusi pietų Švedijos miško savininkų asociacija šiuo metu yra viena didžiausių pasaulyje medienos masės popieriui gamintojų, skatinančių ekologinį miško ūkio modernizavimą. L. Šotė vadovavimo laikotarpiu 1972 m. prie Varbergo (Švedija) pradėjo veikti vienas didžiausių ir moderniausių celiuliozės ir popieriaus fabrikų pasaulyje.

Atstovavo Švedijai Europos Ekonominės bendrijos komisijose ir institucijose. Jam taip pat buvo pavesta ryšių plėtotė su Lietuva.

L. Šotė dažnai lankėsi Lietuvoje. 1992–1995 m. inicijavo stambaus masto projektą „Lietuvos miško sektoriaus išvystymas“, kurį finansavo Švedija, ir konsultavo vykdytojus.

Leonardas Kairiūkštis, kuris taip pat buvo Švedijos karališkosios žemės ūkio akademijos nariu, iškėlė L. Šotė kandidatūrą į LMA užsienio narius. 1999 m. L. Šotė buvo išrinktas LMA užsienio nariu. Jo pastangų dėka nemažai Lietuvos miškų specialistų galėjo lankytis Švedijoje, susipažinti su šios šalies miškų tvarkymo patirtimi.

1999

Išrinkimo
į LMA metai

DŽONAS FREIMAS (JOHN FRAME)

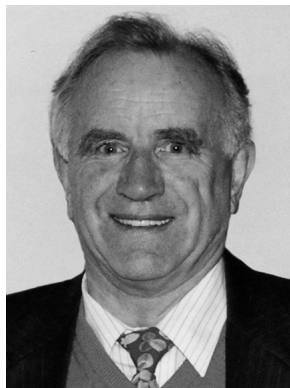
Gimė 1930 10 10 Hamiltone (Škotija), mirė 2006 11 28 Ere (Ayr, Škotija).

1948 m. baigęs gimnaziją, dvejus metus tarnavo Jungtinės Karalystės oro pajėgose. 1954 m. baigė Glazgo universitetą. Podiplomines studijas tęsė Redingo (Reading, Anglija) ir Masio (Massey, Naujoji Zelandija) universitetuose. Įgijo agrarinių mokslų bakalauro ir magistro diplomus, filosofijos daktaro mokslo laipsnį. Dž. Freimas tapo žymiu Jungtinės Karalystės ir pasaulio mokslininku – žolininkystės, botanikos ir agroekologijos tyrėju. Ilgus metus buvo Škotijos aukštosios žemės ūkio mokyklos Žolininkystės centro vadovu, Agronomijos skyriaus ir Augalininkystės katedros vedėju.

Pagrindinės tyrimų kryptys – biologinio azoto problemos, pupinių žolių biologija ir ekologija, dirvožemio ir *Rhizobium* bakterijų sąveika, žolių ėdamumas ir virškinamumas. Dž. Freimo tyrimai labai papildė agronomijos ir biologijos mokslus naujais rezultatais, originaliomis išvadomis ir apibendrinimais. Savo darbo rezultatus paskelbė 370 mokslo straipsnių, kongresų ir konferencijų pranešimuose.

Dž. Freimas buvo išrinktas Britų žolininkų draugijos prezidentu, Pietvakarių Škotijos žolininkų draugijos vicepirmininku, Lenkijos žolininkų draugijos garbės nariu, Rusijos ekologų draugijos garbės akademiku. Ilgametis (nuo 1967) Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) mokslinis konsultantas – tarptautinių tyrimų programų organizatorius bei projektų vykdytojas. Skaitė paskaitas daugiau nei 50-ye pasaulio šalių. Po keletą metų dirbo Argentinoje, Urugvajuje, Kinijoje, Bulgarijoje, Slovakijoje, Lenkijoje ir kitur, o 1997–1998 m. – ir Lietuvoje. Gabumai kalboms leido jam išmokti laisvai kalbėti prancūzų, vokiečių, rusų ir ispanų kalbomis.

Lietuvoje Dž. Freimas dalyvavo žolininkystės plėtros pieno ūkiuose projekte. Bendradarbiaudamas su Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba ir mokslo institutais, jis prisidėjo prie ūkio pažangos gerinant žolinių pašarų gamybą ir didinant gyvulių produktyvumą. Dž. Freimo ir Lietuvos pievininkų bendradarbiavimas, atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, įgijo konkretesnes formas. Nuo 1990 m. Lietuvos mokslininkai dalyvavo jo vadovaujamuose ar konsultuojamuose tarptautiniuose projektuose. Dž. Freimas 2000 m. išrinktas LMA užsienio nariu ir tapo periodinio leidinio „Žemdirbystė“ aktyviu redakcinės kolegijos nariu. Jo redakciniai gebėjimai ir geranoriškumas buvo vaisingai naudojami ir rengiant tarptautinius leidinius „Žolynų mokslas Europoje“ / „Grassland Science in Europe“, „Žolynų ir pašarų mokslas“ / „Grassland and Forage Science“ ir kitus.

2000

Išrinkimo
į LMA metai

ZDZISLAVAS KAVECKIS (ZDZISŁAW KAWECKI)

Gimė 1938 07 02 Valažine (dabartinė Baltarusija).

1961 m. baigė Žemės ūkio mechanizacijos akademiją Olštynė (Olsztyn, Lenkija). Nuo 1961 m. buvo Varmijos Mozūrų universiteto Agronomijos fakulteto prodekanu. 1975–2007 m. – Sodininkystės ir daržininkystės katedros vedėju; profesorius (nuo 1991). Nuo 1978 m. – Lenkijos mokslų akademijos Herbologijos sekcijos vadovas. Maskvos Agrarinio mokymo akademijos tikrasis narys. 1995 m. tapo Baltarusijos žemės ūkio

akademijos garbės daktaru.

Z. Kaveckio mokslinės veiklos kryptis – agronomija ir daržininkystė. Mokslinio darbo sritys – augalų sėklų ramybės ir stratifikavimo fiziologija ir biochemija, sodo augalų veislių biochemija, technologija ir ekologija. Paskelbė 275 mokslo ir per 200 mokslinių praktinių, didaktinių straipsnių, yra 23 vadovėlių ir mokymo priemonių studentams autorius bei bendraautoris. Redagavo daugelį sodininkystės ir daržininkystės leidinių Šiuo metu yra LMA žurnalo „Žemės ūkio mokslai“ redakcinės kolegijos narys.

Z. Kaveckis yra apdovanotas Lenkijos ordinais ir medaliais, 2001 m. – vienu iš aukščiausių Lenkijos valstybinių apdovanojimų – Lenkijos Atgimimo ordino Karininko kryžiumi. 2002 m. išrinktas LMA užsienio nariu.

Z. Kaveckis daug prisidėjo, kad Lietuvoje atsirastų ir būtų plėtojama intensyvi sodininkystė (žemaūgiai sodai). Per Lenkiją atvėrė kelią LAMMC SDI mokslininkams į Europą. Dalyvauja Lietuvos doktorantūros studijų ir habilitacijos komiteto veikloje, atlieka lietuviškų sodo ir daržo augalų veislių tyrimus ir jas propaguoja Lenkijoje, vykdo bendrus tyrimus su Lietuvos mokslininkais.

2001

Išrinkimo
į LMA metai

HAINCAS JEROCHAS (HEINZ JEROCH)

Gimė 1933 10 30 Brandenburge (Barzig, Vokietija).

1954–1960 m. studijavo žemės ūkio mokslus Jėnos Frydricho Šilerio universitete (Friedrich Schiller Universität Jena). 1964 m. šiame universitete apgynė daktaro disertaciją. 1970 m. suteiktas docento vardas. 1971 m. – apgynė habilitacinį darbą. 1960 m. dirbo universiteto Gyvūnų mitybos institute. Nuo 1989 m. – Halės–Vitenbergo Maryno Liuterio universiteto profesorius, Pašarininkystės ir gyvūnų mitybos katedros vadovas, 1993–1994 m. buvo šio universiteto Žemės ūkio fakulteto dekanu, 1991–1999 m. vadovavo universiteto Gyvūnų mitybos institutui.

Nuo 1990 m. H. Jerochas pradėjo mokslinį bendradarbiavimą su LVA ir KTU rapsų perdirbimo produktų pašarinės vertės, jos kokybės gerinimo klausimais. 1992 m. jam suteiktas LVA garbės daktaro vardas.

H. Jerochas aktyviai dalyvavo LVA organizuojant mokslines konferencijas pašarų kokybės klausimais, buvo magistro, daktaro ir habilitacijos darbų gynimo komitetų narys. 2004–2005 m. – Pietų Bohemijos universiteto (Čekija) kviestinis profesorius.

2000–2004 m. pagal Vokietijos akademinį mainų tarnybos programą, kaip kviestinis profesorius, dirbo LVA ir LŽŪU – skaitė paskaitas bakalaurams ir magistrantams pašarininkystės, gyvūnų mitybos, pašarų kokybės vadybos klausimais, vedė praktinius užsiėmimus ir mokomąsias ekskursijas. H. Jerocho iniciatyva 2001 m. LŽŪU pradėtos organizuoti tarptautinės mokslinės-praktinės konferencijos aktualiais rapsų auginimo, perdirbimo ir naudojimo klausimais. 2007 m. išrinktas LMA užsienio nariu.

H. Jerochas nenutraukė intensyvaus ir naudingo bendradarbiavimo su Lietuvos studijų institucijomis ir pasibaigus jo, kaip kviestinio profesoriaus, kadencijai. Jis vadovauja moksliniams darbams, organizuoja darbą darbą pagal naujus projektus, rengia vadovėlius. Parašė daugiau nei 20 mokslo ir mokomųjų knygų, paskelbė per 250 mokslo straipsnių.

2007

Išrinkimo
į LMA metai

Gimė 1949 12 01 Ventspilyje (Latvija).

1973 m. baigė Latvijos žemės ūkio universitetą (*Cum Laude*). Tame pačiame universitete 1977 m. įgijo daktaro, 1990 m. – habilituoto daktaro laipsnį.

B. Rivžos mokslinės veiklos sritis – socialiniai mokslai, kryptis – regioninė ekonomika ir regioninė plėtra, žmogiškųjų veiksmų vaidmuo žemės ūkio ekonomikoje, aukštojo mokslo politika.

Nuo 1992 m. – Latvijos žemės ūkio universiteto profesorė; 1996–2006 m. buvo Aukštojo mokslo tarybos pirmininke; 2000–2002 m. – LU EF Ekonomikos katedros vedėja; 2002–2006 m. – LU Ekonomikos fakulteto dekane; 2006–2010 m. – Latvijos Parlamento nare; Latvijos Parlamento Biudžeto ir finansų komisijos pirmininko pavaduotoja; 2006–2007 m. – Latvijos švietimo ir mokslo ministre, 2005–2006 m. – Strateginės analizės komisijos nare valstybės prezidento kanceliarijoje; nuo 2004 m. – Europos žemės ūkio ir miškų mokslų asociacijos valdybos narė, 2008–2010 m. – prezidentė; 2004–2006 m. – Europos Komisijos narė pagal prioritetus „Maisto kokybė ir sauga“; 2004–2009 m. – UNESCO aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų ir žinių forumo Europos ir Šiaurės Amerikos regioninio mokslinio komiteto narė; ES ekspertė-vertintoja (ekonomika, socialiniai ir humanitariniai mokslai), PHARE programos projektų vykdytoja.

B. Rivža 1991 m. išrinkta Rusijos žemės ūkio mokslų akademijos nare korespondente, 1992 m. – Latvijos žemės ūkio ir miškų mokslų akademijos tikrąja nare, 1995 m. – Latvijos mokslų akademijos tikrąja nare, 2006 m. – Georgofili (žemės ūkio) akademijos (*Accademia dei Georgofili*, Italija) ir Švedijos karališkosios žemės ūkio ir miškininkystės akademijos užsienio nare. 2007 m. išrinkta LMA užsienio nare.

B. Rivža 2000 m. apdovanota Latvijos Respublikos Trijų žvaigždžių ordinu, 2010 m. suteikta Latvijos akademijos Karlio Ulmanio premija už mokslinių tyrimų pasiekimus, 2017 m. apdovanota Latvijos mokslų akademijos didžiuoju medaliu ir premija.

B. Rivža yra VDU ŽŪA kvietinė dėstytoja, skaito paskaitas Bioekonomikos plėtros fakulteto studentams.

2007

VIKTORAS TRAJKOVSKIS (VIKTOR TRAJKOVSKI)

Gimė 1941 11 17 Sofijoje (Bulgarija), mirė 2018 04 20 Švedijoje.

1964 m. baigė Žemės ūkio universitetą Skopjė (Šiaurės Makedonija). Nuo 1964 m. gyveno Švedijoje. 1968 m. baigė Lundo universiteto genetikos srities bakalauro studijas. 1970 m. įgijo sodininkystės specialybę Švedijos žemės ūkio mokslų universitete (Upsala). 1971 m. gavo agronomo diplomą (Alnarpas). 1975 m. Upsaloje apgynė daktaro disertaciją. 1978 m. – suteiktas valstybės sodininkystės specialisto vardas ir tapo pagrindiniu Karaliaus ir vyriausybės patarėju sodininkystės plėtotės klausimais.

V. Trajkovskis profesinę veiklą pradėjo Švedijos žemės ūkio universitete Alnarpe asistentu. 1973 m. paskirtas juodųjų serbentų selekcininku Švedijos žemės ūkio universiteto Sodo augalų selekcijos skyriuje Balsgarde. Nuo 1978 m. pradėjo vadovauti šiam institutui. Čia įkūrė elitinių sodo augalų stotį ir jai vadovavo.

V. Trajkovskis dirbo pagal sodo augalų (serbentų, vyšnių, slyvų, trešnių) selekcijos kryptį; atliko sodo augalų veislių, argrotechnikos netradicinių sodo augalų maistinių ir farmakologinių savybių tyrimus. 1989–1993 m. vadovavo sodininkystės ir augalų apsaugos mokslo tyrimų programoms Švedijos žemės ūkio universitete. 1983–2003 m. buvo Švedijos vaisinių augalų selekcininkų asociacijos sekretoriumi. Nuo 1985 m. dirbo, o nuo 1999 m. vadovavo Šiaurės šalių genų banko uoginių ir vaisinių augalų grupei. 1996 m. išrinktas Švedijos karališkosios žemės ir miškų ūkio akademijos tikruoju nariu. 2004 m. įkūrė ir vadovavo Švedijos pomologijos centrui.

V. Trajkovskis paskelbė per 150 mokslo straipsnių, yra 15-os Europoje paplitusių sodo augalų veislių autorius. Redagavo daugelį sodininkystės leidinių. Buvo ilgametis Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės instituto bei Lietuvos žemės ūkio universiteto mokslo darbų „Sodininkystė ir daržininkystė“ redakcinės kolegijos narys.

V Trajkovskis tiesiogiai susijęs su intensyviosios sodininkystės atsiradimu ir plėtra Lietuvoje bei Lietuvos sodo augalų selekcijos kokybiniu šuoliu. Jis atvėrė Lietuvos mokslininkams kelius į Švedijos sodininkystės mokslinius centrus ir sudarė sąlygas įgyti aukščiausią kvalifikaciją Švedijoje.

2007

Išrinkimo
į LMA metai

VINFRYDAS DROCHNERIS (WINFRIED DROCHNER)

Gimė 1943 02 22 Karaliaučiuje (Königsberg, dabartiniame Kaliningrade, Rusijos Federacija).

1967 m. baigė Getingeno (Göttingen) universitetą. 1970 m. tapo agrarinių mokslų, 1974 m. – veterinarijos mokslų daktaru. 1984 m. apgynė habilituoto daktaro disertaciją, nuo 1991 m. – profesorius.

1979–1980 m. dirbo Vokietijos žemės ūkio ministerijoje, nuo 1981 m. dirba Hanoverio gyvulininkystės institute. 1991–2001 m. vadovavo Hohenheimo univer-

siteto Gyvulių šėrimo institutui. 1994–1995 m. buvo Žemės ūkio fakulteto dekanu, 1996–1997 m. – universiteto viceprezidentu. 1992 m. Hohenheimo universiteto ir Lietuvos žemės ūkio universiteto partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo ir 1998 m. sutarties iniciatorius bei pagrindinis vykdytojas.

V. Drochnerio mokslinių tyrimų kryptis – veterinarija ir zootechnika. Jis yra gyvulių šėrimo vadovėlio, 350 mokslo straipsnių autorius ir bendraautoris; 50 mokslų daktaro disertacijų vadovas, kurių autoriai iš Vokietijos, Rumunijos, Turkijos, Egipto, Paragvajaus, Čilės, Albanijos, Tailando, Nigerijos ir Kinijos. 1999 m. už didelius tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo pagal TEMPUS-PHARE ir SOCRATES-ERASMUS programas nuopelnus Rumunijos Napokos (Cluj–Napoca) universitetas suteikė garbės daktaro vardą. 1997 m. Lietuvos žemės ūkio universitetas V. Drochneriui suteikė garbės daktaro vardą. 2008 m. išrinktas LMA užsienio nariu.

V. Drochneris palaiko glaudžius ryšius su Lietuva. Šalies aukštosiose mokyklose skaito paskaitas aktualiais gyvulių šėrimo ir sveikatinimo klausimais, atidžiai seka jose vykstančius studijų reformos žingsnius, yra „Žemės ūkio mokslų“ žurnalo redakcinės kolegijos narys. Parašė straipsnį knygai „Profesorius Jurgis Krikščiūnas: žemės ūkio mokslo ir praktikos darna“ (2013) apie šios iškilios asmenybės studijas ir apgintą gamtos mokslų daktaro disertaciją Halės–Vitenbergo Martyno Liuterio universitete.

2008

MAIKLAS OGASTINAS FULENAS (MICHAEL AUGUSTINE FULLEN)

Gimė 1956 06 22 Niukasle prie Laimo (Newcastle-under-Lyme, Jungtinė Karalystė).

1981 m. baigęs Halo (Hull) universitetą (Anglija), dėstė Vulverhamptono (Wolverhampton) universitete (Anglija), nuo 2005 m. – profesorius.

M. Fuleno mokslinio darbo kryptys – dirvožemio erozija ir apsauga, dirvožemio derlingumas, geomorfologija, istorinių vietovių ir kraštovaizdžio analizė, valdymas ir apsauga. Tiria regionines dirvožemio savybes, nagrinėja dirvožemio apsaugos nuo vandeninės dirvožemio erozijos ne tik Jungtinėje Karalystėje, bet ir Kinijoje, Ispanijoje, Baltijos šalyse klausimus. Daugiau kaip 12 metų tyrinėjo Kinijos dirvožemius: ieškojo būdų spręsti žemės virtimo dykuma problemas Ningsios (Ningxia) provincijoje, sprendė dirvožemio apsaugos nuo vandeninės erozijos klausimus Junano (Yunnan) provincijoje. 2002 m. už šiuos darbus Junano žemės ūkio universitetas M. Fulenui suteikė garbės daktaro vardą. Kelerius metus analizavo apsaugos nuo vandeninės dirvožemio erozijos problemas pietryčių Ispanijoje. Paskelbė per 200 mokslo darbų; daugiau nei 20-ies daktaro disertacijų vadovas.

M. Fulenas daug patirties įgijo daugelį metų dirbdamas tarptautiniuose projektuose. Jis teikia siūlymus Europos Komisijai, gerai žino ES programų BP5, BP6, BP7 projektų rengimo, formulavimo ir identifikavimo reikalavimus. M. Fulenas yra daugelio Europos ir pasaulio dirvožemio mokslo organizacijų atsakingųjų institucijų narys, Europos dirvožemio apsaugos draugijos (*European society for soil conservation*, ESSC) viceprezidentas, tarybos narys.

M. Fulenas glaudžiai bendradarbiauja su Lietuvos dirvožemininkais. 2001 m. jo vizitas Lietuvoje paskatino išvelgti dirvožemio organinės anglies balanso tyrimų reikšmę. Tai vėliau padėjo spręsti dirvožemio fizikinių bei cheminių analizių metodologines problemas, tyrimų medžiagą pritaikyti esantiems tarptautiniams standartams. Leverhulmo fondo (*The Leverhulme Trust*, Jungtinė Karalystė) parama sudarė sąlygas įvykdyti bandomąjį mokslo projektą „Anglies kaupimas Lietuvos dirvožemiuose“, kurio rezultatai buvo paskelbti tarptautiniuose žurnaluose. 2008 m. išrinktas LMA užsienio nariu, yra kelių tarptautinių mokslo žurnalų ir LMA žurnalo „Žemės ūkio mokslai“ redakcinės kolegijos narys.

Išrinkimo
į LMA metai

STENAS NILSONAS (STEN NILSSON)

Gimė 1944 07 15 Lunde (Švedija).

1971 m. Stokholmo universiteto karališkojoje miškų kolegijoje įgijo miškininkystės magistro kvalifikaciją. Ten pat 1975 m. apgynė miškininkystės mokslų daktaro disertaciją.

1975–1982 m. S. Nilsono vadovaujama darbo grupė tyrinėjo miško išteklių paskirstymo laike ir erdvėje problemas. 1986 m. buvo Tarptautinio taikomosios sisteminės analizės instituto (*International Institute for*

Applied Systems Analysis, IIASA, Austrija, Laksenburgas) vadovaujantysis tyrėjas, atsakingas už Vakarų ir Rytų Europos miško išteklių plėtrą. Nuo 1990 m. S. Nilsono mokslinė veikla susieta su IIASA, kuriame vadovavo miškininkystės ir biosferos dinamikos studijų, popieriaus atliekų antrinio naudojimo tyrimų, klimato kaitos poveikio Europos miškams prognozavimo projektams. 1998–2002 m. buvo IIASA direktoriaus patarėju, 2002–2008 m. – vicedirektoriumi, 2008 m. – direktoriumi.

S. Nilsonas yra paskelbęs per 380 mokslo darbų, bendradarbiavo su Lietuvos miškų instituto mokslininkais, yra gerai susipažinęs su mūsų šalies miškų problemomis, teikė konsultacijas ir patarimus miškų džiūvimo klausimais. Kartu su Lietuvos mokslininkais rengė pagrindinius mokslo veikalus miškų žuvimo ir atstatymo klausimais, skelbė straipsnius Lietuvoje leidžiamame tarptautiniame žurnale „Baltic Forestry“. 2008 m. išrinktas LMA užsienio nariu.

S. Nilsonas 1990 m. už didelius tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo nuopelnus išrinktas Švedijos karališkosios žemės ūkio ir miškų akademijos, Slovakijos „Academia Istropolitana Nova“, 1994 m. – Rusijos tarptautinės informatikos akademijos tikruoju nariu. Jis yra vienas mokslininkų, kurie gavo 2007 m. Nobelio taikos premiją, skirtą JT Tarptautinei Tarybai.

2008

VOLDEMARAS STRYKIS (VOLDEMĀRS STRĪĶIS)

Gimė 1936 02 24 Mažeikių r.

1952–1956 m. mokėsi agronomijos specialybės Klaipėdos ir Kazdangos (Latvija) žemės ūkio technikuose, įgytas jaunesniojo agronomo laipsnis. 1956–1961 m. studijavo Latvijos žemės ūkio akademijoje ir įgijo agronomijos diplomą. 1967 m. apgynė mokslų kandidato, 1992 m. – habilituoto daktaro disertacijas, 1991 m. suteiktas profesoriaus vardas.

Mokslinės veiklos kryptys – agrarinė politika, kaimo plėtros politika, socialinis kapitalas.

1961 m. pradėjo dirbti agronomu Talsu rajone (Latvija). 1963 m. buvo pakviestas dirbti į Latvijos žemės ūkio akademijos Ekonomikos fakultetą. 1968–1987 m. buvo Ekonomikos fakulteto dekanu, nuo 1986 m. – Ekonomikos katedros profesorius. 1987–1989 m. ir nuo 2005 m. – Ekonomikos katedros vedėjas. 1987–1990 m. buvo Latvijos žemės ūkio universiteto studijų prorektoriumi; 1990–1992 m. – Latvijos Aukščiausiosios Tarybos deputatas, signataras, Žemės ir miškų ūkio komisijos pirmininkas. 1992–2001 m. – Latvijos žemės ūkio universiteto rektorius. 1992 m. išrinktas Latvijos žemės ūkio ir miškininkystės akademijos nariu, 1993–2001 m. – Latvijos mokslo tarybos nariu, 1996 m. – Latvijos mokslų akademijos garbės daktaru, Švedijos karališkosios žemės ūkio akademijos užsienio nariu, 1997 m. – Rusijos žemės ūkio akademijos užsienio nariu.

V. Strykis 1995–2000 m. buvo JAV ir Latvijos projekto „Kaimo plėtros problemos“ Latvijos atstovu koordinatoriumi, 1996–2003 m. dirbo pagal Norvegijos ir Latvijos mokslinę programą „Visuomenė, maistas ir žemės ūkis“, 1992–2001 m. dalyvavo Vokietijos ir Latvijos projekte „Agrarinė reforma, kaimo plėtra“.

1963 m., prasidėjus Latvijos ir Lietuvos mokslininkų bendradarbiavimui žemės ūkio ekonomikos ir kaimo raidos klausimais, V. Strykis aktyviai dalyvavo organizacinių komitetų veikloje rengiant konferencijas, skaitė pranešimus. Nuo 1990 m. plėtojantis šiam bendradarbiavimui, gausėjo tarptautinių konferencijų. Profesorius 1994 m. daug prisidėjo prie Baltijos šalių agrarinių akademijų tarybos (BOVA) kūrimo. 1994–2001 m. buvo BOVA rektorių tarybos nariu, įsitraukta į Šiaurės šalių (NOVA) asociacijos veiklą. 2007 m. Jelgavoje buvo surengtas Baltijos ir Šiaurės šalių ekonomikos mokslininkų seminaras.

V. Strykis 2003 m. išrinktas Lietuvos žemės ūkio universiteto garbės daktaru, 2008 m. – LMA užsienio nariu.

2008

Išrinkimo
į LMA metai

RIMVYDAS VASAITIS (VASILIAUSKAS)

Gimė 1963 07 25 Kaune.

Nuo 2001 m. gyvena Švedijoje, nuo 2006 m. yra Švedijos pilietis.

1985 m. baigė LŽŪA ir įgijo miškų ūkio inžinieriaus specialybę. 1986–1989 m. studijavo Peterburgo miško technologijos universiteto aspirantūroje, 1989 m. apgynė mokslų kandidato disertaciją. R. Vasaitis tęsė tyrimus ir studijas Švedijos žemės ūkio mokslų universitete ir 1998 m. apgynė daktaro disertaciją. Po metų, 1999 m.,

R. Vasaitis VU apgynė habilitacinį darbą.

R. Vasaitis vykdė mokslinius tyrimus Lietuvos miškų institute ir skaitė paskaitas Lietuvos žemės ūkio universitete. 1999–2001 m. – podoktorantūros studijas Švedijos žemės ūkio mokslų universitete. Nuo 2001 m. yra Švedijos žemės ūkio mokslų universiteto mokslo darbuotojas, nuo 2006 m. – šio universiteto docentas.

R. Vasaičio mokslinių tyrimų sritys – mikologija, miško apsauga. Ypač vertingi vadovaujamos grupės atliekami uosio džiuvimo masinės epidemijos patogenų plitimo ir uosio rezistentiškumo infekcijai tyrimai.

Su bendraautoriais paskelbė per 100 mokslo straipsnių žurnaluose, esančiuose „Clarivate Analytics“ duomenų bazėje ir turinčiuose citavimo indeksą. Vadovavo ar konsultavo 10 sėkmingai disertacijas apgynusių doktorantų Švedijos žemės ūkio mokslų universitete. Yra trijų disertacijų gynimo tarybos narys Švedijos, Čekijos ir Austrijos universitetuose. Perskaitė daugiau nei 30 pranešimų mokslinėse konferencijose. Pateikė 22 mokslinių tyrimų paraiškas Lietuvos, Jungtinės Karalystės, Pietų Afrikos, Japonijos ir ES mokslinių tyrimų finansavimo agentūroms.

R. Vasaitis yra Latvijos žemės ūkio ir miškų mokslų akademijos užsienio narys. 2017 m. išrinktas LMA užsienio nariu.

R. Vasaitis bendradarbiauja su Lietuvos mokslo ir studijų mokslininkais. Lietuvoje organizavo keturias tarptautines mokslo konferencijas ir keturis COST programų susitikimus. Jo organizuotų penkių tarptautinių projektų partneriais buvo Lietuvos mokslininkai. Vadovavo keturiems doktorantams iš Lietuvos, kurie sėkmingai apgynė disertacijas Švedijoje.

2017

JANAS JANKOVSKIS (JAN JANKOWSKI)

Gimė 1952 04 11 Śniadowe, Lomžos apskr. (Śniadowo, Powiat łomżyński, Lenkija).

1976 m. baigė Olštyno žemės ūkio ir technologijų universiteto Zootechnikos fakultetą ir įgijo zootechniko specialybę. 1971–1976 m. studijavo magistrantūroje, 1979 m. apgynė žemės ūkio mokslų daktaro zootechnikos krypties disertaciją. Tęsė mokslinius tyrimus Varmijos Mozūrų universitete, 1990 m. suteiktas habilituoto daktaro laipsnis, 1997 m. – profesoriaus vardas.

J. Jankovskis vykdo paukštininkystės srities mokslinius tyrimus ir skaitė paskaitas bakalauro, magistrantūros, doktorantūros studijų studentams. 1980–1983 m. – po-doktorantūros studijos Halės–Vitenbergo Martyno Liuterio universiteto Žemės ūkio fakulteto Mitybos institute (Vokietija). Nuo 1979 m. yra Olštyno Varmijos Mozūrų universiteto Bioinžinerijos fakulteto profesorius, katedros vedėjas, nuo 2005 m. – Gyvūnų bioinžinerijos fakulteto Paukštininkystės katedros vedėjas.

J. Jankovskio mokslinių tyrimų sritys – aplinką tausojančios technologijos paukštininkystėje. Jo vadovaujama grupė atlieka mitybos naujovių paukštininkystėje, atsižvelgiant į paukščių gerovę ir sveikatą, mėsos kokybę ir saugą tyrimus.

J. Jankovskis 2019 m. išrinktas Lenkijos mokslų akademijos nariu korespondentu, Lenkijos mokslinės kompetencijos tarybos Žemės ūkio mokslų grupės vadovu ir prezidentu, Lenkijos nacionalinės akademinė laipsnių ir titulų komisijos nariu, yra Lenkijos mokslų akademijos Jano Kielanovskio gyvūnų fiziologijos ir mitybos instituto tarybos pirmininko pavaduotojas, Lenkijos nacionalinio gyvulininkystės instituto mokslo tarybos narys.

Su bendraautoriais paskelbė 190 mokslo straipsnius žurnaluose, esančiuose „Clarivate Analytics“ duomenų bazėje, iš kurių daugiau kaip pusės yra pirmas ar pagrindinis autorius. Šie straipsniai skelbti 30-yje skirtingų tarptautinių mokslinių žurnalų. Yra 17 vadovėlių ir knygų studijų autorius ar bendraautoris. Perskaitė daugiau nei 100 pranešimų mokslinėse konferencijose, iš jų 30 kviestinių.

J. Jankovskis vadovavo dviem ir konsultavo keturis LSMU doktorantus, bendradarbiauja su LSMU VA mokslininkais, rengia bendrus mokslo projektus, organizuoja tarptautines mokslo konferencijas, rengia straipsnius ir leidžia mokomasias knygas, vadovavo trijų Lietuvos mokslininkų ir dviejų doktoratų stažuotėms. 2021 m. išrinktas LMA užsienio nariu.

2021

Išrinkimo
į LMA metai

**Lietuvos mokslų akademijos
Jaunosios akademijos nariai**

DIANA MARČIULYNIENĖ

Gimė 1986 09 16 Kaune.

Žemės ūkio mokslų daktarė, miškininkė, mokslininkė, fitopatologė, LAMMC vyresnioji mokslo darbuotoja, LMAJA vicepirmininkė.

Mokėsi Kauno Jurgio Dobkevičiaus vidurinėje mokykloje. 2005 m. pradėjo studijas LŽŪU, kur baigė Miškininkystės bakalauro (2009) ir Miško ekologijos ir aplinkotyros magistro studijas (2011). Studijas tęsė LAMMC Miškų institute, kur 2015 m. buvo suteiktas žemės ūkio mokslų srities, miškotyros mokslo krypties daktaro laipsnis.

Pagrindinės mokslinių tyrimų sritys – ekologinis medžių patogenų vaidmuo nuo molekulinio iki ekosistemos lygio. Moksliniai tyrimai koncentruoti į vietinius, nevietinius ir naujai pasireiškiančius miško patogenus, kurie kelia grėsmę miškų ekonominiam ir ekologiniam tvarumui, taip pat daro esminį poveikį socialiniams ir ekonominiams procesams bei įtaką laukinės gyvūnijos ir žmonių gyvenamosios aplinkos kokybei.

D. Mačiulynienei 2017 m. skirta LMA Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų premija, 2018 m. – LMA Jaunųjų mokslininkų stipendija, 2019 m. Estijos mokslų akademija apdovanojo specialiuoju diplomu už mokslinį darbą, dalyvavusį L'oréal Baltic „Moterims mokslė“ / „L'oréal Baltic Fellowship Programme For Women In Science“ stipendijų programoje, 2019 m. – Pasaulio mokslininkų federacijos Lietuvos nacionalinės stipendijos laureatė. 2018 m. išrinkta LMAJA nare.

2018

Išrinkimo
į LMAJA metai

JURGA MILIAUSKIENĖ

Gimė 1980 01 13 Švėkšnoje, Šilutės r.

Augalų fiziologė, mokslų daktarė, LAMMC vyriausioji

mokslo darbuotoja.

1998 m. baigė Švėkšnos „Saulės“ vidurinę mokyklą. 2004 m. – LŽŪU, vėliau studijavo jungtinėje LSDI ir LŽŪU agronomijos mokslo doktorantūroje ir 2009 m. apgynė mokslų daktaro laipsnį. Žinias gilino podoktorantūros studijose. Nuo 2005 m. iki šiol dirba LAMMC.

Moksliniai tyrimai apima dvi augalų fiziologijos sritis – ekofiziologiją ir fotofiziologiją. Ekofiziologiniais tyrimais nustatomas aplinkos veiksnių poveikis augalams, jų prisitaikymas ir konkurencijos atsakas. Fotofiziologiniais – įvairių šviesos parametrų LED šaltinių poveikis augalų augimui, vystymuisi ir metabolizmui. Rezultatai skelbti referuojamuose „Clarivate Analytics“ ir kituose leidiniuose, pristatyti konferencijose Indijoje, Austrijoje, Nyderlanduose, Slovakijoje, Prancūzijoje ir kitur. Stažavosi Danijos, Lenkijos, JAV mokslo centruose. Dalyvauja įvairiuose projektuose (APLIKOM, KLIMAGRO, BIOFERTILED, BIOCLEED ir kt.), vadovauja NANOGREENS projektui, yra doktorantų mokslinių darbų vadovė.

J. Miliauskienei skirta LMA Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų premija. Yra Lietuvos augalų fiziologų, Tarptautinės sodininkystės ir daržininkystės mokslo draugijų narė. 2018 m. išrinkta LMAJA nare.

2018

RITA ARMONIENĖ

Gimė 1985 04 18 Kaune.

Agronomijos mokslų daktarė, LAMMC Žemdirbystės instituto Genetikos ir fiziologijos laboratorijos vedėja, vyresnioji mokslo darbuotoja.

2004 m. baigė Kauno „Varpo“ gimnaziją, 2008 m. VDU įgijo biologijos bakalauro, 2010 m. – molekulinės biologijos ir biotechnologijos magistro laipsnius.

2014 m. apgynė mokslų daktaro disertaciją 2010–2021 m. paskelbė 15 mokslo straipsnių „Clarivate Analytics“ duomenų bazėje esančiuose žurnaluose. 2016–2017 m. Švedijos institutui (SI) skyrus postdoktorantūros stipendiją, vykdė tyrimus Švedijos žemės ūkio universiteto Augalų selekcijos skyriuje. Mokslines stažuotes atliko CIMMYT centre Meksikoje ir Helsinkio universitete Suomijoje. Yra tarptautinio kviečių tinklo „BalticWheat Network“, Europos augalų selekcijos mokslų asociacijos (EUCARPIA) ir Europos augalų fenotipavimo tinklo (EPPN) narė.

Pagrindinės mokslinių tyrimų kryptys – javų atsparumo abiotiniams ir biotiniams veiksniams genų paieška ir analizė, taikant mutagenezę, transkriptomiką bei viso genomo asociacijų analizes (GWAS). Aukštos skiriamosios gebos augalų fenotipavimo technologijų taikymas javams ir DNR žymeklių kūrimas bei taikymas javų selekcijos programose. 2014 m. R. Armonienė yra įvertinta LMA Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų premija, 2018 m. skirta LMA Jaunųjų mokslininkų stipendija. 2019 m. išrinkta LMAJA nare.

2019

Išrinkimo
į LMAJA metai

ALEKSANDR NOVOSLAVSKIJ

Gimė 1983 11 16 Šalčininkuose.

Veterinarijos gydytojas, mokslų daktaras, LSMU
VA Veterinarijos fakulteto Maisto saugos ir kokybės

katedros docentas.

1990–2002 m. mokėsi Šalčininkų J. Sniadeckio gimnazijoje, 2002–2008 m. studijavo LVA ir įgijo veterinarijos gydytojo kvalifikaciją, 2008–2012 m. studijavo LSMU VA doktorantūroje ir įgijo daktaro laipsnį.

Pagrindinės mokslinių tyrimų kryptys – veterinarijai, gyvulininkystei ir visuomenės sveikatai aktualių bakterijų (patogenų, zoonozių) prevencija bei kontrolė tarp maisto reikmėms auginamų gyvūnų. Vykdam mokslinę veiklą pagal tarptautinius ir nacionalinius projektus yra orientuojamasi į svarbiausias užduotis: a) patogenų, zoonozių aptikimas, prevencija ir kontrolė b) bakterijų atsparumas antimikrobinėms medžiagoms, c) pirminės maisto gamybos grandinės (gyvūnų auginimas) įtaka žemės ūkio produktų saugai. Mokslinė produkcija apima 54 pozicijas iš kurių 15 mokslo straipsnių „Clarivate Analytics“ duomenų bazėje esančiuose žurnaluose. Tyrimų rezultatai pristatyti tarptautiniuose mokslo renginiuose.

A. Novoslavskij yra LSMU senato narys, disertacijų gynimo tarybos narys, mokytojos knygos bendraautoris, Lietuvos mikrobiologų draugijos (LMD) ir Lietuvos veterinarijos gydytojų asociacijos (LVGA) narys. 2019 m. išrinktas LMAJA nariu.

2019

Išrinkimo
į LMAJA metai

VITA LĒLĒ

Gimė 1988 o8 21 Druskininkuose.

Žemės ūkio mokslų srities zootechnikos krypties mokslų daktarė, LSMU Maisto saugos ir kokybės katedros lektorė, Gyvūnų auginimo technologijų instituto vyresnioji mokslo darbuotoja.

2007 m. baigė Druskininkų „Ryto“ gimnaziją. 2007–2013 m. studijavo LSMU VA ir baigė Veterinarinės maisto saugos bakalauro ir magistro studijų programas. Nuo 2013 m. pradėjo dirbti LSMU Maisto saugos ir kokybės katedroje bei Gyvūnų auginimo technologijų institute. 2017 m. apgynė mokslų daktaro disertaciją.

Pagrindinės mokslinių tyrimų kryptys – agroinovacijos tvarios gamybos maisto / pašarų sektoriuje; naujų funkcionalesnių produktų / nutraceutikų kūrimas, šalutinių žaliavų perdirbimo inovatyvių technologijų kūrimas ir (bio) sensorių technologijų taikymas maisto / pašarų pramonėje. Stažavosi Latvijos, Austrijos, Vokietijos mokslo ir studijų institucijose, aktyviai dalyvauja tarptautiniuose ir nacionaliniuose moksliniuose projektuose.

V. Lėlei 2018 m. skirta LMA Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų premija, tapo LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijos laureate. 2020 m. išrinkta LMAJA nare.

2020

Išrinkimo
į LMAJA metai

VIKTORIJA VAŠTAKAITĖ-KAIRIENĖ

Gimė 1988 04 01 Kaune.

Augalų fiziologė, mokslų daktarė, LAMMC Augalų fiziologijos laboratorijos vyresnioji mokslo darbuotoja.

2007 m. baigė Kauno jėzuitų gimnaziją. 2011 m. VDU įgijo biologijos bakalauro kvalifikacinį ir 2013 m. taikomosios biochemijos magistro laipsnius. 2013–2017 m. – agronomijos doktorantūros studijos LAMMC. 2018 m. apgynė mokslo daktaro disertaciją.

Tiria augalų augimo, vystymosi ir metabolitinius procesus, dalyvauja ilgalaikėje institucinėje mokslo programoje, MTEP projektuose. Stažavosi Krokuvos žemės ūkio universitete (2016, 2021), Mičigano valstijos universitete, JAV (2019–2020), Bulgarijos mokslų akademijos Augalų fiziologijos ir genetikos institute (2021) ir yra Gamtos tyrimų centro podoktorantūros stažuotoja (2020–2022). Kartu su bendraautoriais paskelbė 37 mokslo straipsnius (iš jų 16 su citavimo indeksu), tarptautinių leidyklų knygų skyrius ir studiją, kurią išleido LMA.

V. Vaštakaitei-Kairienei 2013 m. skirta LMA Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų premija, 2018 m. – LMA pagyrimo raštas už mokslinius darbus, 2020 m. išrinkta LMAJA nare, 2021 m. tapo LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijos laureate.

2020

Išrinkimo
į LMAJA metai

**Lietuvos mokslų akademijos
Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus
mokslinės sekretorės**

DANUTĖ LUKIANIENĖ

Gimė 1941 o8 12 Valių km., Šakių r.

1958 m. baigė Šakių vidurinę mokyklą. 1958–1963 m. studijavo VU ir įgijo geografo-hidrologo kvalifikaciją. 1962–1965 m. dirbo Lietuvos hidrotechnikos ir melioracijos mokslinio tyrimo institute jaunesniąja moksline bendradarbe, 1966–1968 m. šiame institute studijavo aspirantūroje, 1969–1991 m. dirbo vyr. moksline bendradarbe.

1971 m. apgynė mokslų kandidato disertaciją. 1976 m. suteiktas vyriausiojo mokslinio bendradarbio mokslinis vardas. 1979 m. kėlė kvalifikaciją UNESCO tarptautiniuose aukštuosiuose hidrologų kursuose Maskvos M. Lomonosovo universitete upių nuotėkio charakteristikų skaičiavimo metodikos klausimais. 1991–1992 m. buvo Valstybiniame distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro (GIS-centras) vyr. moksline bendradarbe 1992–1998 m. – LŽI Vokės filialo vyr. moksline bendradarbe.

LMA įkūrus Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrių, 1995–2011 m. dirbo skyriaus moksline sekretore, 2001–2003 m. – ir VGTU docente. Parengė 14 mokslinio darbo ataskaitų, buvo mokslinio darbo vadove ar atsakingoji vykdytoja; su bendraautoriais išleido Nemuno žemupio polderinių sistemų eksploatacijos ir remonto metodikos rekomendacijas, LR vandens apsaugos zonų sudarymo ir priežiūros nuostatus, Hidrometrijos mokomosios praktikos metodikos nurodymus. Paskelbė 35 mokslo straipsnius recenzuojamuose leidiniuose, 60 – kituose leidiniuose, 33 – tarptautinių ir šalies mokslinių konferencijų leidiniuose, sudarė penkis mokslinių konferencijų leidinius, parašė per 30 mokslo populiarinimo straipsnių. Mokslinius pranešimus skaitė konferencijose Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Prancūzijoje, Uzbekijoje, Kazachijoje, Turkmėnijoje, Rusijoje, Baltarusijoje, tarp jų IV ir V sąjunginiuose hidrologų suvažiavimuose Sankt Peterburge, UNESCO tarptautiniuose aukštuosiuose hidrologų kursuose Maskvoje.

Dirbdama skyriaus moksline sekretore, daug prisidėjo prie skyriaus veiklos organizavimo rengiant mokslines konferencijas, seminarus, diskusijas, mokslines ekspertizes, metines ataskaitas, plėtojant šalies žemės ūkio ir kitų mokslo sričių mokslininkų bendradarbiavimą, svarstant Lietuvos mokslo, LMA premijų skyrimą, recenzuojant mokslo straipsnius ir kita.

Buvo „Žemės ūkio enciklopedijos“ konsultantė, LMA leidžiamo mokslo žurnalo „Žemės ūkio mokslai“ redakcinės kolegijos narė, rašė straipsnius į Visuotinę lietuvių enciklopediją, „LMA žinias“ ir kitus leidinius.

1995-2011

Darbo
LMA metai

REDA DAUKŠIENĖ

Gimė 1987 12 10 Sujainių km., Raseinių r.

2006 m. baigė Raseinių „Žemaičio“ gimnaziją. 2006–2010 m. studijavo LŽŪU ir įgijo vadybos ir verslo bakalauro laipsnį. 2009 m. atliko profesinės veiklos praktiką ŽŪM Tautinio paveldo produktų skyriuje. 2010 m. tapo LŽŪU integruoto mokslo, studijų ir verslo centro – Slėnio „Nemunas“ organizuoto socialinių ir verslo projektų turnyro laureate.

2010–2012 m. studijavo Mykolo Romerio universitete ir įgijo ekonomikos magistro laipsnį. Nuo 2013 m. – VDU

ŽŪA Bioekonomikos tyrimų instituto ekonomikos krypties doktorantė. Mokslinių tyrimų kryptis – kaimo kultūros paveldo produktų gamybos poveikio regionų ekonomikai vertinimas.

Pirmieji mokslo rezultatai paskelbti mokslo straipsniuose ir pristatyti tarptautinėse bei nacionalinėse mokslinėse konferencijose. 2014 m. VU Kauno humanitarinio fakulteto organizuotoje prof. Vlodo Gronsko mokslinėje magistrantų ir doktorantų konferencijoje „Ūkio plėtra: teorija ir praktika“ apdovanota už geriausią konferencijos pranešimą „Tautinio paveldo produktų bendrosios ekonominės vertės vartotojui nustatymas: teorinė analizė“, 2015 m. gauta LMT doktoranto stipendija už akademinį pasiekimą.

Nuo 2011 m. dirba ŽŪMMS mokslinė sekretore. Pagrindinė veikla: telkti skyriaus narius ir kuruojamų mokslo įstaigų atstovus į bendraakademinį ar skyriaus renginius; dalyvauti LMA prezidiumo, skyriaus posėdžiuose ir pasitarimuose, protokoluoti posėdžius; rengti skyriaus susirinkimų ir posėdžių nutarimų bei kitų dokumentų projektus; organizuoti ŽŪMMS tikrųjų ir užsienio narių bei LMA Jaunosios akademijos narių rinkimus; nustatyti laiku, suderinus su skyriaus pirmininku, pateikti spausdinti ir skelbti LMA tinklalapyje skyriaus planus, ataskaitas, renginių grafikus bei kitą rašytinę informaciją apie skyriaus veiklą; organizuoti skyriaus kuruojamų mokslo sričių LMA premijoms ir stipendijoms pateiktų darbų ekspertizę; sutvarkyti ir nustatytais terminais perduoti LMA archyvui saugoti skyriaus dokumentus; atlikti kitus LMA vadovybės ir tiesioginio vadovo pavedimus.

Kartu su vyru Laimonu auginu du vaikus – Jokūbą (2014) ir Barborą (2017).

nuo
2011

Darbo
LMA metai

ELENA NARUŠYTĖ

Gimė 1947 o1 12 Pabarų km., Molėtų r.

1965 m. baigė Alantos žemės ūkio technikumą ir įgijo zootechnikos specialybę. 1966–1970 m. dirbo Molėtų r. Petro Cvirkos kolūkyje vyr. zootechnike. 1973 m. baigė VU Ekonomikos fakultetą ir įgijo pramonės planavimo specialybę. 1974–1977 m. dirbo Paruošų ministerijos Planavimo skyriaus specialiste, 1977–1982 m. – ŽŪM mokslo valdybos mokslinės techninės tarybos mokslinė sekretore, vėliau iki 2013 m. – LR Žemės ūkio ministerijoje taikomojo žemės ūkio mokslo planavimo ir finansavimo srityje, koordinavo taikomojo mokslo poreikio nustatymą, jo finansavimą bei rezultatų diegimą gamyboje. Įkūrus prie ŽŪM Žemės ūkio mokslo tarybą, buvo ilgametė šios tarybos mokslinė sekretore, bendradarbiavo su LR Švietimo ir mokslo ministerijos specialistais bei LMA ŽŪMMS akademikais sprendžiant aktualias žemės ūkio mokslo problemas. 2013–2016 m. ir 2017–2019 m. buvo LMA ŽŪMMS mokslinė sekretore – laikinai pavadavo Redą Daukšienę.

E. Narušytė ilgus metus Žemės ūkio ministerijoje kuravo mokslo ir gamybos ryšius, buvo puikiai susipažinusi su žemės ūkio mokslo ir studijų institucijų veikla ir pažino šios srities mokslininkus, todėl jos darbas ŽŪMMS koordinuojant skyriaus ekspertinę, mokslo sklaidos ir organizacinę veiklą buvo labai sėkmingas ir produktyvus.

Už nuopelnus plėtojant taikomąjį žemės ūkio mokslą ir diegiant jo rezultatus į gamybą apdovanota ŽŪM Garbės ženklų, LR Seimo, Vyriausybės, Švietimo ir mokslo, Žemės ūkio ministerijų padėkomis.

2013–2016; 2017–2019

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJAI 80 | ŽEMĖS ŪKIO MOKSLAMS
LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJE 75 | **LIETUVOS MOKSLŲ**
AKADEMIJOS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ MOKSLŲ SKYRIUI 25

Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus veiklos akimirkos

LMA narių visuotinis susirinkimas, kuriame buvo įsteigtas ŽŪMMS. 1995 10 24

Iš kairės: LMA nariai Algirdas Sliesaravičius ir Juozas Lazauskas
LMA narių visuotiniame susirinkime. 1996 02 28

Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius. 1995 10 24

Diskusijos, pasibaigus konferencijai „Gyvulininkystė: mokslo ir gamybos problemos bei ateities perspektyvos“. 1998 11 19

Konferencijos „Informatikos plėtra žemės ūkyje“ atidarymas.
Kalba LMA n. k. Albinas Kusta. 1998 12 14

Konferencija „Agrariniai mokslai: jų svarba šalies reikmėms ir problemoms
planuojant ateities darbus“. 1999 04 01

Išklausius akad. Vytauto Kontrimavičiaus pranešimą „Mamuto fauna ir jos žuvimas: istorinis požiūris į globalinius ekologinius pokyčius“, akademiką (dešinėje) 70-ojo jubiliejaus proga sveikina ŽŪMMS nariai. 2000 01 25

1999 m. LMA premijų laureatai (iš kairės): LMA n. k. Stasys Karazija, dr. Jonas Saladžius, akad. Leonardas Kairiūkštis. 2000 03 02

Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius. 2000 03 29

LMA n. k. Mindaugą Strukčinską (kairėje) 75-ojo gimtadienio proga sveikina skyriaus nariai. 2000 06 27

Konferencija „Gyvulių veislininkystės klausimai“. Kalba ŽŪMMS pirmininkė akad. Veronika Vasiliauskienė. 2000 09 26

Iš kairės: LMA n. k. Albinas Kusta su žmona Regina, LMA prezidentas Benediktas Juodka sveikina skyriaus pirmininkę akad. Veroniką Vasiliauskienę ŽŪMMS 5-mečio proga. 2000 10 24

Išklausius LMA n. e. Alfonso Švedo pranešimą „Ekologinės žemdirbystės problemos“, jį (pirmas dešinėje) 70-mečio proga sveikina ŽŪMMS nariai. 2000 11 14

Akad. Juozą Lazauską (kairėje) 70-mečio proga sveikina Žemės ūkio ministerijos atstovai. 2001 02 08

Konferencija „Lietuvoje veisiamų gyvulių genotipas: plėtojimas, praturtinimas ir saugojimas“.
Kalba LMA n. k. Česlovas Jukna. 2001 10 18

LMA užsienio narys Džonas Freimas (pirmoje eilėje viduryje) su LMA prezidentu Benediktu Juodka (pirmoje eilėje antras iš kairės) ir ŽŪMMS nariais. 2001 11 13

Konferencija „Mokslas ir žemės ūkio plėtros strateginių nuostatų įgyvendinimas integruojantis į Europos Sąjungą“. 2002 02 21

Mokslinė-gamybinė konferencija „Paukščių ligų ir paukščių gerbūvio problemos bei moksliniai aspektai“. Kalba LMA n. k. Česlovas Jukna. 2002 05 22

Seminaras „Biotechnologijos žemės ūkiui: rezultatai ir artimiausi siekiai“. LMA nariai (iš kairės): Veronika Vasiliauskienė, Algirdas Sliesaravičius, Vidmantas Stanys. 2002 11 27

Pasibaigus LMA užsienio nario Zdzislavo Kaveckio (sėdi antras dešinėje) inauguracijai. 2003 05 06

LMA nariai (iš kairės): Algirdas Jonas Raila, Vidmantas Stanys
ir Zdzislavas Kaveckis. 2003 05 06

LMA sesija-konferencija „Ekonomikos mokslas Lietuvoje:
būklė ir perspektyvos“. 2003 05 20

Akad. Leonardas Kairiūkštis kalba IX Baltijos šalių intelektualinio bendradarbiavimo konferencijoje „Globalizacija, Europa ir regioninis identitetas“. 2003 06 06–07

Ataskaitinis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2004 02 26

Žemės ūkio produktai ir mokslo leidiniai parodoje „AgroBalt“ LITEXPO. 2004 05 06

Svečiai iš Latvijas – prof. Valdemaras Strykis (kairėje) ir prof. Baiba Rivža (dešinėje) – susitinka su LMA prezidentu Zenonu Roku Rudziku ir viceprezidente Veronika Vasiliauskiene.

2004 11 22

Agrarinės ekonomikos sekcijos narių ataskaitinis susirinkimas. 2005 01 28

LMA nariai (iš kairės): Mindaugas Strukčinskas ir Leonas Kadžiulis. 2005 03 08

Konferencija, skirta Viktoro Ruokio 120-osioms gimimo metinėms. 2005 03 24

Konferencija „Miškų apželdinimo problemos“. 2005 06 14

Konferencija „Žemės ūkio plėtros tendencijos ir strateginiai prioritetai“. 2005 09 27

Konferencijos „Mikotoksinų kaupimosi maiste dėsningumai“ dalyviai. LMA nariai (iš kairės): Leonas Kadžiulis, Pranas Sadauskas, Zenonas Dabkevičius. 2005 10 13

Konferencija „Žemės ūkio reforma Lietuvoje“, skirta M. Krupavičiaus 120-osioms gimimo metinėms. 2005 11 29

Išvažiuojamasis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas „Žemės ūkio mokslo prioritetai“.
Iš kairės: prof. Antanas Poviliūnas, LMA nariai Stasys Karazija, Algirdas Jonas Raila
ir Zenonas Dabkevičius. 2006 05 25

Išvažiuojamasis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas
„Žemės ūkio mokslo prioritetai“. 2006 05 25

Akademiniai skaitymai akad. Leono Kadžiulo 80-mečio proga. 2006 06 30

14-oji Baltijos šalių paukštinkystės konferencija. 2006 09 28

Išvažiuojamasis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas „Maisto saugos ir infekcinių ligų kontrolė“ Nacionalinėje veterinarijos laboratorijoje. 2006 11 08

Konferencija LŽI Agrocheminių tyrimų centre. Iš kairės: LMA nariai Leonas Kadžiulis, Zenonas Dabkevičius, Veronika Vasiliauskienė ir centro direktorius dr. Gediminas Staugaitis. 2006 12 06

Konferencija LŽI Agrocheminių tyrimų centre. 2006 12 06

Konferencija, skirta prof. Petro Vasinausko 100-osioms gimimo metinėms. 2006 12 14

Ataskaitinis rinkiminis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2007 03 14

Ataskaitinis rinkiminis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2007 03 14

Konferencijos „Maistas ir sveikata“ atidarymas. Iš kairės: akad. Albinas Kusta, prof. Sigita Urbienė, akad. Veronika Vasiliauskienė. 2007 05 31

Žurnalo „Žemės ūkio mokslai“ redakcinės kolegijos posėdis. 2008 01 17

Konferencija ir Vytauto Vazalinsko premijos teikimo iškilmės
Lietuvos žemdirbystės institute. 2008 01 24

Akad. Veronikai Vasiliauskienei suteikiamas LŽŪU garbės daktaro vardas. 2008 02 15

Ataskaitinis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2008 02 26

LMA narių visuotinis susirinkimas. 2008 05 27

LMA užsienio nario Steno Nilseno (centre) inauguracija. 2008 09 11

LMA užsienio nario Maiklo Fuleno inauguracija. Iš dešinės: LMA prezidentas Zenonas Rokus Rudzikas, LMA nariai M. Fulenas, Algirdas Juozas Motuzas, Albinas Kusta. 2008 09 23

Tarptautinės konferencijos, skirtos Lietuvos dirvožemininkų draugijos 50-mečiui, atidarymas. Iš kairės: LMA nariai Veronika Vasiliauskienė ir Algirdas Juozas Motuzas, prof. Jonas Čaplikas. 2008 09 24

Žemės ūkio enciklopedijos pristatymas LŽŪU. 2008 10 29

LMA užsienio nario Valdemaro Strykio (antras iš dešinės) inauguracija. 2008 11 04

Konferencija „Aukštosios technologijos žemės ūkiui ir maisto saugai“. Iš kairės: akad. Artūras Žukauskas, akad. Veronika Vasiliauskienė, dr. Česlovas Bobinas. 2009 02 19

Ataskaitinis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2009 02 24

ŽŪMMS ir Žemės ūkio mokslo tarybos narių išplėstinis posėdis. 2009 03 20

Išvažiuojamasis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas „Miškotyros mokslo naujovės ir jų diegimo problemos“ VĮ Dubravos eksperimentinėje mokomojoje miškų urėdijoje. 2009 05 29

Išvažiuojamasis ŽŪMMS narių susirinkimas „Miškotyros mokslo naujovės ir jų diegimo problemos“ VĮ Dubravos eksperimentinėje mokomojoje miškų urėdijoje. 2009 05 29

Rinkiminis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. Iš dešinės: LMA nariai Albinas Kusta, Remigijus Ozolinčius, Vidmantas Stanys ir Henrikas Žilinskas. 2009 10 20

Išplėstinis ŽŪMMS, Žemės ūkio mokslo tarybos, LR Seimo Kaimo reikalų, Švietimo, mokslo ir kultūros komitetų narių posėdis. 2010 01 22

Išplėstinis ŽŪMMS, Žemės ūkio mokslo tarybos, LR Seimo Kaimo reikalų, Švietimo, mokslo ir kultūros komitetų narių posėdis. 2010 01 22

Išplėstinis ŽŪMMS, Žemės ūkio mokslo tarybos, LR Seimo Kaimo reikalų, Švietimo, mokslo ir kultūros komitetų narių posėdis. Iš kairės: dr. Nerija Putinaitė, Bronius Markauskas, Ramūnas Karbauskis. 2010 01 22

Vytauto Vazalinsko premijos komisijos narių posėdis. 2010 02 23

Diskusija „Miškai – valstybės ir privatus turtas: nuosavybė, valdymas, kaupimas ir naudojimas“. 2010 03 09

Diskusijos po išplėstinio ŽŪMMS narių visuotinio susirinkimo. 2010 03 23

Apskritojo stalo diskusija „Maisto saugos ir mitybos problemos: dabartis ir perspektyvos“. 2010 04 13

Konferencija „LMA nario korespondento Viktoro Ruokio mokslinis palikimas“. 2010 04 22

Išvažiuojamasis ŽŪMMS narių posėdis „Ekologinis bei tausojantis ūkininkavimas ir mokslas“.
Apžiūrima LŽI energetinių augalų kolekcija. 2010 05 26

Išvažiuojamasis ŽŪMMS narių posėdis „Ekologinis bei tausojantis ūkininkavimas ir mokslas“
ūkininkų Vaitelių ūkyje. 2010 05 26

Konferencijos „Maisto sauga ir kokybė“, skirtos Pasaulinei maisto dienai, atidarymas. 2010 10 14

Konferencija „Bastutinių šeimos aliejinių augalų produktyvumo didinimas ir panaudojimas pramonėje“. 2010 10 15

Renginys, skirtas akad. Albino Kustos 70-mečiui. 2010 10 26

LMA narių visuotinis susirinkimas. Akad. Zenonas Dabkevičius (kairėje) ir akad. Albinas Kusta (dešinėje) sveikina akad. Veroniką Vasiliauskienę. 2010 12 21

Ataskaitinis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2011 03 08

Išplėstinis ŽŪMMS ir Žemės ūkio mokslo tarybos narių posėdis. Iš kairės: akad. Henrikas Žilinskas, žemės ūkio ministras Kazys Starkevičius, akad. Veronika Vasiliauskienė. 2011 04 01

LMA diena Anykščiuose. 2011 06 22

Rinkiminis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2011 10 11

Ataskaitinis ŽUMMS narių visuotinis susirinkimas. 2012 03 06

Jaunųjų mokslininkų konferencijos „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ atidarymas. Iš kairės: LMA prezidentas Valdemaras Razumas, viceprezidentė Veronika Vasiliauskienė, žemės ūkio ministras Kazys Starkevičius, ŽUMMS pirmininkas Albinas Kusta. 2012 11 21

Konferencijos „Maisto sauga ir kokybė: aktualijos ir leidiniai“ atidarymas.
Iš kairės: dr. Jonas Milius, akad. Henrikas Žilinskas, akad. Albinas Kusta. 2012 11 27

Žurnalo „Žemės ūkio mokslai“ redakcinės kolegijos posėdis. 2013 01 22

Rinkiminis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2013 04 16

Konferencija „Kietakūnio apšvietimo technologijos augalams auginti ir fotofiziologiniams procesams valdyti“. 2013 04 23

Akademiniai skaitymai „Kad žmonių atmintis neišblėstų“. Iš kairės: akad. Algirdas Juozas Motuzas, doc. Darija Jodaugienė ir akad. Zenonas Dabkevičius. 2013 05 17

LMA prezidiumo narių posėdis Dotnuvoje. Iš kairės: ŽŪMMS pirmininkas Zenonas Dabkevičius, akad. Leonas Kadžiulis, LMA prezidentas Valdemaras Razumas, Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus pirmininkas Aleksandras Vasiliauskas, viceprezidentas Domas Kaunas. 2013 06 25

ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. Iš kairės: LMA nariai Algirdas Jonas Raila, Vidmantas Bižokas, Vytautas Konstantinas Sirvydis, Stasys Karazija. 2013 10 10

2-osios jaunųjų mokslininkų konferencijos „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ atidarymas. Iš kairės: akad. Zenonas Dabkevičius, žemės ūkio ministras prof. Vigilijus Jukna, akad. Veronika Vasiliauskienė, akad. Domas Kaunas. 2013 11 21

2-osios jaunųjų mokslininkų konferencijos „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ dalyviai. 2013 11 21

Akad. Leonardo Kairiūkščio (pirmas dešinėje) 85-mečiui skirtos parodos atidarymas. 2013 12 03

Ataskaitinis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2014 02 18

ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2014 09 16

Išvažiuojamojo ŽŪMMS narių visuotinio susirinkimo Anykščiuose dalyviai. 2014 10 08

Iš kairės: akad. Veronika Vasiliauskienė ir akad. Algirdas Juozas Motuzas išvažiuojamajame ŽŪMMS narių visuotiniame susirinkime Anykščiuose. 2014 10 08

3-iosios jaunųjų mokslininkų konferencijos „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ dalyviai. 2014 11 06

Žemės ūkio ministrė Virginija Baltraitienė (dešinėje) 3-iosios jaunųjų mokslininkų konferencijos „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ diskusijose. 2014 11 06

Ataskaitinio ŽŪMMS narių visuotinio susirinkimo dalyviai. 2015 02 17

Išvažiuojamasis LMA prezidiumo narių posėdis Baktuose. Iš kairės: LMA prezidentas Valdemaras Razumas, viceprezidentas Domas Kaunas, ŽŪMMS pirmininkas Zenonas Dabkevičius, Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus pirmininkas Feliksas Ivanauskas, akad. Vidmantas Stanys. 2015 05 12

Išvažiuojamasis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas
Pilnų namų bendruomenėje Varėnos r. 2015 05 28

Išvažiuojamasis ŽŪMMS narių posėdis Kazlų Rūdos mokomojoje miškų urėdijoje. 2015 10 02

4-osios jaunųjų mokslininkų konferencijos „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ dalyviai. 2015 11 05

Skyriuje, pasibaigus ataskaitiniam ŽŪMMS narių visuotiniam susirinkimui. 2016 02 04

Seminaro „Augalų biotechnologijos ir augalininkystė“
ir sodų žydėjimo šventės dalyviai. 2016 05 12

Išvažiuojamojo ŽŪMMS narių posėdžio Atviros prieigos žemės ir miškų jungtinių tyrimų centre
dalyviai. 2016 12 15

Išvažiuojamojo ŽŪMMS narių posėdžio Atviros prieigos žemės ir miškų jungtinių tyrimų centre dalyviai. 2016 12 15

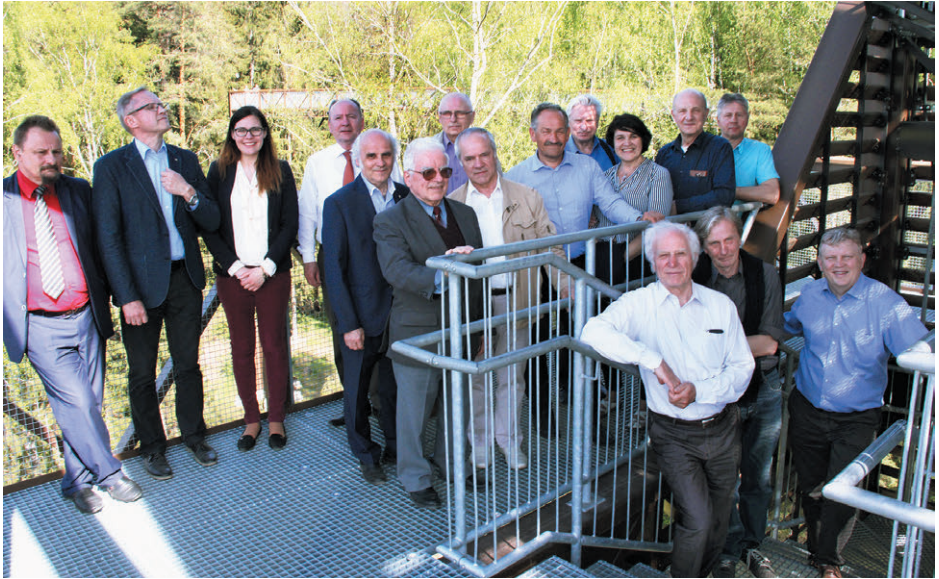
Ataskaitinio ŽŪMMS narių visuotinio susirinkimo dalyviai. 2017 02 28

LMA užsienio nario Rimvydo Vasaičio (dešinėje) inauguracija. 2017 04 25

Konferencijos „Augalų biotechnologijos tyrimai augalininkystės proveržio kryptyse“ ir sodo žydėjimo šventės dalyviai. 2017 05 10

LMA dienos Anykščių r. savivaldybėje dalyviai. 2017 05 18

Iš kairės: akad. Veronika Vasiliauskienė, dr. Danutė Lukianienė ataskaitiniame ŽŪMMS narių visuotiniame susirinkime. 2018 02 20

Konferencijos „Žemės ūkio ir miškų mokslo raida per šimtmetį. Mokslo iššūkiai“ dalyviai.
2018 05 10

Konferencijos „Žemės ūkio ir miškų mokslo raida per šimtmetį. Mokslo iššūkiai“ dalyviai.
Kalba akad. L. Kairiūkštis. 2018 05 10

Išvažiuojamojo ŽŪMMS narių visuotinio susirinkimo „Sumaniosios technologijos pieno kelyje“ dalyviai. 2018 06 07

Tarptautinės jaunųjų mokslininkų konferencijos „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ dalyviai. 2018 11 15

Akad. Algirdo Juozo Motuzo knygos „Agronomijos mokslinės mokyklos Lietuvoje (1946–2003)“ pristatymas. Iš kairės: akad. A. J. Motuzas, Elena Narušytė, akad. Zenonas Dabkevičius. 2018 12 20

Rinkiminis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas. 2019 01 15

Ataskaitinio ŽŪMMS narių visuotinio susirinkimo dalyviai. 2019 02 26

Konferencijos „Augalininkystės produkcijos perdirbimas: naujovės ir iššūkiai“ ir sodų žydėjimo šventės dalyviai. 2019 05 14

Konferencijos „Mokslo ir verslo inovacijos sodininkystėje, daržininkystėje ir maisto pramonėje“ dalyviai ūkininko Lino Šateikio ūkyje. 2019 09 11

Konferencijos „Mokslo ir verslo inovacijos sodininkystėje, daržininkystėje ir maisto pramonėje“ dalyviai susipažįsta su šokolado fabrike „Rūta“ diegiamomis naujovėmis. 2019 09 11

Konferencijos „Mokslų ir verslo inovacijos sodininkystėje, daržininkystėje ir maisto pramonėje“ dalyviai susipažįsta su obuolių džiovimo technologija. 2019 09 11

Konferencija-diskusija „Mokslų centrų ir institutų veiklos iššūkiai bei perspektyvos reformų kontekste“. 2019 10 22

Seminaras-diskusija „Klimato kaita ir vandens telkiniai: iššūkiai ir galimi sprendimo būdai“. 2019 12 05

Seminaro-diskusijos „Klimato kaita ir vandens telkiniai: iššūkiai ir galimi sprendimo būdai“ dalyviai (iš dešinės): akad. Arvydas Povilaitis, akad. Arūnas Bukantis, akad. Zenonas Dabkevičius, akad. Albinas Kusta, dr. Gintaras Brazauskas. 2019 12 05

Ataskaitinio ŽŪMMS narių visuotinio susirinkimo dalyviai. 2020 01 21

Seimo Pirmininkas prof. Viktoras Pranckietis sveikina
akad. Veroniką Vasiliauskienę. 2020 02 20

Akademikai (iš kairės): Stasys Karazija, Albinas Kusta, Vidmantas Stanys, Domas Kaunas, išvažiuojamajame ŽŪMMS narių visuotiniame susirinkime Babtuose. 2020 06 18

Išvažiuojamasis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės institute. 2020 06 18

Išvažiuojamasis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas „Įvairių žemės ūkio verslo ir mokslo krypčių sąsajos: gyvulininkystės plėtra ir veterinarija“. 2020 09 29

Išvažiuojamojo ŽŪMMS narių posėdžio „Įvairių žemės ūkio verslo ir mokslo krypčių sąsajos: gyvulininkystės plėtra ir veterinarija“ dalyviai Vyganto Šližio šeimos ūkyje. 2020 09 29

Išvažiuojamasis ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas ir sodų žydėjimo šventė LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės institute. 2021 05 13

Išvažiuojamojo ŽŪMMS narių visuotinio susirinkimo ir sodų žydėjimo šventės dalyviai. 2021 05 13

Mokslinė-praktinė konferencija „Medžioklėtyra: mokslu grįsti sprendimai“
Kurtuvėnų regioninio parko direkcijoje. 2021 06 04

Mokslinė-praktinė konferencija „Medžioklėtyra: mokslu grįsti sprendimai“
Kurtuvėnų regioninio parko direkcijoje. 2021 06 04

Mokslinės-praktinės konferencijos „Medžioklėtyra: mokslu grįsti sprendimai“ dalyviai danielių ūkyje. 2021 06 04

Konferencijos „Žalioji kursas: augalų mityba ir tręšimo mažinimo aspektai“ dalyviai LAMMC Žemdirbystės institute. 2021 06 17. Giedrės Naujokienės nuotr.

Išvažiuojamojo ŽŪMMS narių posėdžio dalyviai Jungtinių tyrimų centre. 2021 09 09

Mokslinė-praktinė konferencija „Sumanioji inžinerija“ VDU Žemės ūkio akademijoje.
2021 09 09

Mokslinė-praktinė konferencija „Sumanioji inžinerija“ VDU Žemės ūkio akademijoje.
2021 09 09

LMA užsienio nario Jano Jankovskio (centre) inauguracija. 2021 09 21

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJAI 80 | ŽEMĖS ŪKIO MOKSLAMS
LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJE 75 | LIETUVOS MOKSLŲ
AKADEMIJOS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ MOKSLŲ SKYRIUI 25

Sutrumpinimai

AM – Aplinkos ministerija

ASU – Aleksandro Stulginskio universitetas

BOVA – Baltijos šalių žemės ūkio, miškų ir veterinarijos universitetų tinklas

BMGMS – Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius

b. s. – bandymų stotis

FAO – Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacija

ICA – Europos žemės ūkio ir susijusių mokslų konsorciumas

IIASA – Tarptautinio taikomosios sisteminės analizės institutas

IUFRO – Tarptautinės miškų tyrimų organizacijų sąjunga

JAV – Jungtinės Amerikos Valstijos

JK – Jungtinė Karalystė

KPI – Kauno politechnikos institutas

KTU – Kauno technologijos universitetas

LAEI – Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas

LDK – Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė

LMA – Lietuvos mokslų akademija

LMAJA – Lietuvos mokslų akademijos Jaunoji akademija

LAMMC – Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras

LEI – Lietuvos energetikos institutas

LMI – Lietuvos miškų institutas

LMS – Lietuvos mokslininkų sąjunga

LMT – Lietuvos mokslo taryba

LR – Lietuvos Respublika

LRS – Lietuvos Respublikos Seimas

LSDI – Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutas

LSMU – Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

LŠMSM – Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto ministerija

LU – Latvijos universitetas

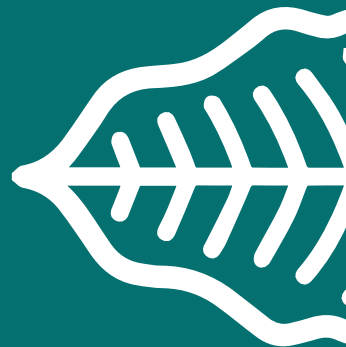
LVA – Lietuvos veterinarijos akademija
LVMSF – Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondas
LŽI – Lietuvos žemdirbystės institutas
LŽŪA – Lietuvos žemės ūkio akademija
LŽŪU – Lietuvos žemės ūkio universitetas
MA – Mokslų akademija
LMA – Lietuvos mokslų akademija
MITA – Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra
NOVA-BOVA – Šiaurės–Baltijos šalių žemės ūkio ir veterinarijos asociacija
SDI – Sodininkystės ir daržininkystės institutas
ŠMM – Švietimo ir mokslo ministerija
VA – Veterinarijos akademija
VDU – Vytauto Didžiojo universitetas
VU – Vilniaus universitetas
ŽŪA – Žemės ūkio akademija
ŽŪI – Žemės ūkio institutas
ŽŪM – Žemės ūkio ministerija
ŽŪMMS – Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius

Naudota literatūra

1. Akademija ir akademikai atsiminimuose. Lietuvos mokslų akademija, Vilnius, 2013, 416 p.
2. Lietuvos gyvulininkystės institutas 1952–2002, Baisogala, 2002, 104 p.
3. Lietuvos bankas, <https://www.lb.lt/lt/kolekcines-ir-progines-monetos-sarasas/moneta-skirta-zemes-ukio-mokslams-is-serijos-lietuvos-mokslas>
4. Lietuvos miškų institutas 1950–2000, Kaunas, leidykla „Lututė“, 2000, 216 p.
5. Lietuvos mokslų akademija 1941–2001, Vilnius, Lietuvos mokslų akademijos leidykla, 2001, 244 p.
6. Lietuvos mokslų akademija, <http://www.lma.lt/>
7. Lietuvos mokslų akademijos statusas, Vilnius, LMA, 2021, 24 p.
8. Lietuvos mokslų akademijos veikla 1998. Vilnius, LMA, 1999, 68 p.
9. Lietuvos mokslų akademijos veikla 1999. Vilnius, LMA, 2000, 72 p.
10. Lietuvos mokslų akademijos veikla 2000. Vilnius, LMA, 2001, 71 p.
11. Lietuvos mokslų akademijos veikla 2001. Vilnius, LMA, 2002, 99 p.
12. Lietuvos mokslų akademijos veikla 2002. Vilnius, LMA, 2003, 125 p.
13. Lietuvos mokslų akademijos veikla 2003. Vilnius, LMA, 2004, 156 p.
14. Lietuvos mokslų akademijos veikla 2004. Vilnius, LMA, 2005, 156 p.
15. Lietuvos mokslų akademijos veikla 2005. Vilnius, LMA, 2006, 196 p.
16. Lietuvos mokslų akademijos veikla 2006. Vilnius, LMA, 2007, 172 p.
17. Lietuvos mokslų akademijos veikla 2007. Vilnius, LMA, 2008, 212 p.
18. Lietuvos mokslų akademijos veikla 2008. Vilnius, LMA, 2009, 143 p.
19. Lietuvos mokslų akademijos 2011 metų veiklos ataskaita, Vilnius, LMA, 2012, 40 p.
20. Lietuvos mokslų akademijos 2012 metų veiklos ataskaita, Vilnius, LMA, 2013, 48 p.
21. Lietuvos mokslų akademijos 2013 metų veiklos ataskaita, Vilnius, LMA, 2014, 52 p.
22. Lietuvos mokslų akademijos 2014 metų veiklos ataskaita, Vilnius, LMA, 2015, 70 p.

23. Lietuvos mokslų akademijos 2015 metų veiklos ataskaita, Vilnius, LMA, 2016, 62 p.
24. Lietuvos mokslų akademijos 2016 metų veiklos ataskaita Vilnius, LMA, 2017, 60 p.
25. Lietuvos mokslų akademijos 2017 metų veiklos ataskaita Vilnius, LMA, 2018, 66 p.
26. Lietuvos mokslų akademijos 2018 metų veiklos ataskaita, Vilnius, LMA, 2017, 118 p.
27. Lietuvos mokslų akademijos 2019 metų veiklos ataskaita, Vilnius, LMA, 2020, 128 p.
28. Lietuvos mokslų akademijos 2020 metų veiklos ataskaita, Vilnius, LMA, 2019, 148 p.
29. Lietuvos TSR mokslų akademija, Vilnius, Lietuvos TSR MA Istorijos institutas, 1981, 170 p.
30. Lietuvos TSR mokslų akademija ir taikomieji mokslai respublikoje 1941–1985 m., Vilnius, Lietuvos TSR mokslų akademijos Istorijos institutas, Vilnius 1985, 259 p.
31. Lietuvos žemdirbystės institutas, Akademija, 1997, 234 p.
32. Vandens ūkio institutas 1950–2000. AB „Spauda“, Vilnius, 2000, 176 p.
33. Visuotinė lietuvių enciklopedija <https://www.vle.lt/>
34. Žemės ūkio enciklopedija, Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, Vilnius, 1998, I tomas, 700 p.
35. Žemės ūkio enciklopedija, Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, Vilnius, 2003, II tomas, 800 p.
36. Žemės ūkio enciklopedija, Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, Vilnius, 2007, III tomas, 920 p.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJAI 80 | ŽEMĖS ŪKIO MOKSLAMS
LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJE 75 | LIETUVOS MOKSLŲ
AKADEMIJOS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ MOKSLŲ SKYRIUI 25

AGRICULTURAL AND FORESTRY SCIENCES AT THE LITHUANIAN ACADEMY OF SCIENCES

Summary

In 2021, the Lithuanian Academy of Sciences celebrates its 80th anniversary: it was founded on 16 January 1941. Initially dominated by the humanities, the Academy was re-established in the post-war years, with a large number of scientific institutions and a strong research potential. Agricultural research at the Academy of Sciences started in 1945 with the establishment of the Institute of Agriculture. In 1950, the Institute of Land Reclamation and the Institute of Forestry were established, which gave start to the Lithuanian Institute of Water Management and the Lithuanian Institute of Forestry. In 1952, the Institute of Agriculture of the Academy of Sciences was reorganised into two separate institutes: the Institute of Agriculture and Soils and the Institute of Animal Husbandry and Veterinary Medicine.

In 1956, the Academy was reorganised: the agricultural research institutes were transferred to the Ministry of Agriculture and the Institute of Land Reclamation to the Chief Board of Land Reclamation. From 1956 to 1991, the Academy of Sciences did not have a structural unit in the field of agriculture. At different times, these sciences were represented by eminent scientists who were elected members of the Academy of Sciences: the corresponding member Viktoras Ruokis (elected in 1946), the full member Jonas Kriščiūnas (elected in 1946), corresponding members Jonas Bulavas, Juozas Tonkūnas, and Petras Vasinauskas (elected in 1956). They fostered collaboration with other scientific and higher education institutions of the time. The first sub-section devoted to agricultural and forestry sciences was added to the structure of the Academy of Sciences in 1991, when the Section of Agricultural Sciences was established in the Division of Biological, Medical, and Agricultural Sciences.

The independent Division of Agricultural and Forestry Sciences of the Lithuanian Academy of Sciences was established in 1995, after the reorganisation of the Division of Biological, Medical, and Agricultural Sciences. The newly-established branch was chaired for two terms by the Academy's full members Veronika Vasiliauskienė (from 1995 to 2005), Albinas Kusta (from 2005 to 2013), and Zenonas Dabkevičius (from 2013 to 2021). In 2021, the division had 18 full members, nine emeriti members, and nine foreign members working in six scientific sections: Agronomy (chaired by Vidmantas Stanyš), Forestry (chair Darius Danusevičius), Veterinary Medicine and Animal Sciences (chair Henrikas Žilinskas), Agricultural and Environmental Engineering (chair Algirdas Jonas Raila), Food Sciences (chair Pranas Viškelis),

Agricultural Economics and Sociology (chair Vlada Vitunskienė). The Lithuanian Soil Science Society (chaired by Assoc. Prof. Jonas Volungevičius) is affiliated to the Division that also oversees the activities of the Water Council of the Lithuanian Academy of Sciences (headed by Prof. Arvydas Povilaitis).

The activities of the division are concentrated on the solution of the most relevant scientific issues in agriculture and forestry, husbandry and veterinary, environmental engineering, plant and animal biology and parallel fields and directions, on the promotion of research results, development of and innovations in experimental agriculture. Considerable attention is being paid to inter-institutional, interdisciplinary, and international relations, and to promoting the prestige of agrarian sciences. The division organises international and national scientific conferences, discussions, and seminars and is actively encouraging the activities of young researchers.

Members of this division have conducted numerous significant research studies. Stasys Karazija is the author of forest typology theory, and Algirdas Sliesaravičius is the pioneer in research into plant biotechnology in Lithuania. Veronika Vasiliauskienė is one of the authors of the school of grassland husbandry, Albinas Kusta is among the initiators of the 'Nemunas' valley of research, studies, and business, and Zenonas Dabkevičius is a promoter of the school of plant pathology. Vidmantas Stanys focuses on horticulture, Vytautas Ruzgas on winter wheat, Darius Danusevičius conducts research into the genetics of forest plants, and Alfas Pliūra investigates the genetic variety of forest plants. Significant results have been achieved by members of the zoo-technology and veterinary medicine section. Česlovas Jukna and Vytautas Konstantinas Sirvydis have developed modern nutritional technologies for domestic birds and animals, respectively; Henrikas Žilinskas has been working on the improvement of animal reproductive qualities, Vidmantas Bižokas's research is focused on veterinary surgery and lymphology. Antanas Sederevičius has been conducting research in the field of gastrointestinal tract diseases of the bovines. Pavelas Duchovskis is a nurturer of the school of plant ontogeny, phytophysiology and ecophysiology; Algirdas Juozas Motuzas is a researcher into and classifier of Lithuanian soils; Arvydas Povilaitis's research is concentrated on water resources and their use, and Algirdas Jonas Raila is a researcher of thermal energy processes in biotechnology. Pranas Viškelis has developed innovative technologies and products for the processing of biologically valuable food of plant origin; Žydrė Kadžiulienė is a researcher and expert in meadows, agro-ecology and environmental science, Gediminas Staugaitis in agrochemistry and soil science, and Egidijus Šarauskis in the engineering of tillage technologies. Giedrė Samuolienė conducts research in plant productivity physiology, photophysiology and ecophysiology, morphogenesis

and flowering initiation, Elena Bartkienė in primary production of agricultural food raw materials, development of (bio)technologies for food products and the factors influencing consumers' choices of food. Kęstutis Armolaitis works in the field of forestry, ecology and environmental science, while Mindaugas Malakauskas focuses his research on epidemiology and antibiotic resistance of bacteria pathogenic to animals using molecular biology methods; he is an expert in preventing their spread.

Members of the Division of Agricultural and Forestry Sciences participate in numerous international and national scientific programmes and projects and conduct qualified expert appraisals. Each year, they publish 50–60 research articles, 2–3 monographs, and 3–4 books or textbooks. They also actively collaborate with businesses by developing biologically valuable food products, functional food prototypes, by conducting research and innovation projects and providing consultancy.

The year 2020 marked the 75th anniversary of the founding of the first institution of agricultural sciences in the Lithuanian Academy of Sciences and the 25th anniversary of the establishment of the Division of Agricultural and Forestry Sciences. In 2021, the Lithuanian Academy of Sciences celebrated its 80th anniversary and the 30th anniversary of the establishment of the independent Section of Agricultural Sciences in the Division of Biological, Medical, and Agricultural Sciences. This publication aims at an overview of the development of agricultural sciences and activities of academicians in the field of agricultural sciences in the Lithuanian Academy of Sciences since its establishment.

ŽEMĖS ŪKIO MOKSLAI LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJE

Sudarytojai

Zenonas Dabkevičius, Reda Daukšienė

Kalbos redaktorė Aurika Bagdonavičienė

Nuotraukos Virginijos Valuckienės ir iš asmeninių archyvų

Dailininkė Miglė Datkūnaitė

Į anglų k. vertė Diana Barnard

Išleido Lietuvos mokslų akademija

Gedimino pr. 3, 01103 Vilnius

lma.lt

Spausdino UAB „Utenos Indra“

Maironio g. 12, 28143 Utena

www.indra.lt

Tiražas 200 egz.

